

OGÓLNE WARUNKI KOMPLEKSOWEGO UBEZPIECZENIA WSPÓLNOT I SPÓŁDZIELNI MIESZKANIOWYCH ORAZ TBS

ustalone uchwałą nr UZ/111/2022 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
z dnia 20 kwietnia 2022 r. ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/296/2023 z dnia 24 października 2023 r.

Spis treści

Postanowienia wstępne.	str. 6	Ubezpieczenie assistance	str. 24
Definicje	str. 7	Przedmiot i zakres ubezpieczenia.	str. 24
Ubezpieczenie mienia od ognia i innych żywiołów	str. 11	Interwencja specjalisty po powstaniu szkody	str. 25
Przedmiot ubezpieczenia	str. 11	Wyłączenia odpowiedzialności	str. 25
Zakres ubezpieczenia	str. 12	Zawarcie umowy ubezpieczenia składka ubezpieczeniowa	str. 25
Zwrot kosztów.	str. 12	Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia	str. 27
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 13	Początek i koniec odpowiedzialności	str. 27
Sposób ubezpieczenia i suma ubezpieczenia	str. 15	Obowiązki PZU ubezpieczającego i ubezpieczonego	str. 28
Ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku	str. 15	Obowiązki PZU	str. 29
Przedmiot ubezpieczenia	str. 15	Ustalenie wysokości szkody	str. 30
Zakres ubezpieczenia	str. 16	Ustalenie wysokości odszkodowania	str. 30
Zwrot kosztów.	str. 16	Płatnicy podatku VAT	str. 32
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 16	Wypłata odszkodowania	str. 32
Sposób ubezpieczenia i suma ubezpieczenia	str. 17	Przejście roszczeń na PZU	str. 32
Ubezpieczenie szyb i innych przedmiotów od stłuczenia	str. 18	Podwójne ubezpieczenie	str. 32
Przedmiot ubezpieczenia	str. 18	Właściwość sądu	str. 32
Zakres ubezpieczenia	str. 18	Postanowienia końcowe	str. 32
Zwrot kosztów.	str. 18		
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 18	Załącznik nr 1 do OWU	
Sposób ubezpieczenia i suma ubezpieczenia	str. 19	klauzule dodatkowe mające zastosowanie do ubezpieczenia mienia	str. 34
Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej	str. 19		
Przedmiot i zakres ubezpieczenia.	str. 19	Załącznik nr 2 do OWU	
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 19	klauzule mające zastosowanie do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej	str. 42
Suma gwarancyjna i podlimity odpowiedzialności	str. 20		
Przysługujące świadczenia	str. 21	Załącznik nr 3 do OWU	
Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego	str. 21	wymogi w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych ubezpieczonego mienia oraz limity odpowiedzialności PZU dla wartości pieniężnych	str. 46
Przedmiot ubezpieczenia	str. 21		
Zakres ubezpieczenia	str. 21		
Zwrot kosztów.	str. 22		
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 22		
Sposób ubezpieczenia i suma ubezpieczenia	str. 23		

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	OWU: Postanowienia wspólne – § 1 ust. 8, § 2, § 36, § 37 ust. 1, § 38, § 39 ust. 1, § 40 ust. 1–3 i 5, § 41 ust. 1 i 3, ust. 1, 6 i 7, § 44, § 45 § 48 ust. 4, § 46, § 51 ust. 14 i 15. Ubezpieczenie mienia od ognia i innych żywiołów – § 3, § 4, § 5, § 7.

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	Ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku – § 8, § 9, § 10, § 12. Ubezpieczenie szyb i innych przedmiotów od stłuczenia – § 13, § 14, § 15, § 17. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej – § 18, § 19, § 20, § 23, § 24. Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego – § 25, § 26, § 27, § 29. Ubezpieczenie assistance – § 31, § 42 ust. 3, 4 i 6. Załącznik nr 1 do OWU – Klauzule dodatkowe do ubezpieczenia mienia: klauzula przepięć – pkt 1 i 4, klauzula dewastacji – pkt 1–3, klauzula graffiti – pkt 1, klauzula aktów terroryzmu – pkt 1, klauzula drobnych prac remontowo-budowlanych – pkt 1 i 3, klauzula kosztów odtworzenia dokumentacji – pkt 1–4, klauzula kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie – pkt 1 i 2, klauzula miejsca ubezpieczenia (lokalizacji) – pkt 1 i 2, klauzula ubezpieczenia nowych inwestycji – pkt 1 i 2, klauzula katastrofy budowlanej – pkt 1 i 2, klauzula kosztów poszukiwania przyczyn szkody – pkt 1 i 2, klauzula ubezpieczenia kosztów awaryjnej wymiany wody w basenie – pkt 1 i 2, klauzula ubezpieczenia maszyn, urządzeń od uszkodzeń na pierwsze ryzyko – pkt 1 i 3, klauzula wynagrodzenia ekspertów – pkt 1,

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	klauzula strajków, rozruchów, zamieszek wewnętrznych – pkt 1 i 2, klauzula kosztów frachtu lotniczego z zagranicy – pkt 1, klauzula kosztów dojazdu specjalistów bądź ekspertów z zagranicy – pkt 1 klauzula kosztów utraty mediów – pkt 1, klauzula ewakuacji – pkt 1, klauzula kosztów najmu lokalu zastępczego – pkt 1, klauzula ubezpieczenia mienia lokatora – pkt 1. klauzula sprzętu przenośnego, w tym telefonów komórkowych, poza miejscem ubezpieczenia – pkt 1 i 2, klauzula sprzętu, w tym telefonów komórkowych, poza terytorium RP – pkt 1, klauzula sprzętu w okresie tymczasowego magazynowania lub chwilowej przerwy w eksploatacji – pkt 1 – 3, Załącznik nr 2 do OWU – Klauzule dodatkowe do ubezpieczenia OC: klauzula nr 5 – ust. 1, klauzula nr 6 – ust. 1–3, klauzula nr 7 – ust. 1, klauzula nr 8 – ust. 1, klauzula nr 11 – ust. 1, 2, 4 i 5, klauzula nr 13, klauzula nr 16 – ust. 1 i 2, klauzula nr 16A – ust. 1–3, klauzula nr 18 – ust. 1–3 i 6, klauzula nr 19 – ust. 1–5, klauzula 27 – ust. 1, klauzula 66 – ust. 1, Załącznik nr 3 do OWU Wymogi w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych ubezpieczonego mienia oraz limity odpowiedzialności PZU dla wartości pieniężnych – § 1–8.

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	OWU: Postanowienia wspólne – § 1 ust. 8, § 2, § 3 ust. 4, 5, 6, § 5 ust. 1, § 35 ust. 3 pkt 2 i 3, ust. 4 i 5, § 38, 17 i 26, § 36, § 37 ust. 1, § 39 ust. 2 – 4, § 40 ust. 4, § 41 ust. 2 i 4, § 42 ust. 1, § 44, § 45, § 46, § 47 ust. 4, § 54 ust. 3, § 49, § 51 ust. 14 i 15. Ubezpieczenie mienia od ognia i innych żywiołów – § 4, § 5 ust. 1–5, § 6, § 7 ust. 4, 5 i 9–12. Ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem rabunku – § 8 ust. 2, § 9 ust. 4, 5, 7 i 8, § 10, § 11, § 12. Ubezpieczenie szyb i innych przedmiotów od stłuczenia – § 14 ust. 3, § 16, § 17. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej – § 18 ust. 3, § 19, § 20, § 21 i 22, § 23 ust. 2, § 50 ust. 16, § 47 ust. 3. Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego – § 25 ust. 3–6, § 26 ust. 2, 4 i 5, § 27, § 28, § 29. Ubezpieczenie assistance – § 32, § 42 ust. 5 i 7. Załącznik nr 1 do OWU – Klauzule dodatkowe do ubezpieczenia mienia: klauzula przepięć – pkt 1–3 i 5, klauzula dewastacji – pkt 1, 2, 4 i 5, klauzula graffiti – pkt 1–4, klauzula aktów terroryzmu – 1–3, klauzula drobnych prac remontowo-budowlanych – pkt 1–3,

klauzula kosztów odtworzenia dokumentacji
– pkt 1, 3, 5 i 6,
klauzula kosztów uprzątnięcia pozostałości
po szkodzie – pkt 1–3 i 4,
klauzula miejsca ubezpieczenia (lokalizacji)
– pkt 1–3 ,
klauzula ubezpieczenia nowych inwestycji
– pkt 2, 3,
klauzula katastrofy budowlanej – pkt 2–5,
klauzula kosztów poszukiwania przyczyn szkody
– pkt 1–4,
klauzula ubezpieczenia kosztów awaryjnej
wymiany wody w basenie – pkt 3–5,
klauzula ubezpieczenia maszyn, urządzeń
od uszkodzeń na pierwsze ryzyko – pkt 5–8,
klauzula wynagrodzenia ekspertów – pkt 1–3,
klauzula strajków, rozruchów, zamieszek
wewnętrznych – pkt 1–2,
klauzula kosztów frachtu lotniczego z zagranicy
– pkt 1–3,
klauzula kosztów dojazdu specjalistów bądź
ekspertów z zagranicy – pkt 1–3,
klauzula kosztów utraty mediów – pkt 1,
klauzula ewakuacji – pkt 6,
klauzula kosztów najmu lokalu zastępczego – pkt 6,
klauzula ubezpieczenia mienia lokatora – pkt 7 i 8,
klauzula sprzętu przenośnego, w tym telefonów
komórkowych, poza miejscem ubezpieczenia – pkt 2 – 4,
klauzula sprzętu w tym telefonów komórkowych, poza
terytorium RP – pkt 2,
klauzula sprzętu w okresie tymczasowego
magazynowania lub chwilowej przerwy
w eksploatacji – pkt 2–4,

Załącznik nr 2 do OWU – Klauzule dodatkowe do ubezpieczenia OC:
klauzula nr 5 – ust. 2,
klauzula nr 7 – ust. 2,
klauzula nr 8 – ust. 2,
klauzula nr 11 – ust. 3–5,
klauzula nr 16 – ust. 3,
klauzula nr 16A – ust. 4,
klauzula nr 18 – ust. 4–6,
klauzula nr 19 – ust. 6,
klauzula nr 27 – ust.
klauzula nr 66 – ust. 2.

Załącznik nr 3 do OWU Wymogi w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych ubezpieczonego mienia oraz limity odpowiedzialności PZU dla wartości pieniężnych – § 1–7.

POSTANOWIENIA WSTĘPNE

§ 1

1. Ogólne warunki kompleksowego ubezpieczenia PZU dla Wspólnot i Spółdzielni Mieszkaniowych oraz TBS (zwane dalej „OWU”) mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółkę Akcyjną (zwany dalej „PZU”) z osobami prawnymi oraz jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi.
2. OWU mają zastosowanie również do umów ubezpieczenia zawieranych przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość z zachowaniem obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa.
3. Warunkiem zawarcia umowy ubezpieczenia z zastosowaniem OWU (zwanej dalej „umową ubezpieczenia”) jest objęcie tą umową ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów oraz co najmniej jednego dowolnie wybranego ubezpieczenia spośród wymienionych w pkt 1–4:
  - 1) mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku;
  - 2) szyb i innych przedmiotów od stłuczenia;
  - 3) odpowiedzialności cywilnej;
  - 4) sprzętu elektronicznego;

Ponadto na wniosek ubezpieczającego umową ubezpieczenia może być objęte ubezpieczenie assistance.

4. W porozumieniu z ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe, w szczególności klauzule dodatkowe określone w Załącznikach nr 1 i 2 do OWU, lub odbiegające od ustalonych w OWU.
5. W razie wprowadzenia do umowy ubezpieczenia postanowień dodatkowych lub odbiegających, OWU mają zastosowanie w zakresie nieuregulowanym tymi postanowieniami.
6. PZU zobowiązany jest przedstawić ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy ubezpieczenia a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla ubezpieczającego lub ubezpieczonego. Przepisu nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.
7. Przedmiotem ubezpieczenia może być:
  - 1) mienie, o którym mowa w § 3 ust. 1, § 8 ust. 1, § 13 ust. 1, § 25 ust. 1 i 5;
  - 2) odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego za szkody wyrządzone osobom trzecim w związku z prowadzoną przez ubezpieczonego działalnością lub posiadanym mieniem, które jest wykorzystywane w tej działalności;
  - 3) usługi assistance.
8. Jeżeli nie umówiono się inaczej, ochroną ubezpieczeniową objęte jest mienie położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (RP) w miejscu określonym w umowie ubezpieczenia

(miejsce ubezpieczenia), z zastrzeżeniem mienia osobistego pracowników w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów oraz w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, które ubezpieczone jest w każdym miejscu pracy zawodowej pracownika, wykonywanej na polecenie ubezpieczonego, z wyjątkiem miejsca zamieszkania pracownika.

9. Pod warunkiem pisemnego poinformowania PZU, ochroną ubezpieczeniową objęte jest mienie w miejscu, do którego zostało przeniesione przez ubezpieczonego z miejsca ubezpieczenia w związku z bezpośrednim narażeniem tego mienia na powstanie szkody objętej ochroną ubezpieczeniową na podstawie OWU. Mienie jest objęte ochroną ubezpieczeniową w nowym miejscu, do którego zostało przeniesione, przez okres nie dłuższy niż 30 dni liczony od dnia przeniesienia wskazanego w pisemnym zawiadomieniu, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym.

DEFINICJE

§ 2

W rozumieniu OWU użyte niżej określenia oznaczają:

- 1) **akty terroryzmu** – działanie mające na celu wprowadzenie chaosu, zastraszanie ludności lub dezorganizację życia publicznego dla osiągnięcia określonych skutków ekonomicznych, politycznych, religijnych, ideologicznych, społecznych lub społecznych;
- 2) **awaria** – awaria mechaniczna lub awaria elektryczna;
- 3) **awaria elektryczna** – awaria powstała na skutek działania prądu elektrycznego, w tym przepięcia;
- 4) **awaria mechaniczna** – wynikające z przyczyny zewnętrznej lub wewnętrznej, nagłe i niespodziewane, uszkodzenie lub zniszczenie maszyny, urządzenia lub wyposażenia, powstałe w związku z ich eksploatacją, polegające na uszkodzeniu lub zniszczeniu ich funkcji, w tym poszczególnych elementów, w szczególności przez: siły odśrodkowe, eksplozję, wadliwe działanie urządzeń zabezpieczających lub sygnalizacyjno-pomiarowych, brak wody w kotłach parowych, przegrzanie, nadmierne ciśnienie, działanie człowieka;
- 5) **budowla** – stanowiący całość techniczną i użytkową, trwale związany z gruntem obiekt budowlany inny niż budynek i obiekt małej architektury, wraz z instalacjami i urządzeniami, w szczególności: obiekt hydrotechniczny, przepust techniczny, sieć techniczna, sieć światłowodowa, sieć energetyczna, śluza, jaz, wolnostojący maszt antenowy, zbiornik wodny, wolnostojące urządzenie reklamowe, wolnostojąca instalacja przemysłowa i urządzenie techniczne, stacja uzdatniania wody, pomost, obiekt sportowy, oczyszczalnia ścieków, a także ogrodzenie, brama, nawierzchnia placów i podjazdów oraz garaż; za budowlę uważa się również namiot, w tym budynek z pokryciem namiotowym, brezentowym lub powłoką pneumatyczną;
- 6) **budynek** – obiekt budowlany trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach, wraz z instalacjami oraz stałymi elementami budynku, stanowiący całość techniczną i użytkową; za budynek uważa się również tymczasowy obiekt budowlany niepołączony trwale z gruntem stanowiący obiekt kontenerowy; za budynek nie uważa się budynku z pokryciem namiotowym, brezentowym lub powłoką pneumatyczną;
- 7) **czysta strata finansowa** – uszczerbek majątkowy nie będący szkodą na osobie lub szkodą rzeczową;
- 8) **dane** – informacje zawarte w zbiorach danych nadające się do bezpośredniego przetwarzania przez elektroniczne

systemy przetwarzania danych (EPD), zgromadzone poza jednostką centralną, udokumentowanego pochodzenia i wartości, licencyjne systemy operacyjne, licencyjne programy standardowe produkcji seryjnej, programy użytkownika produkcji indywidualnej (wytworzone na podstawie oprogramowania licencyjnego), udokumentowanego pochodzenia i wartości, za wyjątkiem danych audio-wizualnych takich jak gry komputerowe, nagrania filmowe lub muzyczne; przez jednostkę centralną należy rozumieć część sprzętu elektronicznego obejmującą elementy sterowania, układy wykonujące operacje arytmetyczno-logiczne oraz pamięć komputera, z wyłączeniem pamięci zewnętrznej;

- 9) **dane elektroniczne** – fakty, koncepcje i informacje zapisane w formie nadającej się do komunikacji, interpretacji lub przetwarzania za pomocą elektronicznych i elektro-mechanicznych urządzeń do przetwarzania danych lub urządzeń elektronicznie sterowanych; dane elektroniczne obejmują oprogramowanie oraz inne zakodowane instrukcje do przetwarzania i manipulowania danymi lub do sterowania i obsługi takich urządzeń;
- 10) **deszcz** – opad atmosferyczny w postaci wody, który wyrządza szkody w miejscu ubezpieczenia;
- 11) **dewastacja** – umyślne zniszczenie lub uszkodzenie mienia przez osoby trzecie, w tym w związku z użyciem lub dokonaniem kradzieży z włamaniem, przy czym PZU nie ponosi odpowiedzialności w ramach dewastacji za utratę mienia, które uległo zaborowi w celu jego przywłaszczenia;
- 12) **dokument ubezpieczenia** – dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia (polis);
- 13) **dym i sadza** – zawiesina cząsteczek w powietrzu będąca bezpośrednim skutkiem spalania;
- 14) **działania wojenne** – działania sił zbrojnych mające na celu rozbicie sił zbrojnych przeciwnika na lądzie, w powietrzu lub na morzu;
- 15) **dzień roboczy** – jeden z dni tygodnia od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy;
- 16) **eksplozja** – gwałtowna zmiana stanu równowagi układu z jednoczesnym wyzwoleniem się gazów, pyłów lub pary, wywołanym ich właściwością rozprzestrzeniania się; w odniesieniu do naczyń ciśnieniowych i innych tego rodzaju zbiorników za spowodowane eksplozją uważa się szkody polegające na:
  - a) rozdarciu ścian tych naczyń lub zbiorników w takich rozmiarach, iż wskutek ujęcia gazów, pyłów, pary lub cieczy nastąpiło nagłe wyrównanie ciśnień,
  - b) uszkodzeniu wewnętrznej powłoki tych naczyń lub zbiorników;
  - c) implozji w postaci uszkodzenia tych naczyń lub zbiorników, w tym aparatów próżniowych, ciśnieniem zewnętrznym;
- 17) **franszyza redukcyjna** – ustalona w OWU lub umowie ubezpieczenia wartość kwotowa, procentowo-kwotowa albo procentowa, o jaką będzie pomniejszana ustalona przez PZU SA wysokość każdego odszkodowania; w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej – ustalona w umowie ubezpieczenia procentowo, kwotowo albo kwotowo-procentowo wartość pomniejszająca odszkodowanie z tytułu zajścia każdego wypadku ubezpieczeniowego; franszyza redukcyjna nie ma zastosowania do zwrotu kosztów, o których mowa w § 24 ust. 2 oraz do szkód na osobie;
- 18) **grad** – opad atmosferyczny składający się z brytek lodu, który wyrządza szkody w miejscu ubezpieczenia;

- 19) **graffiti** – pomalowanie, porysowanie, oblanie farbą lub inną substancją ubezpieczonego mienia lub umieszczenie napisów na ubezpieczonym mieniu wbrew woli ubezpieczonego;
- 20) **huk ponaddźwiękowy** – fala uderzeniowa (ciśnieniowa) wytworzona przez statek powietrzny podczas przekraczania bariery dźwięku lub podczas poruszania się z prędkością większą od prędkości dźwięku;
- 21) **impreza** – masowa impreza artystyczno-rozrywkowa lub sportowa, na którą wstęp jest nieodpłatny; za imprezę nie uważa się imprez organizowanych w teatrach, operach, operetkach, filharmoniach, kinach, muzeach, bibliotekach, domach kultury lub galeriach sztuki oraz imprez zamkniętych organizowanych przez pracodawców dla ich pracowników;
- 22) **indukcja** – oddziaływanie pola elektrycznego lub magnetycznego na przedmioty znajdujące się w tym polu, powodujące powstawanie przepływu prądu elektrycznego w obwodach elektrycznych powyższych przedmiotów, bez zetknięcia się z ciałem wywołującym to pole;
- 23) **katastrofa budowlana** – zawalenie się obiektu budowlanego, tj. samoistne, niezamierzone i gwałtowne zniszczenie całości obiektu budowlanego lub jego części niezależnie od przyczyny pierwotnej;
- 24) **konsument** – osoba fizyczna dokonująca z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową;
- 25) **koszt odtworzenia danych** – koszt wprowadzenia danych z kopii zapasowych lub koszt ręcznego wprowadzenia danych z dokumentów źródłowych;
- 26) **kradzież** – zabór cudzego mienia w celu przywłaszczenia;
- 27) **kradzież z włamaniem** – dokonanie albo usiłowanie zaboru cudzego mienia w celu przywłaszczenia w budynku lub lokalu, zabezpieczonych zgodnie z wymogami w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych określonych w Załączniku nr 3 do OWU:
  - a) po usunięciu przy użyciu siły lub narzędzi – istniejących zabezpieczeń lub po otwarciu zamków kluczem oryginalnym, podrobionym lub innym urządzeniem otwierającym, który sprawca zdobył przez kradzież z włamaniem z innego lokalu albo w wyniku rabunku, albo
  - b) przez sprawcę, który ukrył się w budynku lub lokalu, przed jego zamknięciem pozostawiając ślady stanowiące dowód ukrycia się;
- 28) **lawina** – gwałtowne osuwanie się lub staczanie mas śniegu, lodu, skał, kamieni lub błota ze zboczy górskich;
- 29) **lokal** – wyodrębnione trwałe ścianami w budynku, pomieszczenie lub zespół pomieszczeń, niebędące lokalem mieszkalnym, związane z prowadzeniem przez ubezpieczonego działalności;
- 30) **lokal mieszkalny** – wydzielona trwałe ścianami w obrębie budynku izba lub zespół izb przeznaczonych na stały pobyt ludzi, które wraz z pomieszczeniami pomocniczymi służą zaspokajaniu ich potrzeb mieszkaniowych w budynku wskazanym w umowie ubezpieczenia;
- 31) **lokal użytkowy** – wyodrębnione trwałe ścianami w budynku, pomieszczenie lub zespół pomieszczeń, niebędące lokalem mieszkalnym, przeznaczone na prowadzenie działalności wraz z wyposażeniem technicznym w budynku wskazanym w umowie ubezpieczenia;
- 32) **lokal zastępczy** – lokal mieszkalny lub użytkowy znajdujący się w tej samej miejscowości, w której położony jest lokal wyłączony z użytkowania;
- 33) **lokator** – osoba będąca właścicielem (współwłaścicielem), najemcą, posiadaczem na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu – lokalu mieszkalnego znajdującego się w budynku wskazanym w umowie ubezpieczenia, albo użytkująca taki lokal na podstawie innego tytułu prawnego; przez lokatora należy rozumieć także osobę użytkującą lokal użytkowy znajdujący się w budynku wskazanym w umowie ubezpieczenia;
- 34) **lokaut** – zamknięcie przedsiębiorstwa i zwolnienie pracowników w celu zmuszenia ich do przyjęcia gorszych warunków pracy;
- 35) **maszyna, urządzenie i wyposażenie** – mienie ruchome lub mienie zamocowane na stałe do podłoża, ściany lub innej powierzchni na przykład: sprzęt elektroniczny, urządzenia składające się z części mechanicznych lub elektrycznych (elektrycznych) połączonych w funkcjonalną całość – wykorzystywane w prowadzeniu działalności gospodarczej; za maszyny, urządzenia i wyposażenie nie uważa się wartości pieniężnych;
- 36) **miejsce ubezpieczenia** – miejsce wskazane w umowie ubezpieczenia, gdzie znajduje się ubezpieczone mienie;
- 37) **mienienie osobiste pracowników** – przedmioty osobistego użytku pracowników ubezpieczonego, które zwyczajowo bądź na żądanie pracodawcy znajdują się w miejscu pracy, z wyłączeniem wartości pieniężnych, dokumentów oraz pojazdów mechanicznych;
- 38) **mienienie osób trzecich** – pojazd mechaniczny przyjęty przez ubezpieczonego w celu wykonania usługi przechowania na parkingu strzeżonym, w ramach prowadzonej działalności;
- 39) **nakłady adaptacyjne** – zaewidencjonowane koszty dostosowania lokali lub budynków, nie stanowiących własności ubezpieczonego, do rodzaju prowadzonej przez niego działalności;
- 40) **napór śniegu lub lodu** – bezpośrednie działanie ciężaru śniegu lub lodu na ubezpieczone mienie albo przewrócenie się pod wpływem ciężaru śniegu lub lodu mienia sąsiedniego na ubezpieczone mienie;
- 41) **niskocenne składniki majątku** – rzeczy ruchome nie ujmowane w ewidencji środków trwałych, które zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa mogą być jednorazowo wliczone do kosztów operacyjnych;
- 42) **obiekt budowlany**:
  - a) budynek,
  - b) budowla,
  - c) obiekt małej architektury;
- 43) **obiekt małej architektury** – element wyposażenia otoczenia budynku wraz z instalacjami i urządzeniami stanowiącymi całość techniczną i użytkową, w szczególności: lampy oświetleniowe, posąg, murek ogrodowy, grill murowany, fontanna, basen, pergola, altana, urządzenie sportowe służące do rekreacji, piaskownica, śmietnik, wodotrysk, huśtawka, drabinki; za obiekty małej architektury uważa się także nasadzone rośliny, drzewa lub krzewy; za obiekty małej architektury nie uważa się stojących na zewnątrz budynku przenośnych stołów, ławek, krzeseł, parasoli, donic oraz pojemników na śmieci;
- 44) **obrót** – suma przychodów ubezpieczonego z tytułu sprzedaży towarów lub świadczonych usług w ramach prowadzonej przez niego działalności w ustalonym okresie;
- 45) **odszkodowanie** – świadczenie pieniężne przysługujące ubezpieczonemu w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego objętego zakresem ubezpieczenia, po uprzednim pomniejszeniu o franszyzę redukcyjną, o ile została przewidziana w umowie ubezpieczenia;
- 46) **ogień** – ogień, który przedostał się poza palenisko albo powstał bez paleniska i rozprzestrzenił się o własnej sile;

- 47) **osmalenie** – powierzchniowe opalenie lub przypalenie ubezpieczonego mienia;
- 48) **osoba trzecia** – każda osoba nie będąca ubezpieczającym lub ubezpieczonym;
- 49) **osuwanie się ziemi** – nie spowodowane działalnością ludzką zsuwanie się ziemi po skarpie lub stoku;
- 50) **parking strzeżony** – teren ogrodzony stałym ogrodzeniem, zamknięty i oświetlony w porze nocnej oraz całodobowo dozorowany lub monitorowany przez system sygnalizacji i transmisji obrazu do stałego adresata (odbiorcy) z obowiązkiem interwencji;
- 51) **pęknięcie mrozowe** – pęknięcie przewodów, zbiorników lub urządzeń wodociągowych, centralnego ogrzewania i innych instalacji znajdujących się w lokalach lub obiektach budowlanych, stanowiących własność lub będących w posiadaniu ubezpieczonego na podstawie innego tytułu prawnego, na skutek zamarzającej w ich wnętrzu wody lub innej cieczy;
- 52) **podwykonawca** – przedsiębiorca, któremu ubezpieczony powierzył wykonanie zleconej pracy, usługi lub innej czynności, określonej w łączącej ich umowie;
- 53) **pojazd** – pojazd w rozumieniu ustawy Prawo o ruchu drogowym, pojazd szynowy, statek wodny, powietrzny, z zastrzeżeniem klauzuli nr 11 zawartej w Załączniku nr 2 do OWU;
- 54) **pojazd mechaniczny** – pojazd mechaniczny w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych; za pojazd mechaniczny uważa się również maszyny rolnicze, wózki widłowe, platformy samojazdne;
- 55) **powolne działanie** – działanie, które wpływa na otoczenie w sposób ciągły, powodując szkodę, której nie można określić jako nagłą i niespodziewaną;
- 56) **powódź** – zalanie terenów wskutek:
- a) podniesienia się poziomu wody w korytach wód płynących lub stojących,
  - b) sztormu i podniesienia się poziomu morskich wód przybrzeżnych (cofka),
  - c) spływu wód po zboczach lub stokach na terenach górskich, lub falistych;
- 57) **pracownik** – osoba fizyczna zatrudniona przez ubezpieczonego na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę albo na podstawie umowy cywilnoprawnej, z wyłączeniem osoby fizycznej, która zawarła z ubezpieczonym umowę cywilnoprawną jako przedsiębiorca; za pracownika uznaje się także praktykanta, stażystę lub wolontariusza, któremu ubezpieczony powierzył wykonywanie pracy;
- 58) **przedsiębiorca** – osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową;
- 59) **przepięcie** – nagła zmiana napięcia w sieci, instalacji elektrycznej lub elektronicznej;
- 60) **PZU Pomoc** – jednostka działająca na rzecz PZU, do której ubezpieczony lub osoba działająca w jego imieniu zobowiązana jest zgłosić telefonicznie wypadek ubezpieczeniowy; PZU Pomoc działa 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu; numery telefonów PZU Pomoc wskazane są w dokumencie ubezpieczenia (polisie);
- 61) **rabunek** – dokonanie albo usiłowanie zabioru mienia w celu przywłaszczenia:
- a) z zastosowaniem przemocy fizycznej wobec ubezpieczonego lub jego pracowników (w przypadku mienia w transporcie wobec osób dokonujących przewozu)
- lub groźby natychmiastowego użycia przemocy fizycznej albo z doprowadzeniem tych osób do nieprzytomności lub bezbronności – dla pokonania ich oporu przed wydaniem ubezpieczonego mienia,
- b) przez sprawcę, który z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby natychmiastowego użycia przemocy fizycznej doprowadził osobę posiadającą klucze do ubezpieczonego lokalu lub urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych i zmusił ją do ich otwarczenia albo sam je otworzył kluczami zrabowanymi;
- 62) **regulamin** – właściwe regulaminy świadczenia usług drogą elektroniczną;
- 63) **sabotaż** – forma walki z wrogiem lub protestu polegająca na uchylaniu się od pracy, wadliwym jej wykonywaniu lub na uszkodzeniu maszyn i narzędzi, stanowiących ukryte działanie mające na celu przeszkodzenie w realizacji danego planu lub planów;
- 64) **stały dozór** – całodobowa ochrona ubezpieczonego mienia w miejscu ubezpieczenia wykonywana w zorganizowany sposób przez pracowników koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia (agencji ochrony mienia), w tym także zastosowanie monitoringu mającego za zadanie przekazanie sygnału alarmu o kradzieży z włamaniem do agencji ochrony mienia, albo przez pracowników ubezpieczonego wykonujących zadania ochrony w ramach wewnętrznej służby ochrony; osoby sprawujące dozór muszą posiadać zakres obowiązków zawierający przynajmniej procedury dotyczące sposobu zachowania w przypadku naruszenia zabezpieczeń lub kradzieży z włamaniem;
- 65) **stałe elementy budynku** – zamontowane na stałe należące do części wspólnej budynku:
- a) wewnętrzne elementy wyposażenia budynku, w szczególności: okna wraz z zamknięciami i urządzeniami zabezpieczającymi, drzwi wewnętrzne, wykładziny sufitów, ścian i podłóg – na stałe związane z ich powierzchnią, schody wewnętrzne, sufity podwieszane, oraz wszelkiego typu zabudowy, tynki i powłoki malarskie, instalacje centralnego ogrzewania, kotły centralnego ogrzewania, grzejniki, piece, trzony kuchenne, urządzenia sanitarne, skrzynki pocztowe, kasety przywoławcze wind,
  - b) zewnętrzne elementy budynku, takie jak: anteny umocowane trwale na dachu lub ścianie budynku, drzwi wejściowe do budynku, bramy wjazdowe do garaży, kasety domofonów, rynny, okapy, parapety, kolektory słoneczne umocowane trwale na dachu, drzwi wejściowe do lokali i piwnic oraz okna zewnętrzne wraz z parapetami;
- 66) **strajki, rozruchy, zamieszki wewnętrzne** – działania osoby lub grupy osób, powodujące zakłócenia porządku publicznego, z wyjątkiem działań wojennych, wojny, stanu wyjątkowego, powstania zbrojnego, sabotażu, lokautu; w rozumieniu OWU przez strajki, rozruchy, zamieszki należy rozumieć także działania legalnie ustanowionej władzy zmierzające do przywrócenia porządku publicznego lub minimalizowania skutków zakłóceń wywołanych strajkami i rozruchami, zamieszkami wewnętrznymi;
- 67) **stan wyjątkowy** – stan nadzwyczajny państwa, którego wprowadzenie powoduje ograniczenie niektórych praw i swobód obywatelskich;
- 68) **strefa pożarowa** – budynek albo jego część oddzielona od innych budynków przestrzennie lub oddzielona od innych części budynku następującymi elementami oddzielenia przeciwpożarowego: ścianami oddzielenia przeciwpożarowego lub stropami przeciwpożarowymi;

- 69) **suma ubezpieczenia bądź suma gwarancyjna** – określona w umowie ubezpieczenia kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności PZU; jeżeli OWU lub umowa ubezpieczenia przewiduje limit lub podlimit odpowiedzialności PZU z tytułu określonych szkód, wówczas limit lub podlimit ten stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU z tytułu tych szkód;
- 70) **szkoda** – w ubezpieczeniu:
- a) mienia – szkoda rzeczowa,
  - b) odpowiedzialności cywilnej – szkoda rzeczowa, szkoda na osobie, a w przypadku rozszerzenia odpowiedzialności o szkody polegające na powstaniu czystej straty finansowej, także czysta strata finansowa;
- 71) **szkoda na osobie** – śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, w tym także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia;
- 72) **szkoda rzeczowa:**
- a) w ubezpieczeniu mienia – utrata, uszkodzenie, zniszczenie lub ubytek wartości ubezpieczonego mienia, z wyłączeniem utraconych korzyści,
  - b) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej – utrata, uszkodzenie lub zniszczenie rzeczy, w tym utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie nastąpiła utrata, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy;
- 73) **środki obrotowe** – mienie zaliczane do rzeczowych aktywów obrotowych w myśl obowiązujących przepisów prawa, tj. towary, materiały pomocnicze, opakowania, części zamienne i zapasowe maszyny i urządzenia, jeśli nie są w myśl obowiązujących przepisów prawa zaliczone do środków trwałych, z wyłączeniem mienia stanowiącego wartości pieniężne;
- 74) **TBS** – towarzystwo budownictwa społecznego;
- 75) **trzęsienie ziemi** – gwałtowne wstrząsy skorupy ziemskiej nie spowodowane działalnością człowieka, zaburzenia systemu równowagi we wnętrzu Ziemi, któremu towarzyszą wstrząsy i drgania gruntu;
- 76) **ubezpieczający** – osoba prawna, jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, która zawarła z PZU umowę ubezpieczenia;
- 77) **ubezpieczony** – spółdzielnia mieszkaniowa, wspólnota mieszkaniowa, towarzystwo budownictwa społecznego, na rzecz których została zawarta umowa ubezpieczenia; w klauzulach, o których mowa w § 4 ust. 6 pkt 15–17 – ubezpieczonym jest także lokator;
- 78) **ubezpieczenie na pierwsze ryzyko** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest niezależnie od całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową w oparciu o szacowaną maksymalną wysokość szkody, jaka może powstać wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego;
- 79) **ubezpieczenie na sumy stałe** – system ubezpieczenia, w którym suma ubezpieczenia ustalana jest na podstawie całkowitej wartości mienia lub kategorii mienia, które ma zostać objęte ochroną ubezpieczeniową;
- 80) **uderzenie pioruna** – gwałtowne wyładowanie elektryczne w atmosferze działające bezpośrednio na ubezpieczone mienie, pozostawiające ślady tego zdarzenia na ubezpieczonym mieniu, z wyłączeniem przepięcia;
- 81) **uderzenie pojazdu** – bezpośrednie uderzenie w ubezpieczone mienie pojazdu mechanicznego, elektrycznego lub szynowego, jego części lub przewożonego nim ładunku;
- 82) **udział własny** – wyrażona procentowo w stosunku do wartości szkody kwota pomniejszająca odszkodowanie, stanowiąca ryzyko własne ubezpieczonego;
- 83) **umowa direct** – umowa ubezpieczenia zawarta przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość za pośrednictwem platformy informatyczno-informacyjnej dostępnej na stronie internetowej PZU lub poczty elektronicznej;
- 84) **umowa ubezpieczenia** – umowa ubezpieczenia, do której zastosowanie mają OWU;
- 85) **umowa na odległość** – umowa ubezpieczenia zawarta przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość za pośrednictwem infolinii PZU;
- 86) **upadek drzew, budynków lub budowli** – przewrócenie się na ubezpieczone mienie drzew, ich fragmentów lub niebędących we władaniu ubezpieczonego budynków, budowli, słupów energetycznych, anten, kominów, latarni, masztów lub ich części, lub elementów;
- 87) **upadek statku powietrznego** – katastrofę albo przymusowe lądowanie samolotu silnikowego, bezsilnikowego lub innego obiektu latającego, a także upadek ich części lub przewożonego ładunku;
- 88) **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne (gotówka), czek, weksle i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę;
- 89) **wartość księgowa brutto** – ewidencyjna wartość początkowa z uwzględnieniem przeszacowań wynikających z ustawy o rachunkowości i wydanymi na podstawie tej ustawy przepisów wykonawczych;
- 90) **wartość odtworzeniowa** – wartość odpowiadająca kosztom przywrócenia ubezpieczonego mienia do stanu nowego, lecz nie ulepszego:
- a) w przypadku budynku, budowli, obiektu małej architektury lub nakładów adaptacyjnych – wartość odpowiadająca kosztom remontu lub odbudowy w tym samym miejscu, z uwzględnieniem dotychczasowej technologii, konstrukcji i standardu wykończenia przy zastosowaniu dotychczasowych wymiarów i materiałów,
  - b) w przypadku maszyn, urządzeń i wyposażenia lub środków transportu – wartość odpowiadająca kosztom zakupu, naprawy lub wytworzenia nowego przedmiotu tego samego rodzaju, typu oraz o tych samych parametrach, z uwzględnieniem kosztów transportu (z wyłączeniem transportu ekspresowego), montażu, demontażu oraz cla i innych tego typu opłat;
- 91) **wartość rzeczywista** – wartość odtworzeniowa ubezpieczonego mienia pomniejszona o stopień zużycia technicznego;
- 92) **wartość wytworzenia** – wartość odpowiadająca sumie wartości brutto materiałów, surowców, robocizny oraz kosztów ogólnych poniesionych przez producenta w związku z wytworzeniem ubezpieczonego mienia;
- 93) **wiatr** – ruch powietrza atmosferycznego powstały wskutek nierównomiernego rozkładu ciśnienia atmosferycznego;
- 94) **wirus komputerowy** – zestaw szkodliwych lub nieautoryzowanych instrukcji lub kod zawierający szereg nieautoryzowanych instrukcji wprowadzonych w złej wierze lub kod, programowy lub inny, który rozpowszechnia się za pomocą dowolnego systemu lub sieci komputerowej; wirusami komputerowymi są w szczególności „konie trojańskie”, „robaki”, „bomby czasowe, bomby logiczne”;
- 95) **wojna** – zorganizowany konflikt zbrojny między państwami, narodami lub grupami etnicznymi i społecznymi;

- 96) **wymienne nośniki danych** – materiał umożliwiający gromadzenie informacji, nadający się do odczytu maszynowego, przeznaczony do wymiany przez użytkownika;
- 97) **wypadek ubezpieczeniowy**:
- a) w ubezpieczeniu mienia – niezależne od woli ubezpieczonego zdarzenie przyszłe i niepewne o charakterze nagłym, w które powstało w okresie ubezpieczenia i w wyniku którego powstała szkoda objęta zakresem ubezpieczenia,
  - b) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej – powstanie szkody;
  - c) w ubezpieczeniu assistance – zdarzenie losowe określone w § 31 ust. 3, 5 i 7 oraz kradzież z włamaniem i rabunek;
- 98) **wysmalanie roślin** – zjawisko występujące w ziemi, kiedy rośliny nie są okryte śniegiem, w temperaturach poniżej 0 °C i wietrze wiejącym przez dłuższy czas powodujące stopniowe osłabienie węża krzewienia i nadmierną transpirację wody, na skutek czego rośliny stopniowo więdną, brunatnieją, zasychają i giną;
- 99) **wyprzenie roślin** – nieinfekcyjna lub infekcyjna choroba roślin o podłożu mieszanym występująca w wyniku zbyt długiego zalegania okrywy śnieżnej (zamieranie roślin pod śniegiem lub bezpośrednio po jego stopnieniu spowodowane ich wycięciem);
- 100) **zabezpieczenia przeciwpowodziowe** – system przegród (zapór) przeciwpowodziowych wyprodukowany przez wyspecjalizowany podmiot, składający się na przykład:
- a) ze słupów końcowych (prowadnic), montowanych na stałe lub czasowo w otworach (gniazdach) kotwiących przed drzwiami zewnętrznymi, balkonowymi, tarasowymi, bramami zewnętrznymi lub garażowymi, oknami i innymi otworami (na przykład włazami lub otworami piwnicznymi) w ścianach budynku lub budowli oraz
  - b) z ruchomych belek (paneli) zaporowych wraz z uszczelnieniem, dopasowanych i wsuwanych poziomo między słupy końcowe (prowadnice) – tworzących szczelną konstrukcję przeznaczoną do zapobiegania skutkom przedostania się wody w wyniku powodzi do budynku lub budowli wskazanego w umowie ubezpieczenia;
- 101) **zabezpieczenia przeciwpożarowe** – certyfikowany system gaśniczy na stałe zamontowany w budynku, budowli, posiadający zapas środka gaśniczego, na przykład: urządzenia tryskaczowe, stałe urządzenia gaśnicze gazowe, pianowe lub proszkowe (z wyłączeniem gaśnic ręcznych, przenośnych, agregatów), urządzenia do usuwania dymów i gazów pożarowych oraz instalacje sygnalizacyjno-alarmowe automatycznie wykrywające i przekazujące informację o pożarze do ubezpieczonego lub jednostek straży pożarnej;
- 102) **zalanie** – działanie pary, wody lub innych cieczy na skutek:
- a) awarii przewodów, zbiorników, urządzeń lub instalacji, w tym wodnej, centralnego ogrzewania, kanalizacyjnej, klimatyzacyjnej,
  - b) cofnięcia się wody lub ścieków z publicznych urządzeń kanalizacyjnych,
  - c) samoczynnego uruchomienia się instalacji tryskaczowych lub zraszczających z innych przyczyn niż wskutek ognia,
  - d) pozostawienie otwartych kranów lub innych zaworów zamontowanych na instalacjach określonych w lit. a,
  - e) pęknięcia pojemnika lub zbiornika z wodą, w tym akwarium;

- obejmuje również zalanie spowodowane przez osoby trzecie wodą lub inną cieczą,
  - f) topniejącego śniegu lub lodu;
- 103) **zapadanie się ziemi** – obniżenie terenu z powodu zaważenia się naturalnych, podziemnych, pustych przestrzeni w gruncie;
- 104) **zużycie techniczne** – określona procentowo (stopień zużycia technicznego) utrata trwałości i w konsekwencji zmniejszanie w czasie wartości ubezpieczonych przedmiotów, będące pochodną: czasu jego użytkowania (wieku), jakości wykonania, trwałości zastosowanych materiałów, bieżącej konserwacji, remontów, eksploatacji.

UBEZPIECZENIE MIENIA OD OGNI I INNYCH ŻYWIOŁÓW PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia są określone w umowie ubezpieczenia:
  - 1) ewidencjonowane przez ubezpieczonego zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i przepisami podatkowymi, stanowiące jego własność lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, pojedyncze składniki mienia lub kategorie mienia, pozostające w związku z prowadzoną przez ubezpieczonego działalnością:
    - a) budynki,
    - b) budowle,
    - c) obiekty małej architektury,
    - d) maszyny, urządzenia i wyposażenie,
    - e) niskocenne składniki majątku,
    - f) środki obrotowe,
    - g) mienie osób trzecich,
    - h) wartości pieniężne,
    - i) nakłady adaptacyjne;
  - 2) mienie osobiste pracowników;
 z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, wartości pieniężne wymienione w umowie ubezpieczenia ubezpieczone są pod warunkiem przechowywania ich w urządzeniach do przechowywania wartości pieniężnych:
  - 1) do sumy ubezpieczenia wartości pieniężnych – gdy wypadek ubezpieczeniowy wystąpił w godzinach pracy ubezpieczonego;
  - 2) do wartości 20% sumy ubezpieczenia wartości pieniężnych, lecz nie więcej niż do kwoty 50 000 PLN – gdy wypadek ubezpieczeniowy wystąpił po godzinach pracy ubezpieczonego.
3. Przedmiotem ubezpieczenia nie jest następujące mienie:
  - 1) obiekt budowlany wraz ze znajdującym się w nim mieniem, będący w trakcie robót budowlanych, w szczególności: budowy, przebudowy, montażu, remontu, rozruchu lub rozbiórki w rozumieniu ustawy Prawo budowlane, z zastrzeżeniem § 4 ust. 6 pkt 5;
  - 2) mienie inne niż obiekt budowlany będący w trakcie montażu, rozbiórki, demontażu, instalacji, rozruchu i testów;
  - 3) znajdujące się pod ziemią i jednocześnie związane z produkcją wydobywczą (kopalnictwem węgla kamiennego, brunatnego, soli, ropy naftowej, gazu ziemnego, rud żelaza i metali nieżelaznych oraz torfu);
  - 4) budynki i budowle przeznaczone do rozbiórki wraz z mieniem znajdującym się w nich, a także maszyny, urządzenia i wyposażenie przeznaczone do likwidacji;

- 5) akta, dokumenty, plany, zdjęcia, rękopisy oraz dane zawarte na nośnikach informacji, z zastrzeżeniem § 5 ust. 1 pkt 2;
- 6) programy komputerowe;
- 7) pojazdy, z wyłączeniem pojazdów mechanicznych stanowiących mienie osób trzecich.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 4

1. Mienie może zostać ubezpieczone w jednym z następujących wariantów ubezpieczenia, w zależności od wyboru ubezpieczającego:
  - 1) od ryzyk nazwanych;
  - 2) od wszystkich ryzyk.
2. W wariancie od ryzyk nazwanych, PZU odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w okresie ubezpieczenia i miejscu ubezpieczenia w wyniku następujących zdarzeń losowych:
  - 1) ognia;
  - 2) osmalenia;
  - 3) wiatru;
  - 4) deszczu;
  - 5) powodzi;
  - 6) gradu;
  - 7) lawiny;
  - 8) naporu śniegu lub lodu;
  - 9) uderzenia pioruna;
  - 10) eksplozji;
  - 11) upadku statku powietrznego;
  - 12) upadku drzew, budynków lub budowli;
  - 13) trzęsienia ziemi;
  - 14) osuwania się ziemi;
  - 15) zapadania się ziemi;
  - 16) uderzenia pojazdu;
  - 17) huku ponaddzwiękowego;
  - 18) dymu i sadzy;
  - 19) pękania mrozowego;
  - 20) zalania;
  - 21) przepięcia, z zastrzeżeniem ust. 4;
  - 22) katastrofy budowlanej, z zastrzeżeniem ust. 4.
3. W wariancie od wszystkich ryzyk PZU odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w okresie ubezpieczenia i miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego, oraz które nie zostały wyraźnie wyłączone w OWU lub postanowieniach dodatkowych stanowiących integralną część umowy ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 4.
4. Odpowiedzialność PZU w obu wariantach ubezpieczenia określonych w ust. 1, jest ograniczona w odniesieniu do:
  - 1) ryzyka przepięcia do limitu odpowiedzialności w wysokości do 50 000 zł;
  - 2) ryzyka katastrofy budowlanej do limitu odpowiedzialności w wysokości do 2 000 000 zł, jednakże nie więcej niż suma ubezpieczenia ustalona w umowie ubezpieczenia dla obiektu budowlanego;
 limity te mogą zostać powiększone poprzez rozszerzenie zakresu ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 6.
5. Ponadto w obu wariantach ubezpieczenia określonych w ust. 1 w ubezpieczeniu budowli PZU odpowiada za szkody, o których mowa w ust. 2, w ewidencjonowanych przez ubezpieczonego i stanowiących jego własność lub będących w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego oraz wykorzystywanych do prowadzenia działalności – obiektach hydrotechnicznych, przepustach technicznych,

sieciach technicznych, sieciach światłowodowych, sieciach energetycznych, znajdujących się również poza miejscem ubezpieczenia do 100 metrów od miejsca ubezpieczenia.

6. Na wniosek ubezpieczającego zakres ubezpieczenia w obu wariantach ubezpieczenia określonych w ust. 1, może zostać rozszerzony za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej o następujące klauzule dodatkowe:
  - 1) przepięć;
  - 2) dewastacji;
  - 3) graffiti;
  - 4) aktów terroryzmu;
  - 5) drobnych prac remontowo-budowlanych;
  - 6) kosztów odtworzenia dokumentacji;
  - 7) kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie;
  - 8) katastrofy budowlanej;
  - 9) kosztów poszukiwania przyczyn szkody;
  - 10) klauzula ubezpieczenia kosztów awaryjnej wymiany wody w basenie;
  - 11) maszyn od uszkodzeń na pierwsze ryzyko;
  - 12) klauzula wynagrodzenia ekspertów;
  - 13) strajków, rozruchów, zamieszek wewnętrznych;
  - 14) kosztów utraty mediów;
  - 15) kosztów ewakuacji;
  - 16) kosztów najmu lokalu zastępczego;
  - 17) klauzula ubezpieczenia mienia lokatora, na warunkach określonych w tych klauzulach zawartych w Załączniku nr 1 do OWU.
7. Dodatkowo, na wniosek ubezpieczającego, zakres ubezpieczenia w obu wariantach ubezpieczenia określonych w ust. 1, może zostać rozszerzony o klauzulę dodatkową miejsca ubezpieczenia (lokalizacji) lub klauzulę dodatkową ubezpieczenia nowych inwestycji.
8. Odpowiedzialnością PZU w obu wariantach ubezpieczenia określonych w ust. 1, objęte są także szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w wyniku:
  - 1) akcji ratowniczej prowadzonej w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym objętym zakresem ubezpieczenia;
  - 2) zanieczyszczenia lub skażenia przedmiotu ubezpieczenia będącego następstwem wypadku ubezpieczeniowego objętego zakresem ubezpieczenia.
9. W przypadku każdej szkody zastosowanie ma franszyza redukcyjna w wysokości 200 PLN, o ile nie umówiono się inaczej.
10. Zakres ubezpieczenia może być ograniczony zgodnie z postanowieniami § 7 ust. 4.

ZWROT KOSZTÓW

§ 5

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego PZU pokrywa w ramach sumy ubezpieczenia poniesione przez ubezpieczonego zasadnione i udokumentowane koszty:
  - 1) uprzątnięcia pozostałości po zaistnieniu szkody, za którą PZU ponosi odpowiedzialność, łącznie z kosztami rozbiórki, demontażu i wywozu części niezdatnych do użytku (odpadów), jak również koszty ich składowania lub utylizacji; powyższe koszty objęte są ochroną ubezpieczeniową do limitu odpowiedzialności PZU w wysokości 10% wartości szkody, jednak nie więcej niż 1 000 000 PLN i nie więcej niż do wysokości sumy ubezpieczenia w odniesieniu do wszystkich szkód powstałych w okresie ubezpieczenia; koszty te nie obejmują kosztów poniesionych na usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza oraz rekultywację gruntów;
  - 2) odtworzenia dokumentacji prowadzącej do działalności (aktów, planów, dokumentów, zezwoleń) uszkodzonej,

- zniszczonej lub utraconej; ochrona obejmuje wyłącznie koszty robocizny poniesione na takie odtworzenie dokumentacji z włączeniem przeprowadzenia niezbędnych badań i analiz; powyższe koszty objęte są ochroną ubezpieczeniową do limitu odpowiedzialności PZU w wysokości 5% wartości szkody, jednak nie więcej niż 50 000 PLN i nie więcej niż do wysokości sumy ubezpieczenia, w odniesieniu do wszystkich szkód powstałych w okresie ubezpieczenia.
2. W przypadku gdy koszty, o których mowa w ust. 1, dotyczą mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego i jednocześnie nie jest możliwe ich przyporządkowanie do danej części mienia, PZU pokrywa poniesione koszty w takiej proporcji, w jakiej pozostaje wartość mienia ubezpieczonego do łącznej wartości mienia ubezpieczonego i nieubezpieczonego. Jeżeli ustalenie proporcji nie jest możliwe, PZU pokrywa 50% poniesionych kosztów.
  3. Na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, zakres pokrywanych przez PZU kosztów, określonych w ust. 1 i 2, może zostać rozszerzony o koszty określone w następujących klauzulach dodatkowych, zawartych w Załączniku nr 1 do OWU:
    - 1) kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie;
    - 2) kosztów odtworzenia dokumentacji;
    - 3) kosztów poszukiwania przyczyn szkody.
  4. Zasady dotyczące zwrotu kosztów określone w ust. 1–3 mają zastosowanie w obu wariantach ubezpieczenia, o których mowa w § 4 ust. 1.
- WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI**
- § 6**
1. PZU nie odpowiada za szkody:
    - 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, przy czym przez winę umyślną lub rażące niedbalstwo ubezpieczającego lub ubezpieczonego:
      - a) będącą osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną należy rozumieć winę umyślną lub rażące niedbalstwo:
        - w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów,
        - w spółkach komandytowych i komandytowo – akcyjnych – komplementariuszy lub prokurentów,
        - w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów,
        - w spółkach partnerskich – partnerów, członków zarządu lub prokurentów,
        - w spółdzielniach, wspólnotach mieszkaniowych, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu,
      - b) będącą osobą fizyczną – przedsiębiorcą – tą osobą lub jej prokurent;
    - 2) będące następstwem:
      - a) działań wojennych, wojny, stanu wyjątkowego, sabotażu, lokautu,
      - b) działania energii jądrowej, promieni laserowych lub maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego lub elektromagnetycznego, skażenia radioaktywnego,
      - c) decyzji administracyjnej powodującej konfiskatę, rekwizycję, nacjonalizację lub innego rodzaju przejęcie ubezpieczonego mienia w wyniku decyzji władz RP,
      - d) zanieczyszczenia lub skażenia środowiska naturalnego (gleby, powietrza, wody), z zastrzeżeniem § 4 ust. 8 pkt 2,
      - e) aktów terroryzmu, strajków, rozruchów, zamieszek wewnętrznych;
    - 3) spowodowane eksplozją wywołaną przez ubezpieczonego w celach produkcyjnych, eksploatacyjnych, technologicznych, doświadczalnych lub rozbiórkowych oraz w silnikach spalinowych, gdy eksplozja związana jest z ich naturalną funkcją lub gdy eksplozja spowodowana została normalnym ciśnieniem zawartych w nich gazów;
    - 4) elektryczne spowodowane działaniem prądu elektrycznego, chyba że w ich następstwie powstał pożar;
    - 5) w mieniu, które jest nieużytkowane przez okres dłuższy niż 60 dni, chyba że fakt nieużytkowania mienia został zgłoszony do PZU i ubezpieczający lub ubezpieczony w uzgodnieniu z PZU wprowadził dodatkowe środki zabezpieczenia mienia;
    - 6) spowodowane osuwaniem lub zapadaniem się ziemi, gdy są to szkody:
      - a) w rozumieniu Prawa geologicznego i górniczego lub
      - b) powstałe w związku z prowadzonymi robotami ziemnymi;
    - 7) polegające na zniszczeniu lub uszkodzeniu upraw nasadzonych roślin, drzew, krzewów na skutek: zmiany temperatury powodującej przymrozki, suszę, ujemne skutki przezimowania tj.: wymarznienie, wymoknięcie, wyprzenie roślin, wysmalenie, chyba że szkoda w nich została spowodowana w wyniku zdarzeń losowych określonych w § 4 ust. 2 lub w wyniku akcji ratowniczej, o której mowa w § 4 ust. 8 pkt 1;
    - 8) powstałe wskutek gradu, naporu śniegu lub lodu lub deszczu:
      - a) spowodowane niekonserwowaniem lub nienależytym konserwowaniem dachu, ścian, okien lub innych elementów budynku, budowli lub lokalu, jeżeli obowiązek ich konserwacji należał do ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego,
      - b) spowodowane niezamknięciem lub niezabezpieczeniem otworów dachowych, okiennych, drzwiowych lub innych elementów budynku, jeżeli obowiązek ich zamknięcia lub zabezpieczenia należał do ubezpieczonego, chyba że niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
    - 9) w mieniu przechowywanym, magazynowanym na wolnym powietrzu, jeżeli sposób przechowywania, magazynowania na wolnym powietrzu jest sprzeczny z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, zaleceniami producenta lub właściwością przedmiotu ubezpieczenia, chyba że przechowywanie, magazynowanie na wolnym powietrzu niezgodnie z przepisami prawa, zaleceniami producenta lub właściwością przedmiotu ubezpieczenia nie miały wpływu na powstanie lub zwiększenie szkody;
    - 10) powstałe podczas prowadzenia prób ciśnieniowych instalacji tryskaczowej, jak również wyrządzone przez wodę z nieoczyszczonych rynien dachowych, lub rur spustowych, lub z niewłaściwie zabezpieczonym odpływem;
    - 11) powstałe wskutek działania wód podziemnych, chyba że jest ono skutkiem powodzi i zakres ubezpieczenia obejmuje powódź;
    - 12) powstałe wskutek systematycznego zawilgocenia pomieszczeń z powodu nieszczelności przewodów, zbiorników i urządzeń wodociągowych, instalacji centralnego ogrzewania lub innych instalacji wodno-kanalizacyjnych, pocienia się rur, tworzenia się grzyba;

- 13) powstałe wskutek zalania od podłoża mienia składowanego bądź przechowywanego w pomieszczeniach usytuowanych poniżej poziomu gruntu, jeżeli ubezpieczone mienie było składowane lub przechowywane poniżej 10 cm ponad podłogą;
  - 14) powstałe w środkach obrotowych z przekroczonym terminem ważności, wycofanych z obrotu lub też z innych przyczyn nieposiadających wartości handlowej;
  - 15) polegające na utracie, zniszczeniu bądź uszkodzeniu mienia pochodzącego z kradzieży lub nabytego w wyniku przestępstwa;
  - 16) w budynkach i budowlach będące następstwem prowadzenia w tych obiektach drobnych prac remontowo-budowlanych, z zastrzeżeniem postanowień § 4 ust. 6 pkt 5;
  - 17) powstałe wskutek zanieczyszczenia lub wchłonięcia przedmiot ubezpieczenia rozpylonej lub rozlanej substancji przez osoby trzecie powodującej zniszczenie, uszkodzenie lub utratę właściwości przedmiotu ubezpieczenia powodującą niemożność korzystania zgodnie z jego przeznaczeniem;
  - 18) spowodowane przez wirusy komputerowe;
  - 19) powstałe na skutek działań hakerów lub innych osób trzecich, polegające na nieautoryzowanym dostępie lub ingerencji w dane elektroniczne, oprogramowanie;
  - 20) powstałe na skutek zabrudzenia, odbarwienia, odspojenia, zagrzybienia tynków zewnętrznych lub elewacji, opadu lub obłania wodą lub inną cieczą przez jadący pojazd.
2. Ponadto z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są straty, szkody, odpowiedzialność, roszczenia, koszty lub wydatki, niezależnie od ich charakteru (szkody), spowodowane przez chorobę zakaźną lub wynikające z choroby zakaźnej, lub związane z chorobą zakaźną, niezależnie od zajścia innych zdarzeń przyczyniających się jednocześnie lub w jakiegokolwiek innej kolejności do powstania tych szkód, chyba że są to zdarzenia objęte ochroną na podstawie umowy ubezpieczenia.
3. Choroba zakaźna, o której mowa w ust. 2, oznacza każdą chorobę, która może zostać przeniesiona za pomocą dowolnej substancji lub czynnika z dowolnego organizmu na inny organizm, w przypadku gdy:
- 1) substancja lub czynnik zawiera, ale nie wyłącznie, wirus, bakterię, pasożyta lub inny organizm lub jego odmianę, niezależnie od tego, czy jest uważany za żywy, czy też nie, oraz
  - 2) metoda przenoszenia, bezpośredniego lub pośredniego, obejmuje między innymi przenoszenie drogą powietrzną, przenoszenie płynów ustrojowych, przenoszenie z lub na dowolną powierzchnię lub przedmiot, ciało stałe, płynne lub gazowe, lub między organizmami, oraz
  - 3) choroba, substancja lub środek mogą powodować lub grozić spowodowaniem szkody dla zdrowia ludzkiego lub dobrobytu ludzi albo mogą powodować lub grozić spowodowaniem szkody, pogorszenia, utraty wartości, zbywalności lub utraty możliwości korzystania z rzeczy.
4. W wariancie od wszystkich ryzyk, niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności, o których mowa w ust. 1, PZU nie odpowiada także za szkody powstałe:
- 1) w sprzęcie elektronicznym (stacjonarnym i przenośnym) i jego oprzyrządowaniu, chyba że szkoda powstała w następstwie zdarzeń losowych określonych w § 4 ust. 2 lub w wyniku akcji ratowniczej, o której mowa w § 4 ust. 8;
  - 2) w mieniu, którego uszkodzenie nastąpiło bezpośrednio w toku jego produkcji, przetwarzania, naprawy, remontu lub testowania, chyba że szkoda została spowodowana przez zdarzenie losowe określone w § 4 ust. 2;
  - 3) w glebie, naturalnych wodach powierzchniowych lub podziemnych, mieniu znajdującym się poza morską linią brzegową, w tym również w wyniku skażenia lub zanieczyszczenia odpadami przemysłowymi;
  - 4) w drogach, chodnikach, liniach kolejowych, tamach, zbiornikach wodnych, kanałach, studniach, urządzeniach wiertniczych, odwiertach, rurociągach, kablach, tunelach, mostach, dokach, basenach portowych, molach, falochronach, nabrzeżach, chyba że szkoda została spowodowana przez zdarzenia losowe określone w § 4 ust. 2 lub w wyniku akcji ratowniczej, o której mowa w § 4 ust. 8 pkt 1;
  - 5) w maszynach, urządzeniach lub wyposażeniu w wyniku awarii; wyłączenie to nie dotyczy sytuacji, gdy szkoda powstała wskutek przepięcia w zakresie określonym w klauzuli, o której mowa w § 4 ust. 4 pkt 1, o ile zakres ubezpieczenia rozszerzono o tę klauzulę;
  - 6) w wyniku kradzieży;
  - 7) w wyniku stłuczenia szyb lub innych przedmiotów szklanych, w tym także z innych materiałów zastępujących szkło, tj. poliwęglanu lub akrylu, chyba że szkoda powstała w następstwie zdarzeń losowych określonych w § 4 ust. 2 lub w wyniku akcji ratowniczej, o której mowa w § 4 ust. 8 pkt 1;
  - 8) podczas transportu, z wyłączeniem transportu w miejscu ubezpieczenia.
5. W wariancie od wszystkich ryzyk, niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności, o których mowa w ust. 1 i 2, PZU nie ponosi odpowiedzialności także za szkody spowodowane lub zwiększone przez:
- 1) usiłowanie lub dokonanie oszustwa;
  - 2) sprzeniewierzenie, wyłudzenie, wymuszenia lub szantaż, wprowadzenie w błąd, pozostawianie w błędzie, poświadczanie nieprawdy, fałszerstwo, podstęp, niedobory ujawnione dopiero podczas przeprowadzania inwentaryzacji, niedobory lub braki spowodowane błędami księgowymi;
  - 3) następujące przyczyny:
    - a) zużycie, korozję, erozję, pleśnienie, utlenianie, zagrzybienie, gnicie, stopniowe pscie się, powolne odkształcanie lub deformację, działanie owadów, robaków, bakterii lub wirusów, stopniowe pogarszanie się jakości, chyba, że w ich następstwie wystąpiło inne zdarzenie określone w § 4 ust. 2 – wówczas PZU SA ponosi odpowiedzialność za skutki takiego zdarzenia,
    - b) fermentację, odparowanie, utratę wagi, zmianę smaku, zapachu, koloru, faktury lub wykończenia, działanie światła, normalne ogrzewanie lub wysuszenie,
    - c) powolne działanie temperatury, gazów, dymu, pary, cieczy, wilgoci, pyłu, sadzy, brak lub nieodpowiednie działanie klimatyzacji, systemów grzewczych lub chłodzących;
  - 4) zawałenie się budynków, budowli lub elementów ich fundamentów, ścian, podłóg, sufitów lub ich zapadnięcie się, wyniesienie, pęknięcie, skurczenie się, chyba że szkoda została spowodowana bezpośrednio przyczyną niewyłączoną w OWU;
  - 5) wady projektowe, materiałowe, konstrukcyjne, złe wykonanie lub błędy w produkcji, wady ukryte – w zakresie szkód wyrządzonych w mieniu dotkniętym tymi wadami, złym wykonaniem lub błędami;
  - 6) przerwy lub ograniczenia w dostawie mediów – w zakresie szkód wyrządzonych tą przerwą lub ograniczeniem w urządzeniach lub maszynach wykorzystujących media;
  - 7) osiadanie lub pęknięcie, osunięcie się gruntu, osunięcie lub zapadnięcie się ziemi – spowodowane działaniem człowieka lub wodą podziemną;

- 8) wyciek stopionego materiału, chyba że w następstwie tego wycieku wystąpił pożar lub eksplozja;
- 9) modyfikacje genetyczne.
6. W wariancie od wszystkich ryzyk, niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności, o których mowa w ust. 1–5, PZU nie ponosi odpowiedzialności także za koszty:
  - 1) normalnego utrzymania, konserwacji lub remontu;
  - 2) wynikające z reklamowania, użytkowania nielicencjonowanego oprogramowania, skasowania informacji lub wyzbycia się nośników danych lub wynikające z utraty danych na skutek działania wirusów komputerowych lub pola magnetycznego;
  - 3) wymiany lub naprawy wadliwych materiałów, wadliwego wykonawstwa, wadliwego projektu, planu, naprawy wady ukrytej lub naturalnej.
7. W obu wariantach określonych w § 4 ust. 1, niezależnie od wyłączeń odpowiedzialności, o których mowa w ust. 1–6, o ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie odpowiednich klauzul dodatkowych zawartych w Załączniku nr 1 do OWU, PZU nie odpowiada za szkody objęte zakresem tych klauzul i nie pokrywa kosztów, o których mowa w tych klauzulach.

SPOSÓB UBEZPIECZENIA I SUMA UBEZPIECZENIA

§ 7

1. W obu wariantach ubezpieczenia określonych w § 4 ust. 1, w zależności od kategorii mienia, mienie może być ubezpieczone na sumy stałe albo na pierwsze ryzyko, przy czym:
  - 1) na sumy stałe mogą być ubezpieczone:
    - a) środki trwałe stanowiące następujące kategorie mienia: budynki, budowle, obiekty małej architektury, maszyny, urządzenia i wyposażenie,
    - b) środki obrotowe,
    - c) mienie osób trzecich,
    - d) niskocenne składniki majątku,
    - e) nakłady adaptacyjne,
    - f) wartości pieniężne;
  - 2) na pierwsze ryzyko mogą być ubezpieczone:
    - a) mienie osób trzecich,
    - b) niskocenne składniki majątku,
    - c) mienie osobiste pracowników,
    - d) nakłady adaptacyjne,
    - e) wartości pieniężne.
2. Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający według wybranego sposobu:
  - 1) odrębnie dla poszczególnych pojedynczych składników mienia lub kategorii mienia;
  - 2) dla środków trwałych określonych w ust. 1 pkt 1 lit. a odrębnie dla każdego przedmiotu ubezpieczenia, przy czym może być ustalona jedna suma ubezpieczenia dla:
    - a) budynków;
    - b) budowli i obiektów małej architektury,
    - c) dla budynków, budowli i obiektów małej architektury.
3. Suma ubezpieczenia dla mienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, powinna odpowiadać wartości mienia na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia i może być określona według wartości odtworzeniowej, rzeczywistej albo zgodnie z ewidencją księgową według wartości księgowej brutto.
4. Jeżeli w ubezpieczeniu na sumy stałe przyjęta w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość ubezpieczonego mienia w dniu zawarcia umowy (niedoubezpieczenie), zakres ubezpieczenia jest ograniczony stosownie do postanowień § 45 ust. 10–12. Jeżeli do wniosku o ubezpieczenie na sumy stałe ubezpieczający nie dołączy zestawienia ubezpieczonego mienia, przyjmuje się, że ubezpieczeniem jest objęte całe mienie danej kategorii znajdujące się w miejscu ubezpieczenia.
5. Sumę ubezpieczenia stanowi dla:
  - 1) środków obrotowych – najwyższa (maksymalna) wartość przewidziana w okresie ubezpieczenia odpowiadająca kosztom ich wytworzenia lub nabycia, nie większym jednak niż osiągalna cena sprzedaży gotowego wyrobu;
  - 2) mienia osób trzecich – najwyższa (maksymalna) wartość rzeczywista tego mienia, przewidziana w okresie ubezpieczenia, powiększona o przewidywaną wartość nakładów poniesionych w związku z realizacją usługi przez ubezpieczonego;
  - 3) niskocennych składników majątku – cena nabycia identycznego albo najbardziej zbliżonego parametrami technicznymi mienia;
  - 4) nakładów adaptacyjnych – wartość odpowiadająca poniesionym wydatkom na dostosowanie budynku lub lokalu na potrzeby prowadzonej działalności;
  - 5) wartości pieniężnych – najwyższa wartość tej kategorii mienia przewidywana w okresie ubezpieczenia, która ustalana jest następująco:
    - a) dla krajowych i zagranicznych znaków pieniężnych (gotówki) – według ich wartości nominalnej,
    - b) dla czeków, weksli i innych dokumentów zastępujących w obrocie gotówkę – według osiągalnej ceny wykupu.
6. Sposób ustalania sumy ubezpieczenia mienia, o którym mowa w ust. 5 pkt 2–5, ma zastosowanie jedynie do ubezpieczenia na sumy stałe.
7. Przy ubezpieczeniu na pierwsze ryzyko mienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, suma ubezpieczenia ustalana jest oddzielnie dla każdej kategorii tego mienia, przy czym brana jest pod uwagę przewidywana możliwość maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia. Sumę ubezpieczenia dla mienia osobistego pracowników stanowi iloczyn liczby zatrudnionych i zadeklarowanej wartości mienia przypadającej na jednego pracownika.
8. W przypadku ubezpieczenia na pierwsze ryzyko suma ubezpieczenia oraz ustalone w umowie ubezpieczenia odrębne limity odpowiedzialności PZU, w tym także dla klauzul dodatkowych, ulegają obniżeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań. Ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość sumy ubezpieczenia oraz limitów odpowiedzialności PZU opłacając składkę uzupełniającą. Zasada ta nie ma zastosowania do ubezpieczenia na sumy stałe.
9. W przypadku uzupełnienia sumy ubezpieczenia lub limitu odpowiedzialności PZU, o którym mowa w ust. 8 podwyższona suma ubezpieczenia lub podwyższony limit odpowiedzialności PZU, stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zaplaceniu składki uzupełniającej, o ile nie umówiono się inaczej.

UBEZPIECZENIE MIENIA OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM I RABUNKU PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 8

1. Przedmiotem ubezpieczenia są określone w umowie ubezpieczenia:
  - 1) ewidencjonowane przez ubezpieczonego zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i przepisami podatkowymi, stanowiące jego własność lub będące w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, pojedyncze składniki mienia lub kategorie mienia,

pozostające w związku z prowadzoną przez ubezpieczonego działalnością:

- a) maszyny, urządzenia i wyposażenie,
  - b) środki obrotowe;
  - c) niskocenne składniki majątku,
  - d) mienie osób trzecich,
  - e) wartości pieniężne;
- 2) mienie osobiste pracowników.
2. Mienie, o którym mowa w ust. 1, winno być zabezpieczone zgodnie z wymogami określonymi w Załączniku nr 3 do OWU.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 9

1. PZU odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w wyniku:
- 1) kradzieży z włamaniem;
  - 2) rabunku w lokalu;
  - 3) rabunku podczas przenoszenia lub przewożenia (transportu) wartości pieniężnych poza lokalem.
2. W ubezpieczeniu wartości pieniężnych od rabunku podczas ich przenoszenia lub przewożenia (transportu) poza lokalem, ochrona ubezpieczeniowa jest rozszerzona o szkody powstałe w wyniku:
- 1) zniszczenia albo uszkodzenia środka transportu użytego do przewozu wartości pieniężnych wskutek wypadku środka transportu, ognia, uderzenia pioruna lub eksplozji;
  - 2) zdarzenia uniemożliwiającego osobie wykonującej transport ochronę wartości pieniężnych, wywołanego nieszczęśliwym wypadkiem.
3. Transport wartości pieniężnych oznacza transport tych wartości przez ubezpieczonego albo osobę lub wyznaczone przez ubezpieczonego, pieszo (przenoszenie) albo samochodem osobowym, samochodem przystosowanym do przewozu wartości pieniężnych, albo bankowozem (przewożenie).
4. Za szkody w mieniu powstałe wskutek kradzieży z włamaniem dokonanej bez wejścia do lokalu, przez prześwity krat zabezpieczających otwory zewnętrzne lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie bądź przez otwór wybity w szybie, ścianie lub stropie tego lokalu, odpowiedzialność za każdą szkodę ograniczona jest do kwoty stanowiącej 10% sumy ubezpieczenia mienia, w którym została wyrządzona szkoda.
5. Na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej zakres ubezpieczenia może zostać rozszerzony o następujące klauzule dodatkowe:
- 1) dewastacji;
  - 2) miejsca ubezpieczenia (lokalizacji);
  - 3) ubezpieczenia nowych inwestycji;
- na warunkach określonych w tych klauzulach zawartych w Załączniku nr 1 do OWU.
6. W przypadku każdej szkody ma zastosowanie franszyza redukcyjna w wysokości 200 PLN, o ile nie umówiono się inaczej.
7. Zakres ubezpieczenia może być ograniczony zgodnie z postanowieniami § 12 ust. 4.

ZWROT KOSZTÓW

§ 10

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego PZU pokrywa w ramach sumy ubezpieczenia udokumentowane koszty związane z:

- 1) uprzątnięciem pozostałości po szkodzie, łącznie z kosztami rozbiórki i demontażu części niezdatnych do użytku, oraz odtworzenia dokumentacji – zgodnie z § 5 ust. 1 i 2;
  - 2) naprawą zniszczonych lub uszkodzonych, w wyniku dokonania lub usiłowania kradzieży z włamaniem albo rabunku, zabezpieczeń lokalu łącznie z kosztami usunięcia uszkodzeń ścian, stropów, dachów, okien, drzwi i instalacji systemów alarmowych – do kwoty 1 000 PLN stanowiącej limit odpowiedzialności PZU na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia.
2. Na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki limit odpowiedzialności PZU, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, może zostać podwyższony o kwotę ustaloną w umowie ubezpieczenia.
3. Na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej zakres pokrywanych przez PZU kosztów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, może zostać rozszerzony o koszty określone w następujących klauzulach dodatkowych, zawartych w Załączniku nr 1 do OWU:
- 1) klauzuli kosztów odtworzenia dokumentacji – do limitu odpowiedzialności PZU ponad sumę ubezpieczenia lub ponad limit odpowiedzialności PZU wyodrębniony w ramach tej sumy dla danego mienia;
  - 2) klauzuli kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie – do limitu odpowiedzialności PZU ponad sumę ubezpieczenia lub ponad limit odpowiedzialności PZU wyodrębniony w ramach sumy dla danego mienia.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 11

1. PZU nie odpowiada za szkody:
- 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, przy czym przez winę umyślną lub rażące niedbalstwo ubezpieczającego lub ubezpieczonego:
    - a) będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną należy rozumieć winę umyślną lub rażące niedbalstwo:
      - w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów,
      - w spółkach komandytowych i komandytowo – akcyjnych – komplementaryusz lub prokurentów,
      - w spółkach jawnych – współników lub prokurentów,
      - w spółkach partnerskich – partnerów, członków zarządu lub prokurentów,
      - w spółdzielniach, wspólnotach mieszkaniowych, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu,
    - b) będącego osobą fizyczną – przedsiębiorcą – ta osoba lub jej prokurent;
  - 2) będące następstwem:
    - a) działań wojennych, wojny, stanu wyjątkowego, sabotażu, lokautu,
    - b) działania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego lub elektromagnetycznego lub skażenia radioaktywnego,
    - c) decyzji administracyjnej wydanej na podstawie obowiązujących przepisów, powodującej konfiskatę, rekwizycję, nacjonalizację lub innego rodzaju przejęcie ubezpieczonego mienia w wyniku decyzji władz RP,
    - d) zanieczyszczenia lub skażenia środowiska naturalnego (gleby, powietrza, wody), z zastrzeżeniem § 4 ust. 8 pkt 2,

- e) aktów terroryzmu, strajków, rozruchów i zamieszek wewnętrznych.
  - 4) w inwentarzu żywym;
  - 5) polegające na utracie, zniszczeniu bądź uszkodzeniu:
    - a) akt, dokumentów, planów, zdjęć, rękopisów oraz danych zawartych na nośnikach informacji, z zastrzeżeniem § 5 ust. 3 pkt 2,
    - b) wzorów, modeli poglądowych, prototypów, dzieł sztuki, programów komputerowych;
  - 6) w pojazdach mechanicznych dopuszczonych do ruchu z wyłączeniem mienia osób trzecich (pojazdów mechanicznych na parkingu strzeżonym);
  - 7) powstałe wskutek sfałszowania dokumentów;
  - 8) powstałe w wyniku kradzieży mienia bez włamania;
  - 9) powstałe w mieniu, które jest nieużytkowane przez okres dłuższy niż 60 dni, chyba że fakt nieużytkowania mienia został zgłoszony do PZU i ubezpieczający lub ubezpieczony w uzgodnieniu z PZU wprowadził dodatkowe środki zabezpieczenia mienia;
  - 10) powstałe w przedmiotach, których zakup potwierdzony jest sfałszowanym dokumentem;
  - 11) powstałe w wyniku kradzieży z włamaniem w budynkach i lokalach nie spełniających wymogów w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia, określonych w Załączniku nr 3 do OWU, o ile miało to wpływ na powstanie lub rozmiar szkody;
  - 12) powstałe w wartościach pieniężnych wskutek wypadku środka transportu, którym były one przewożone, należącego do ubezpieczonego lub przez niego wynajętego, jeżeli wypadek został spowodowany złym stanem technicznym tego środka transportu lub w przypadku, gdy kierowca był w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że zły stan techniczny środka transportu lub stan nietrzeźwości kierowcy albo stan po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych nie miały wpływu na zajęcie wypadku ubezpieczeniowego;
  - 13) polegające na utracie, zniszczeniu bądź uszkodzeniu przedmiotów pochodzących z kradzieży, jeżeli w dniu faktycznej utraty, zniszczenia bądź uszkodzenia tych przedmiotów nie upłynął wymagany przepisami prawa okres do nabycia własności tych przedmiotów przez ubezpieczonego na zasadzie dobrej wiary;
  - 14) polegające na niezabezpieczeniu – z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa ubezpieczającego, ubezpieczonego, ubezpieczonego mienia w sposób określony w Załączniku nr 3 do OWU, jeżeli obowiązek takiego zabezpieczenia należał do tych osób, chyba że nie miało to wpływu na zajęcie wypadku ubezpieczeniowego i chyba, że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
  - 15) spowodowane przez wirusy komputerowe;
  - 16) powstałe na skutek działań hakerów lub innych osób trzecich, polegające na nieautoryzowanym dostępie lub ingerencji w dane elektroniczne, oprogramowanie.
2. Ponadto z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są straty, szkody, odpowiedzialność, roszczenia, koszty lub wydatki, niezależnie od ich charakteru (szkody), spowodowane przez chorobę zakaźną lub wynikające z choroby zakaźnej, lub związane z chorobą zakaźną, niezależnie od zajścia

innych zdarzeń przyczyniających się jednocześnie lub w jakiegokolwiek innej kolejności do powstania tych szkód, chyba że są to zdarzenia objęte ochroną na podstawie umowy ubezpieczenia.

- 3. Choroba zakaźna, o której mowa w ust. 2, oznacza każdą chorobę, która może zostać przeniesiona za pomocą dowolnej substancji lub czynnika z dowolnego organizmu na inny organizm, w przypadku gdy:
  - 1) substancja lub czynnik zawiera, ale nie wyłącznie, wirus, bakterię, pasożyta lub inny organizm lub jego odmianę, niezależnie od tego, czy jest uważany za żywy, czy też nie, oraz
  - 2) metoda przenoszenia, bezpośredniego lub pośredniego, obejmuje między innymi przeniesienie drogą powietrzną, przeniesienie płynów ustrojowych, przeniesienie z lub na dowolną powierzchnię lub przedmiot, ciało stałe, płynne lub gazowe, lub między organizmami, oraz
  - 3) choroba, substancja lub środek mogą powodować lub grozić spowodowaniem szkody dla zdrowia ludzkiego lub dobrobytu ludzi albo mogą powodować lub grozić spowodowaniem szkody, pogorszenia, utraty wartości, zbywalności lub utraty możliwości korzystania z rzeczy.
- 4. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie odpowiednich klauzul dodatkowych zawartych w Załączniku nr 1 do OWU, PZU:
  - 1) nie odpowiada za szkody powstałe w wyniku dewastacji;
  - 2) nie pokrywa kosztów – ponad sumę ubezpieczenia lub ponad limit odpowiedzialności PZU wyodrębniony w ramach tej sumy dla danego mienia:
    - a) odtworzenia dokumentacji niezbędnej do prowadzenia przez ubezpieczonego działalności,
    - b) uprzątnięcia pozostałości po szkodzie.

SPOSÓB UBEZPIECZENIA I SUMA UBEZPIECZENIA

§ 12

- 1. W zależności od kategorii mienia, mienie może być ubezpieczone na sumy stałe albo na pierwsze ryzyko, przy czym:
  - 1) na sumy stałe mogą być ubezpieczone:
    - a) maszyny, urządzenia i wyposażenie,
    - b) środki obrotowe,
    - c) mienie osób trzecich,
    - d) niskocenne składniki majątku;
  - 2) na pierwsze ryzyko mogą być ubezpieczone:
    - a) wszystkie kategorie mienia, o których mowa w § 8 ust. 1,
    - b) koszty naprawy zniszczonych lub uszkodzonych zabezpieczeń lokalu ponad limit określony w § 10 ust. 1 pkt. 2.
- 2. Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający odrębnie dla poszczególnych pojedynczych składników mienia lub kategorii mienia, przy czym w odniesieniu do maszyn, urządzeń i wyposażenia stanowiących środki trwałe, suma ubezpieczenia ustalana jest odrębnie dla każdego przedmiotu ubezpieczenia.
- 3. Przy ubezpieczeniu na sumy stałe, sumę ubezpieczenia stanowi:
  - 1) dla środków obrotowych – najwyższa (maksymalna) wartość przewidziana w okresie ubezpieczenia, odpowiadająca kosztom ich wytworzenia lub nabycia, nie większym jednak niż osiągalna cena sprzedaży gotowego wyrobu;
  - 2) dla maszyn, urządzeń i wyposażenia – wartość odtworzeniowa, księgowa brutto albo rzeczywista tego mienia;
  - 3) dla mienia osób trzecich – najwyższa (maksymalna) wartość rzeczywista tego mienia przewidziana w okresie ubezpieczenia;

- 4) dla niskocennych składników majątku – cena nabycia identycznego albo najbardziej zbliżonego parametrami technicznymi mienia.
4. Jeżeli w ubezpieczeniu na sumy stałe przyjęta w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość ubezpieczonego mienia w dniu zawarcia umowy (niedoubezpieczenie), zakres ubezpieczenia jest ograniczony stosownie do postanowień § 45 ust. 10–12.
5. Jeżeli do wniosku o ubezpieczenie ubezpieczający nie dołączy zestawienia ubezpieczanego mienia, przyjmuje się, że ubezpieczeniem jest objęte całe mienie danej kategorii znajdujące się w miejscu ubezpieczenia.
6. Sposób ustalania sumy ubezpieczenia mienia, o którym mowa w ust. 3 pkt 2–4, ma zastosowanie jedynie do ubezpieczenia na sumy stałe.
7. Przy ubezpieczeniu na pierwsze ryzyko dla mienia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający odrębnie dla poszczególnych kategorii mienia, kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia, przy czym:
  - 1) sumę ubezpieczenia dla mienia osobistego pracowników stanowi iloczyn liczby pracowników i zadeklarowanej wartości mienia przypadającej na jednego pracownika;
  - 2) przy ubezpieczeniu wartości pieniężnych ubezpieczający ustala sumę ubezpieczenia oddzielnie dla:
    - a) kradzieży z włamaniem,
    - b) rabunku w lokalu,
    - c) rabunku podczas przenoszenia lub przewożenia (transportu).
8. Dla wartości pieniężnych ustala się limity odpowiedzialności PZU w zależności od sposobu ich zabezpieczenia, których wysokość określona jest w Załączniku nr 3 do OWU.
9. W przypadku ubezpieczenia na pierwsze ryzyko suma ubezpieczenia oraz ustalone w umowie ubezpieczenia limity odpowiedzialności PZU ulegają obniżeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań. Ubezpieczający za zgodą PZU, może uzupełnić sumę ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności PZU optując dodatkową składkę. Zasada ta nie ma zastosowania do ubezpieczenia na sumy stałe.
10. Za wypadki ubezpieczeniowe powstałe do dnia uzupełnienia sumy ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności, PZU ponosi odpowiedzialność do wysokości sumy ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności PZU pomniejszonych o wypłacone kwoty, o których mowa w ust. 9.
- 5) szklane, ceramiczne lub kamienne wykładziny podłogowe;
- 7) tablice reklamowe takie jak:
  - a) szyldy lub gabloty ze szkła, plastiku lub innego materiału, znajdujące się poza budynkiem lub lokalem,
  - b) neony, reklamy świetlne, tablice świetlne lub elektroniczne wraz z oprzyrządowaniem stanowiącym integralną całość konstrukcyjną;
 z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte:
  - 1) szkło stanowiące osprzęt urządzeń technicznych tj. maszyn, aparatów, narzędzi oraz osprzęt instalacji, z wyłączeniem szyb, o których mowa w ust. 1 pkt 2;
  - 2) szyby, przedmioty szklane lub płyty kamienne w stanie uszkodzonym;
  - 3) szyby, przedmioty szklane lub płyty kamienne przed ich ostatecznym zamontowaniem bądź zainstalowaniem w miejscu przeznaczenia;
  - 4) szyby w pojazdach mechanicznych i środkach transportowych;
  - 5) szyby w szklarniach, cieplarniach, inspektach lub oranżeriach.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 14

1. PZU odpowiada za szkody powstałe wskutek stłuczenia (rozbiicia) lub pęknięcia szyb ubezpieczonych przedmiotów.
2. W przypadku każdej szkody ma zastosowanie franszyza redukcyjna w wysokości 50 PLN, o ile nie umówiono się inaczej.

ZWROT KOSZTÓW

§ 15

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego PZU pokrywa w ramach sumy ubezpieczenia udokumentowane koszty ustawienia rusztowań umożliwiających wymianę, montaż i demontaż, koszty naprawy tego mienia oraz transportu. Jeżeli zgłoszone do ubezpieczenia mienie posiada napisy, litery, grafikę, PZU pokrywa koszt ich wykonania, a w odniesieniu do oszkleń foliowanych także koszt nałożenia folii.
2. Na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej zakres pokrywanych przez PZU kosztów może zostać rozszerzony o koszty określone w klauzuli dodatkowej kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, zawartej w Załączniku nr 1 do OWU.

UBEZPIECZENIE SZYB I INNYCH PRZEDMIOTÓW OD STŁUCZENIA PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 13

1. Przedmiotem ubezpieczenia są określone w umowie ubezpieczenia szyby i inne przedmioty stanowiące wyposażenie bądź urządzenia budynków lub lokali, pozostające w związku z prowadzoną przez ubezpieczonego działalnością, do których zalicza się następujące przedmioty:
  - 1) oszkleńcia okienne i drzwiowe, ścienne i dachowe, szklane przegrody, płyty szklane stanowiące składowe części balustrad balkonowych i schodowych, mebli, gablot reklamowych lub lad chłodniczych, w tym także szyby specjalne tj. antywłamaniowe, kuloodporne lub inne;
  - 2) oszkleńcia kominków lub wind;
  - 3) oszkleńcia pokryte folią, witraże;
  - 4) lustra wiszące, stojące i wmontowane w ścianach, meblach lub gablotach reklamowych;
  - 5) szklane, ceramiczne lub kamienne wykładziny ścian, sufitów, słupów lub filarów;

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 16

1. PZU nie odpowiada za szkody:
  - 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, przy czym przez winę umyślną lub rażące niedbalstwo ubezpieczającego lub ubezpieczonego:
    - a) będącą osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną należy rozumieć winę umyślną lub rażące niedbalstwo:
      - w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów,
      - w spółkach komandytowych i komandytowo – akcyjnych – komplementaryusz lub prokurentów,
      - w spółkach jawnych – współników lub prokurentów,

- w spółkach partnerskich – partnerów, członków zarządu lub prokurentów,
- w spółdzielniach, wspólnotach mieszkaniowych, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu,
- b) będącego osobą fizyczną – przedsiębiorcą – tą osobą lub jej prokurent;
- 2) będące następstwem:
  - a) działań wojennych, wojny, stanu wyjątkowego, sabotażu, lokautu,
  - b) działania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego lub elektromagnetycznego lub skażenia radioaktywnego,
  - c) decyzji administracyjnej wydanej na podstawie obowiązujących przepisów, powodującej konfiskatę, rekwizycję, nacjonalizację lub innego rodzaju przejęcie ubezpieczonego mienia w wyniku decyzji władz RP,
  - d) zanieczyszczenia lub skażenia środowiska naturalnego (gleby, powietrza, wody), z zastrzeżeniem § 4 ust. 8 pkt 2,
  - e) aktów terrorizmu, strajków, rozruchów i zamieszek wewnętrznych;
- 3) przy wymianie, montażu lub demontażu ubezpieczonego przedmiotu;
- 4) wskutek zadrapania, porysowania, poplamienia bądź zmiany barwy ubezpieczonego przedmiotu.
- 2. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie klauzuli dodatkowej kosztów uprzątnięcia przestoja po szkodzie, zawartej w Załączniku nr 1 do OWU, PZU nie pokrywa tych kosztów.

SPÓŚÓB UBEZPIECZENIA I SUMA UBEZPIECZENIA

§ 17

1. Mienie, o którym mowa w § 13 ust. 1, ubezpiecza się na pierwsze ryzyko.
2. Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający odrębnie dla grupy przedmiotów wymienionych w § 13 ust. 1 pkt 1–6 oraz odrębnie dla grupy przedmiotów wymienionych w § 13 ust. 1 pkt 7, kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia oraz biorąc pod uwagę koszty, o których mowa w § 15 ust. 1.
3. Suma ubezpieczenia oraz ustalone w umowie ubezpieczenia limity odpowiedzialności PZU ulegają obniżeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań. Ubezpieczający za zgodą PZU może uzupełnić sumę ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności PZU za zapłatą dodatkowej składki.
4. Za wypadki ubezpieczeniowe powstałe do dnia uzupełnienia sumy ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności, PZU ponosi odpowiedzialność do wysokości sumy ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności PZU pomniejszych o wypłacone kwoty, o których mowa w ust. 3.

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 18

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego za szkody wyrządzone osobie trzeciej w związku z prowadzeniem przez ubezpieczonego działalności określonej w umowie ubezpieczenia i posiadanym mieniem, które jest wykorzystywane w takiej działalności, będące następstwem:
  - 1) czynu niedozwolonego w granicach odpowiedzialności ustawowej (OC deliktowa) lub

- 2) niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania (OC kontraktowa).
2. Warunkiem przyjęcia przez PZU odpowiedzialności jest zajście wypadku ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia oraz zgłoszenie roszczenia z tego tytułu przed upływem terminu przedawnienia.
3. Jeżeli nie można ustalić dnia powstania szkody, za dzień jej powstania uznaje się dzień, w którym stwierdzono powstanie tej szkody, przy czym za dzień powstania szkody na osobie przyjmuje się dzień, w którym poszkodowany po raz pierwszy skontaktował się z lekarzem w związku z objawami, które są przyczyną zgłaszanych rozszczeń.
4. Powstanie wszystkich szkód, które można przypisać tej samej przyczynie, uważa się za jeden wypadek ubezpieczeniowy, niezależnie od liczby poszkodowanych oraz przyjmuje się, że szkody te powstały w chwili powstania pierwszej szkody. Ochroną ubezpieczeniową objęte są wszystkie szkody z takiej serii, nawet jeśli powstały po zakończeniu okresu ubezpieczenia, pod warunkiem, że pierwsza szkoda z tej serii powstała w okresie ubezpieczenia (szkoda seryjna).
5. Ochroną ubezpieczeniową objęte są także szkody wyrządzone w wyniku rażącego niedbalstwa.
6. Ochroną ubezpieczeniową objęte są również szkody wyrządzone przez pracownika ubezpieczonego przy wykonywaniu obowiązków pracowniczych na rzecz ubezpieczonego oraz szkody wyrządzone przez podwykonawcę, gdy ubezpieczony na podstawie obowiązujących przepisów prawa ponosi za niego odpowiedzialność jak za działanie własne.
7. W przypadku wypłaty odszkodowania z tytułu szkód wyrządzonych przez pracownika ubezpieczonego przy wykonywaniu obowiązków pracowniczych na rzecz ubezpieczonego, PZU rezygnuje z prawa do dochodzenia roszczenia, które przysługiwało ubezpieczonemu wobec tego pracownika z tytułu wyrządzonej szkody (rezygnacja z prawa do regresu).
8. W przypadku wypłaty odszkodowania z tytułu szkód wyrządzonych przez podwykonawcę, gdy ubezpieczony na podstawie obowiązujących przepisów prawa ponosi za niego odpowiedzialność jak za działanie własne, PZU rezygnuje z prawa do dochodzenia roszczenia, które przysługiwało ubezpieczonemu wobec tego podwykonawcy z tytułu wyrządzonej szkody (rezygnacja z prawa do regresu) tylko wtedy, gdy zakres ubezpieczenia zostanie rozszerzony za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, na podstawie klauzuli dodatkowej zawartej w Załączniku nr 2 do OWU, o szkody wyrządzone przez podwykonawców bez prawa do regresu.

§ 19

Umowy ubezpieczenia, do których zastosowanie mają OWU, nie obejmują ochroną odpowiedzialności cywilnej będącej przedmiotem ubezpieczeń obowiązkowych wymaganych przez prawo jakiegokolwiek państwa, jeżeli ubezpieczony podlega obowiązkowi posiadania takiego ubezpieczenia.

§ 20

1. Ubezpieczeniem objęta jest wyłącznie odpowiedzialność cywilna ubezpieczonego za szkody powstałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (RP).

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 21

1. PZU nie odpowiada za szkody:
  - 1) wyrządzone umyślnie, o ile nie umówiono się inaczej, przy czym świadomość wprowadzenia do obrotu wadliwego produktu lub wadliwosti wykonanej pracy albo usługi uważa się za równoznaczną z winą umyślną;

- 2) jeżeli ubezpieczony lub osoby, którymi się posługuje, nie posiadały wymaganych przepisami prawa odpowiednich uprawnień do wykonywania określonego rodzaju działalności (czynności), chyba że brak uprawnień nie miał wpływu na powstanie szkody;
  - 3) powstałe w następstwie wojny, stanu wyjątkowego, konfiskat, aktów terroryzmu, niepokojów społecznych, strajków, zamieszek lub rozruchów, lokautu, sabotażu;
  - 4) będące następstwem choroby zawodowej;
  - 5) powstałe wskutek oddziaływania energii jądrowej, promieni laserowych lub maserowych, promieniowania jonizującego oraz skażenia radioaktywnego;
  - 6) powstałe wskutek powolnego działania temperatury, gazów, oparów, wilgoci, wody, dymu, sadzy, ścieków, zagrzybienia lub działania hałasu;
  - 7) powstałe wskutek zapadnięcia się lub osiadania terenu (również budowli na nim wzniesionej) lub innego rodzaju przemieszczeń gruntu;
  - 8) powstałe wskutek oddziaływania azbestu, formaldehydu, prionów lub dioksyn lub ich zawartości w produktach wprowadzonych do obrotu przez ubezpieczonego lub użytych przez niego w celu wykonania usługi;
  - 9) polegające na zniszczeniu, uszkodzeniu, zaginięciu lub kradzieży gotówki, bonów wartościowych, substytutów pieniądza, papierów wartościowych;
  - 10) polegające na zniszczeniu, uszkodzeniu, zaginięciu lub kradzieży dzieł sztuki, biżuterii, przedmiotów z metali lub kamieni szlachetnych, nośników danych, zbiorów o charakterze kolekcjonerskim lub archiwalnym lub rzeczy ruchomych o charakterze zabytkowym lub unikatowym;
  - 11) związane z naruszeniem praw własności intelektualnej;
  - 12) wyrządzone w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii;
  - 13) za które przysługuje odszkodowanie na podstawie prawa geologicznego lub górniczego (szkody powstałe w następstwie eksploatacji złóż kopalin powodujących występowanie szkodliwych wpływów objawiających się deformacjami, wstrząsami dynamicznymi oraz zawodnieniem bądź podtopieniem terenu);
  - 14) wynikłe z umownego rozszerzenia odpowiedzialności cywilnej w stosunku do zakresu wynikającego z przepisów prawa właściwego dla zobowiązania, z którego wynika odpowiedzialność ubezpieczonego;
  - 15) wynikłe z braku określonych w umowie właściwości estetycznych przedmiotu umowy lub z zastosowania elementów o właściwościach niezgodnych z umową;
  - 16) wynikłe z wprowadzającej w błąd reklamy lub braku reklamowanych właściwości;
  - 17) powstałe wskutek oddziaływania wyrobów tytoniowych.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje kar pieniężnych, kar umownych, grzywnien sądowych i administracyjnych, zadatków, odszkodowań o charakterze karnym (exemplary damages, punitive damages), do zapłacenia których jest zobowiązany ubezpieczony.
  3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje roszczeń:
    - 1) o wykonanie lub należyte wykonanie zobowiązania oraz związanych z wykonaniem zastępczym;
    - 2) z tytułu odstąpienia od umowy, roszczeń o zwrot kosztów poniesionych na poczet lub w celu wykonania umowy;
    - 3) wynikających z rękojmi, gwarancji lub z przepisów o prawach konsumenta oraz szkód, które mogłyby być zaspokojone na podstawie tych przepisów, z zastrzeżeniem klauzuli nr 19, określonej w załączniku nr 2 do OWU, o ile zakres ochrony został rozszerzony o tę klauzulę;
    - 4) dotyczących naruszenia dóbr osobistych innych niż życie i zdrowie człowieka.
  4. Umowy ubezpieczenia, do których zastosowanie mają OWU, nie obejmują ochroną odpowiedzialności cywilnej z tytułu sprawowania funkcji członka władz spółki kapitałowej lub spółdzielni mieszkaniowej, lub innych osób, o ile z zakresu posiadanych przez nich pełnomocnictw i ciążących na nich obowiązków nie wynika, iż mają wpływ na całokształt działalności spółki. Odpowiedzialność cywilna z tego tytułu obejmowana jest ochroną PZU na podstawie umów zawieranych z zastosowaniem odrębnych warunków ubezpieczenia lub na podstawie stosownych przepisów prawa polskiego.

§ 22

1. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie odpowiednich klauzul dodatkowych określonych w Załączniku nr 2 do OWU lub zawartych w postanowieniach dodatkowych do umowy ubezpieczenia, PZU nie odpowiada za szkody:
  - 1) wyrządzone pracownikom ubezpieczonego, powstałe w związku z wypadkiem przy pracy;
  - 2) powstałe w związku z przedostaniem się niebezpiecznych substancji do powietrza, wody lub gruntu oraz o koszty związane z usunięciem, oczyszczeniem i utylizacją jakichkolwiek zanieczyszczeń;
  - 3) powstałe w mieniu, z którego ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyźnienia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy;
  - 4) powstałe w mieniu przechowywanym lub chronionym przez ubezpieczonego;
  - 5) wyrządzone przez podwykonawców bez prawa do regresu;
  - 6) wyrządzone w wyniku przeprowadzania imprezy;
  - 7) wyrządzone w związku z przeprowadzaniem imprezy, w tym za szkody powstałe w następstwie pokazu sztucznych ogniów (fajerwerków) lub materiałów wybuchowych;
  - 8) wyrządzone przez producenta w związku z wprowadzeniem produktów do obrotu (OC za produkt);
  - 9) wyrządzone innym producentom wskutek zmieszania, połączenia, przetworzenia lub dalszej obróbki wadliwych produktów dostarczonych przez ubezpieczonego;
  - 10) wynikłe z przeniesienia chorób zakaźnych i zakażeń;
  - 11) polegające na powstaniu czystej straty finansowej;
  - 12) wyrządzone ubezpieczonemu będącego wspólnotą mieszkaniową przez członków zarządu tego ubezpieczonego.
2. Szkody wymienione w ust. 1 zostają objęte zakresem ubezpieczenia tylko w takim zakresie, w jakim zostało to ustalone w treści klauzul dodatkowych zawartych w Załączniku nr 2 do OWU, włączonych do umowy ubezpieczenia.
3. Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia poprzez włączenie stosownych klauzul dodatkowych następuje za zapłatą dodatkowej składki.

SUMA GWARANCYJNA I PODLIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 23

1. Suma gwarancyjna określona w umowie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności PZU w odniesieniu

do wszystkich wypadków ubezpieczeniowych, które zaszły w okresie ubezpieczenia.

2. W granicach sumy gwarancyjnej, o której mowa w ust. 1, mogą być wyodrębnione podlimity odpowiedzialności za szkody:
  - 1) z tytułu jednego wypadku ubezpieczeniowego;
  - 2) z tytułu ryzyk określonych w klauzulach lub postanowieniach dodatkowych;
  - 3) określonego rodzaju.
3. Każdorazowa wypłata odszkodowania lub kosztów wymienionych w § 24 ust. 2, powoduje zmniejszenie sumy gwarancyjnej oraz odpowiedniego podlimitu odpowiedzialności o wypłatą kwotę.
4. Jeżeli suma gwarancyjna, podlimity oraz franszyzy redukcyjne wyrażone są u umowie ubezpieczenia w walucie obcej, równowartość tych kwot w złotych ustala się przy zastosowaniu ostatniego opublikowanego na dzień poprzedzający przygotowanie przez PZU oferty ubezpieczenia dla ubezpieczającego, kursu średniego NBP, określonego w tej ofercie.
5. Za zgodą PZU, ubezpieczający może uzupełnić sumę gwarancyjną lub podlimit odpowiedzialności za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej.
6. Za wypadki ubezpieczeniowe powstałe do dnia uzupełnienia sumy gwarancyjnej i podlimitów odpowiedzialności, PZU ponosi odpowiedzialność do wysokości sumy gwarancyjnej i podlimitów odpowiedzialności PZU pomniejszonych o wypłacone kwoty, o których mowa w ust. 3.

PRZYSŁUGUJĄCE ŚWIADCZENIA

§ 24

1. Z tytułu odpowiedzialności określonej w OWU, PZU zobowiązany jest do wypłaty odszkodowania oraz zwrotu lub pokrycia kosztów, o których mowa w ust. 2.
2. W ramach sumy gwarancyjnej PZU zobowiązany jest do:
  - 1) zwrotu kosztów wynikłych z zastosowania środków podjętych przez ubezpieczonego po zajściu wypadku ubezpieczeniowego, w celu zapobieżenia szkodzi lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne;
  - 2) pokrycia kosztów wynagrodzenia ekspertów, powołanych w uzgodnieniu z PZU, w celu ustalenia okoliczności, przyczyn lub rozmiaru szkody;
  - 3) pokrycia kosztów obrony w związku ze zgłoszonymi roszczeniami odszkodowawczymi:
    - a) niezbędnych kosztów sądowej obrony przed roszczeniem poszkodowanego lub uprawnionego w sporze prowadzonym w porozumieniu z PZU,
    - b) niezbędnych kosztów sądowej obrony w postępowaniu karnym, jeśli toczące się postępowanie ma związek z ustaleniem odpowiedzialności ubezpieczonego, jeżeli PZU zażądał powołania obrony lub wyraził zgodę na pokrycie tych kosztów,
    - c) kosztów postępowań sądowych, w tym mediacji lub postępowania pojednawczego oraz kosztów opłat administracyjnych, jeżeli PZU wyraził zgodę na pokrycie tych kosztów.

UBEZPIECZENIE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 25

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest sprzęt elektroniczny określony w umowie ubezpieczenia, ewidencjonowany

przez ubezpieczonego zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i przepisami podatkowymi, stanowiący jego własność lub będący w jego posiadaniu na podstawie innego tytułu prawnego, do którego zalicza się następujące kategorie mienia, pozostające w związku z prowadzoną przez ubezpieczonego działalnością:

- 1) stacjonarny sprzęt elektroniczny w szczególności:
    - a) przetwarzania danych (EPD), sprzęt biurowy, urządzenia telekomunikacyjne takie jak komputery, drukarki, kopiarki, faxy,
    - b) sprzęt alarmowy, pomiarowy, testujący, sterujący,
    - c) sprzęt graficzny, urządzenia fotoskładu i fotokompozycji,
    - d) sprzęt RTV (urządzenia do przetwarzania dźwięku i obrazu);
  - 2) przenośny sprzęt elektroniczny, w szczególności: notebooki, rzutniki multimedialne, przenośny sprzęt geodezyjny lub pomiarowy;
  - 3) sprzęt medyczny;
  - 4) telefony komórkowe.
2. Ochroną ubezpieczeniową obejmowany jest sprzęt elektroniczny, o którym mowa w ust. 1 (stacjonarny i przenośny), w miejscu ubezpieczenia, spełniający następujący warunek: jest sprawny technicznie, gotowy do eksploatacji i zainstalowany zgodnie z zaleceniami producenta oraz wykorzystywany zgodnie z przeznaczeniem.
3. Miejscem ubezpieczenia jest znajdująca się na terytorium RP stała siedziba lub inne miejsce (lokalizacja) wskazane przez ubezpieczającego, przy czym lokale lub budynki w tej lokalizacji powinny spełniać wymogi w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia, określone w Załączniku nr 3 do OWU. Ochrona ubezpieczeniową objęty jest również sprzęt podczas przemieszczania w obrębie tej lokalizacji.
4. Sprzęt elektroniczny uznaje się za gotowy do eksploatacji z chwilą, gdy jego działanie zostało rozpoczęte lub może być rozpoczęte po przeprowadzeniu niezbędnych prób rozruchowych, chyba że ich przeprowadzenie nie jest wymagane przez producenta.
5. Przedmiot ubezpieczenia mogą stanowić także wymienne nośniki danych oraz dane, pod warunkiem objęcia umową ubezpieczenia sprzętu określonego w ust. 1 oraz z zastrzeżeniem ust. 5.
6. Dane mogą być objęte ochroną ubezpieczeniową pod warunkiem wykonywania przez ubezpieczonego przynajmniej raz w tygodniu ich kopii zapasowych i przechowywania ich w szafie ogniotrwałej, sejfie lub w innej strefie pożarowej.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 26

1. PZU odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek nagłej, nieprzewidzianej i niezależnej od ubezpieczonego przyczyny, a w szczególności powstałe w wyniku:
  - 1) następujących zdarzeń losowych:
    - a) ognia,
    - b) osmalenia,
    - c) uderzenia pioruna,
    - d) eksplozji,
    - e) upadku statku powietrznego,
    - f) wiatru,
    - g) powodzi,
    - h) deszczu,
    - i) gradu,
    - j) osuwania i zapadania się ziemi,
    - k) lawiny,

- l) naporu śniegu lub lodu,
  - m) upadku drzew, budynków lub budowli,
  - n) trzęsienia ziemi,
  - o) uderzenia pojazdu,
  - p) huku ponaddzwiękowego,
  - q) dymu i sadzy,
  - r) zalania;
  - 2) działania człowieka tj. nieostrożności, niewłaściwego użytkowania i, braku kwalifikacji, błędu operatora;
  - 3) błędów konstrukcyjnych;
  - 4) wadliwości materiału;
  - 5) wad produkcyjnych;
  - 6) przepięcia, indukcji;
  - 7) dewastacji;
  - 8) kradzieży z włamaniem z zamkniętych lokali albo rabunku.
2. W przypadku ubezpieczenia mienia znajdującego się w lokalu, w którym drzwi zewnętrzne nie są zabezpieczone zamkiem o podwyższonej odporności na włamanie potwierdzonej atestem lub certyfikatem, świadectwem kwalifikacji jakości lub innym dokumentem wydanym przez upoważniony podmiot, przy ustalaniu wysokości odszkodowania za szkody powstałe w następstwie kradzieży z włamaniem poprzez otwarcie zamków kluczami lub innymi urządzeniami otwierającymi, stosuje się udział własny ubezpieczonego w szkódzie w wysokości 25% wartości szkody.
3. Na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej zakres ubezpieczenia może być rozszerzony o następujące klauzule dodatkowe:
- 1) sprzętu przenośnego, w tym telefonów komórkowych, poza miejscem ubezpieczenia;
  - 2) sprzętu przenośnego, w tym telefonów komórkowych, poza terytorium RP;
  - 3) sprzętu w okresie tymczasowego magazynowania;
  - 4) klauzula kosztów frachtu lotniczego z zagranicy;
  - 5) klauzula kosztów dojazdu specjalistów bądź ekspertów z zagranicy
  - 6) aktów terroryzmu;
  - 7) strajków, rozruchów, zamieszek wewnętrznych;
  - 8) ubezpieczenia nowych inwestycji;
  - 9) miejsca ubezpieczenia (lokalizacji) na warunkach określonych w tych klauzulach zawartych w Załączniku nr 1 do OWU.
4. W przypadku każdej szkody dla sprzętu elektronicznego ma zastosowanie franszyza redukcyjna w wysokości ustalonej w umowie ubezpieczenia, stosowana oddzielnie dla poszczególnych rodzajów sprzętu, o których mowa w § 25 ust. 1 oraz dla nośników danych i danych, o których mowa w § 25 ust. 5. Zakres ubezpieczenia może być ograniczony zgodnie z postanowieniami § 25 ust. 5.

ZWROT KOSZTÓW

§ 27

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego PZU pokrywa poniesione przez ubezpieczonego udokumentowane koszty związane z:
- 1) uprzątnięciem pozostałości po szkodzie, zgodnie z § 5 ust. 1;
  - 2) poniesieniem na terenie RP kosztów: pracy w godzinach nadliczbowych, w godzinach nocnych, w dni wolne od pracy, ekspresowego transportu (w tym również frachtu lotniczego) sprzętu bądź części zamiennych oraz przejazdów techników i ekspertów – do wysokości sumy ubezpieczenia.
2. Na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej zakres pokrywanych przez PZU kosztów,

o których mowa w ust. 1, może zostać rozszerzony o koszty określone w następujących klauzulach dodatkowych, zawartych w Załączniku nr 1 do OWU:

- 1) kosztów uprzątnięcia pozostałości po szkodzie – do limitu odpowiedzialności PZU ponad sumę ubezpieczenia lub ponad limit odpowiedzialności PZU wyodrębniony w ramach tej sumy dla danego mienia;
- 2) kosztów frachtu lotniczego z zagranicy – do limitu odpowiedzialności PZU w ramach sumy ubezpieczenia;
- 3) kosztów dojazdów specjalistów albo ekspertów z zagranicy – do limitu odpowiedzialności PZU w ramach sumy ubezpieczenia.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 28

1. PZU nie odpowiada za szkody:

- 1) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, przy czym przez winę umyślną lub rażące niedbalstwo ubezpieczającego lub ubezpieczonego:
  - a) będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną należy rozumieć winę umyślną lub rażące niedbalstwo:
    - w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością i spółkach akcyjnych – członków zarządu lub prokurentów,
    - w spółkach komandytowych i komandytowo – akcyjnych – komplementaryuszów lub prokurentów,
    - w spółkach jawnych – wspólników lub prokurentów,
    - w spółkach partnerskich – partnerów, członków zarządu lub prokurentów,
    - w spółdzielniach, wspólnotach mieszkaniowych, fundacjach i stowarzyszeniach – członków zarządu,
  - b) będącego osobą fizyczną – przedsiębiorcą – ta osoba lub jej prokurent;
- 2) będące następstwem:
  - a) działań wojennych, wojny, stanu wyjątkowego, sabotażu, lokautu,
  - b) działania energii jądrowej, promieni laserowych, maserowych, promieniowania jonizującego, pola magnetycznego lub elektromagnetycznego lub skażenia radioaktywnego,
  - c) decyzji administracyjnej wydanej na podstawie obowiązujących przepisów, powodującej konfiskatę, rekwizycję, nacjonalizację lub innego rodzaju przejęcie ubezpieczonego mienia w wyniku decyzji władz RP,
  - d) zanieczyszczenia lub skażenia środowiska naturalnego (gleby, powietrza, wody), z zastrzeżeniem § 4 ust. 8 pkt 2,
  - e) aktów terroryzmu, strajków, rozruchów i zamieszek wewnętrznych;
- 3) powstałe w okresie gwarancji, za które odpowiedzialność ponosi gwarant;
- 4) za które na podstawie obowiązujących przepisów odpowiedzialni są dostawca, sprzedawca oraz spedytor;
- 5) spowodowane wadami bądź usterkami ujawnionymi przed zawarciem umowy ubezpieczenia, znanymi ubezpieczonemu, niezależnie od tego czy o takich wadach bądź usterkach wiedział PZU;
- 6) będące następstwem bezpośredniej eksploatacji – zużycia (starzenia);
- 7) spowodowane kradzieżą bez włamania;

- 8) powstałe w czasie naprawy oraz prób, z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z określonymi badaniami eksploatacyjnymi;
  - 9) w postaci defektów estetycznych, w szczególności takich jak wgniecenia, zadrapania na powierzchniach malowanych, polerowanych lub emaliowanych, chyba że uszkodzenia są skutkiem zdarzenia ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową;
  - 10) spowodowane w ubezpieczonym sprzęcie przez uszkodzony lub źle funkcjonujący system klimatyzacyjny, jeżeli system ten nie został wyposażony w oddzielny system alarmowy, który w sposób ciągły monitoruje temperaturę i wilgotność pomieszczeń, w których znajduje się ubezpieczony sprzęt, oraz może uruchomić niezależne alarmy optyczne lub akustyczne; powyższe wyłączenie dotyczy sprzętu, który z uwagi na specyfikę swojej pracy wymaga stosowania odpowiednio regulowanych zewnętrznych warunków klimatyzacyjnych (odpowiedniej temperatury i wilgotności), zgodnie z instrukcją producenta sprzętu;
  - 11) spowodowane w ubezpieczonym sprzęcie elektronicznym na skutek przepięcia lub indukcji, jeżeli sprzęt ten nie został wyposażony w urządzenia zabezpieczające, o ile takie urządzenia zabezpieczające są zalecane przez producenta sprzętu;
  - 12) powstałe w częściach urządzeń i materiałach, które z uwagi na swoją funkcję lub warunki pracy ulegają zużyciu lub podlegają okresowej wymianie w ramach konserwacji; wyłączenie to dotyczy: materiałów pomocniczych, wymiennych narzędzi, główek do drukarek, paszków i tańcuchów napędowych, wymiennych nośników danych, taśm do drukarek, źródeł światła, tonerów, wywoływczy, odczynników, środków gaśniczych i chłodniczych, taśm barwiących, filmów, nośników dźwięku i obrazu, folii, nośników pisma i obrazu, tarcz siatkowych, bezpieczników, żarówek, baterii jednorazowych, filtrów, pomocniczego oprzyrządowania w urządzeniach do rozbijania kamieni nerkowych (poduszki wodnej, głowicy fal udarowo-wstrząsowych, elektrody i generatora fal uderzeniowych);
  - 13) w lampach elektronowych wszelkich rodzajów oraz pośrednich nośnikach obrazu w urządzeniach fotokopiujących, z wyłączeniem szkód spowodowanych działaniem ognia, wody i kradzieżą z włamaniem oraz rabunkiem;
  - 14) w danych przechowywanych na stałe w pamięci głównej procesora, w danych i programach przechowywanych jedynie w pamięci roboczej komputera, w danych z programów jeszcze nie gotowych do użytku i tzw. kopiach pirackich;
  - 15) w danych i wymiennych nośnikach danych przechowywanych i kopiowanych niezgodnie z zasadą określoną w § 25 ust. 6;
  - 16) w nośnikach danych zamontowanych na stałe bez możliwości ich wymiany, z wyłączeniem szkód polegających na uszkodzeniu ich fizycznej struktury;
  - 17) spowodowane działaniem wirusa komputerowego, programu lub kodu zakłócającego pracę programu, całego komputera, sieci, niezależnie od przyczyny ich pojawienia się, w tym związanych z Internetem lub korzystaniem z Internetu;
  - 18) powstałe we wszelkich danych elektronicznych, oprogramowaniu, wskutek ich utraty, uszkodzenia, zniekształcenia lub niedostępności, polegające na niekorzystnej zmianie w danych, oprogramowaniu, spowodowane zniszczeniem, uszkodzeniem lub inną deformacją ich oryginalnej struktury oraz wynikające z nich jakiejkolwiek szkody następcze, w tym również utratę zysku, za wyjątkiem szkód rzeczowych w nośnikach danych, na których takie dane się znajdowały, objętych zakresem ubezpieczenia;
- 19) w bezałogowych statkach latających (dronach);
2. Ponadto z zakresu ochrony ubezpieczeniowej wyłączone są straty, szkody, odpowiedzialność, roszczenia, koszty lub wydatki, niezależnie od ich charakteru (szkody), spowodowane przez chorobę zakaźną lub wynikające z choroby zakaźnej, lub związane z chorobą zakaźną, niezależnie od zajścia innych zdarzeń przyczyniających się jednocześnie lub w jakiejkolwiek innej kolejności do powstania tych szkód, chyba że są to zdarzenia objęte ochroną na podstawie umowy ubezpieczenia.
  3. Choroba zakaźna, o której mowa w ust. 2, oznacza każdą chorobę, która może zostać przeniesiona za pomocą dowolnej substancji lub czynnika z dowolnego organizmu na inny organizm, w przypadku gdy:
    - 1) substancja lub czynnik zawiera, ale nie wyłącznie, wirus, bakterie, pasożyta lub inny organizm lub jego odmianę, niezależnie od tego, czy jest uważany za żywy, czy też nie, oraz
    - 2) metoda przenoszenia, bezpośredniego lub pośredniego, obejmuje między innymi przenoszenie drogą powietrzną, przenoszenie płynów ustrojowych, przenoszenie z lub na dowolną powierzchnię lub przedmiot, ciało stałe, płynne lub gazowe, lub między organizmami, oraz
    - 3) choroba, substancja lub środek mogą powodować lub grozić spowodowaniem szkody dla zdrowia ludzkiego lub dobrobytu ludzi albo mogą powodować lub grozić spowodowaniem szkody, pogorszenia, utraty wartości, zbywalności lub utraty możliwości korzystania z rzeczy.
  4. O ile zakres ochrony ubezpieczeniowej nie został rozszerzony przez włączenie odpowiednich klauzul dodatkowych zawartych w Załączniku nr 1 do OWU, PZU:
    - 1) nie odpowiada za szkody:
      - a) polegające na utracie lub uszkodzeniu sprzętu przenośnego, w tym telefonów komórkowych, użytkowanego w celach służbowych poza miejscem ubezpieczenia określonym w umowie ubezpieczenia,
      - b) w sprzęcie przenośnym zamontowanym na stałe w pojazdach mechanicznych,
      - c) w sprzęcie przenośnym, w tym telefonach komórkowych, poza terytorium RP,
      - d) w sprzęcie znajdującym się w okresie tymczasowego magazynowania lub chwilowej przerwy w eksploatacji, przy czym nie dotyczy to przerw w użytkowaniu związanych z konserwacją, przeglądem, naprawą;
      - e) w sprzęcie uszkodzonym w wyniku aktów terroryzmu, strajków, rozruchów, zamieszek wewnętrznych;
    - 2) nie pokrywa kosztów:
      - a) uprzątnięcia pozostałości po szkodzie – ponad sumę ubezpieczenia lub ponad limit odpowiedzialności PZU wyodrębniony w ramach tej sumy dla danego mienia;
      - b) frachtu lotniczego z zagranicy;
      - c) dojazdów specjalistów albo ekspertów z zagranicy.

SPOSÓB UBEZPIECZENIA I SUMA UBEZPIECZENIA

§ 29

1. Mienie, o którym mowa w § 25 ust. 1 ubezpiecza się na sumy stałe, natomiast mienie, o którym mowa w § 25 ust. 5, ubezpiecza się na pierwsze ryzyko.

2. Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający odrębnie dla kategorii mienia wymienionych w § 25 ust. 1 i stanowi ona:
    - 1) wartość odtworzeniową albo wartość księgową brutto na dzień zawarcia umowy – w odniesieniu do sprzętu elektronicznego, którego okres eksploatacji od dnia produkcji nie przekracza siedmiu lat;
    - 2) wartość rzeczywiście na dzień zawarcia umowy – w odniesieniu do sprzętu elektronicznego, którego okres eksploatacji od dnia produkcji przekracza siedem lat.
  3. W przypadku ubezpieczenia mienia w wartości księgowej brutto sumę ubezpieczenia poszczególnego przedmiotu stanowi jego wartość określona w danej pozycji ewidencji środków trwałych prowadzonej przez ubezpieczonego dla celów rachunkowych, a w przypadku ubezpieczenia mienia w wartości odtworzeniowej albo rzeczywiście, sumę ubezpieczenia poszczególnego przedmiotu ubezpieczenia stanowi jego wartość określona w danej pozycji wykazu ubezpieczonego mienia załączonego do umowy ubezpieczenia, stanowiącego jej integralną część.
  4. PZU może odstąpić od wymogu załączania wykazu, o którym mowa w ust. 3, pod warunkiem, że ubezpieczonemu zostanie objęty cały sprzęt elektroniczny ubezpieczonego nie starszy niż 7 lat, będący środkami trwałymi, którego suma ubezpieczenia została określona według wartości księgowej brutto, a łączna jego wartość nie przekracza 500 000 PLN.
  5. Jeżeli w ubezpieczeniu na sumy stałe przyjęta w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość ubezpieczonego mienia w dniu zawarcia umowy (niedoubezpieczenie), zakres ubezpieczenia jest ograniczony stosownie do postanowień § 45 ust. 10–12.
  6. Przy ubezpieczeniu mienia, o którym mowa w § 25 ust. 5, przy ustalaniu sumy ubezpieczenia brana jest pod uwagę przewidywana możliwość maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia tj. wysokość kosztów ponownego zakupu nośników danych oraz kosztów poniesionych na odtworzenie utraconych danych.
  7. W przypadku ubezpieczenia na pierwsze ryzyko suma ubezpieczenia oraz ustalone w umowie ubezpieczenia odrębne limity odpowiedzialności PZU ulegają obniżeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań. Ubezpieczający za zgodą PZU może uzupełnić sumę ubezpieczenia oraz limity odpowiedzialności PZU opłacając dodatkową składkę. Zasada ta nie ma zastosowania do ubezpieczenia na sumy stałe.
  8. Za wypadki ubezpieczeniowe powstałe do dnia uzupełnienia sumy ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności, PZU ponosi odpowiedzialność do wysokości sumy ubezpieczenia i limitów odpowiedzialności PZU pomniejszonych o wypłacone kwoty, o których mowa w ust. 7.
- 1) miejsca ubezpieczenia (lokalizacji);
  - 2) ubezpieczenia nowych inwestycji.
3. Klauzule, o których mowa w ust. 1 i 2 mogą dotyczyć:
    - 1) rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o wybrane ryzyka;
    - 2) objęcia ochroną dodatkowego mienia;
    - 3) rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o określone koszty.
  4. W odniesieniu do klauzul dodatkowych wymienionych w Załączniku nr 1 do OWU, ustala się limity odpowiedzialności PZU wskazane w umowie ubezpieczenia, które:
    - 1) deklaruje ubezpieczający kierując się przewidywaną możliwością maksymalnej straty w okresie ubezpieczenia;
    - 2) nie mogą być wyższe niż określona w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia mienia, do którego mają zastosowanie;
    - 3) są limitami odpowiedzialności PZU na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia.
  5. Ustalone w umowie ubezpieczenia limity odpowiedzialności PZU ulegają pomniejszeniu o kwoty wypłaconych odszkodowań i kosztów wypłaconych z tytułu ubezpieczenia w ramach danej klauzuli.
  6. Ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitów odpowiedzialności PZU opłacając składkę uzupełniającą. W przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zaplaceniu składki uzupełniającej, o ile nie umówiono się inaczej.
  7. W odniesieniu do klauzul i postanowień dodatkowych w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej mają zastosowanie postanowienia § 18 ust. 8, § 22 ust. 3 i § 23.

UBEZPIECZENIE ASSISTANCE PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 31

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest organizowanie lub pokrycie przez PZU kosztów świadczeń w ramach usług wymienionych w ust. 3, 5, i 7 w razie zajścia w okresie ubezpieczenia wypadku ubezpieczeniowego w miejscu ubezpieczenia.
2. Usługi będące przedmiotem ubezpieczenia świadczące są przez PZU Pomoc na terytorium RP w związku z wypadkami ubezpieczeniowymi zaistniałymi na terytorium RP.

Zorganizowanie lokalu zastępczego

3. W przypadku gdy PZU odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu w zakresie określonym w § 4 ust. 2, 3 i 6 oraz w § 9 ust. 1 pkt 1 i 2, a budynek lub lokal, w których znajduje się ubezpieczone mienie został zniszczony i nie nadaje się do użytku, PZU na wniosek ubezpieczonego organizuje i pokrywa koszty:
  - 1) transportu ubezpieczonego mienia środkiem transportu o ładowności do 3,5 tony do wskazanego przez ubezpieczonego budynku lub lokalu oddalonego nie dalej niż 50 km od miejsca ubezpieczenia albo
  - 2) przechowywania ocalałego mienia w miejscu wskazanym przez PZU Pomoc, jeżeli ubezpieczony nie posiada lokalu zastępczego lub magazynu;
  - 3) transportu powrotnego z miejsca magazynowania do miejsca ubezpieczenia – środkiem transportu o ładowności do 3,5 tony.
4. PZU pokrywa koszty usług, o których mowa w ust. 3, maksymalnie w łącznej wysokości do kwoty 5 000 PLN na jeden wypadek ubezpieczeniowy, jednakże nie więcej niż na dwa wypadki ubezpieczeniowe, zaistniałe w okresie ubezpieczenia.

ROZSZERZENIE ZAKRESU UBEZPIECZENIA – KLAUZULE I POSTANOWIENIA DODATKOWE

§ 30

1. Do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, z wyjątkiem klauzul wymienionych w ust. 2:
  - 1) klauzule dodatkowe zawarte w Załączniku nr 1 do OWU – do ubezpieczenia mienia;
  - 2) klauzule dodatkowe zawarte w załączniku nr 2 do OWU – do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.
2. Bez zapłaty dodatkowej składki umowa ubezpieczenia może być rozszerzona o następujące klauzule dodatkowe, zawarte w Załączniku nr 1 do OWU:

Interwencja specjalisty po powstaniu szkody

5. W przypadku gdy PZU odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu w zakresie określonym w § 4 ust. 2, 3 i 6 oraz w § 9 ust. 1 pkt 1 i 2, i mienie to zostało zniszczone, PZU na wniosek ubezpieczonego organizuje i pokrywa koszty następujących świadczeń:
- 1) ślusarza – w przypadku konieczności wymiany zamków po kradzieży z włamaniem;
  - 2) elektryka w przypadku uszkodzenia instalacji elektrycznej;
  - 3) hydraulika – dla zapobieżenia zalaniu albo zwiększeniu już powstałego zalania;
  - 4) szklarza – w przypadku uszkodzenia szyb;
  - 5) technika urządzeń grzewczych i klimatyzacyjnych – w przypadku gdy temperatura spadnie poniżej 5 stopni Celsjusza;
  - 6) dekarza – w przypadku uszkodzenia dachu, jeżeli takie uszkodzenie dachu utrudnia korzystanie z budynku;
  - 7) murarza – w przypadku uszkodzenia konstrukcji ścian;
  - 8) glazurnika – w przypadku uszkodzenia powierzchni pokrytej glazurą, terakotą, kamieniem.
6. PZU pokrywa koszty maksymalnie dwóch interwencji specjalistów, o których mowa w ust. 5, maksymalnie do kwoty 5 000 PLN na każdą interwencję w okresie ubezpieczenia.

Dozór po szkodzie

7. W przypadku gdy PZU odpowiada za szkody w ubezpieczonym mieniu w zakresie określonym w § 4 ust. 2, 3 i 6 oraz w § 9 ust. 1 pkt 1 i 2, i mienie to zostało zniszczone, PZU na wniosek ubezpieczonego organizuje i pokrywa koszty dozoru po powstaniu szkody w miejscu ubezpieczenia przez 72 godziny od momentu ustanowienia dozoru, maksymalnie do kwoty 1 200 PLN, na jeden wypadek ubezpieczeniowy, jednakże nie więcej niż na dwa wypadki ubezpieczeniowe, zaistniałe w okresie ubezpieczenia.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 32

1. Z zakresu odpowiedzialności PZU wyłączone są usługi:
- 1) świadczone przez elektryka w związku z uszkodzeniem żarówek lub ubezpieczników;
  - 2) świadczone przez hydraulika w związku z uszkodzeniem baterii wodnych, zatkaniem zlewu, umywalki, wanny lub brodzika;
  - 3) świadczone w związku z uszkodzeniem podziemnych rur instalacji kanalizacyjnych, gazowych lub wodociągowych, lub podziemnych linii energetycznych, lub tych instalacji, za naprawę lub konserwację których odpowiada ubezpieczający lub ubezpieczony;
  - 4) świadczone w związku z uszkodzeniem urządzeń elektrycznych gospodarstwa domowego, maszyn i urządzeń służących do prowadzenia działalności oraz ich podłączenia do sieci elektrycznej i wodno-kanalizacyjnej;
  - 5) świadczone w związku z uszkodzeniami, o istnieniu których ubezpieczający lub ubezpieczony wiedział przed objęciem ochroną ubezpieczeniową;
  - 6) związane z usunięciem uszkodzeń, za naprawę których odpowiadają właściwe służby administracyjne lub właściwe służby pogotowia technicznego, energetycznego, wodno-kanalizacyjnego oraz gazowego;
  - 7) polegające na zorganizowaniu lokalu zastępczego dla mienia, które ze względu na gabaryty tego mienia nie może być przewożone samochodem ciężarowym o ładowności do 3,5 tony.

2. Z odpowiedzialności PZU wyłączone są koszty usług assistance poniesione przez ubezpieczonego bez zgody PZU Pomoc, chyba że skontaktowanie się z PZU Pomoc w sposób określony w § 42 ust. 3 nie było możliwe, z zastrzeżeniem § 42 ust. 4.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 33

1. Umowa ubezpieczenia może być zawarta przy jednoczesnej obecności obu stron tej umowy albo przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (umowa direct albo umowa na odległość), na okres roczny albo okres krótszy niż rok (ubezpieczenie krótkoterminowe).
2. Umowę ubezpieczenia zawiera się na podstawie wniosku ubezpieczającego. Wniosek zawiera informacje niezbędne do dokonania indywidualnej oceny ryzyka i określenia należnej składki ubezpieczeniowej oraz stanowi integralną część umowy ubezpieczenia. PZU może zażądać udokumentowania danych zawartych we wniosku.
3. Warunkiem zawarcia umowy direct jest:
  - 1) uprzednie zapoznanie się z Regulaminem i OWU oraz ich zaakceptowanie przez ubezpieczającego;
  - 2) uprzednie potwierdzenie przez PZU przyjęcia wniosku ubezpieczającego;
  - 3) zapłata składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty w terminie ustalonym w umowie ubezpieczenia.
4. Zawarcie umowy direct następuje z chwilą zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty w terminie ustalonym w umowie ubezpieczenia.
5. Wniosek zawiera:
  - 1) imię, nazwisko lub pełną nazwę i adres zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego i ubezpieczonego;
  - 2) numer REGON ubezpieczającego i ubezpieczonego;
  - 3) miejsce ubezpieczenia z uwzględnieniem dokładnego adresu;
  - 4) rodzaj prowadzonej działalności w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej;
  - 5) przedmiot i zakres ubezpieczenia;
  - 6) sumę ubezpieczenia mienia lub sumę gwarancyjną oraz wysokość obrotu za ostatni rok obrachunkowy przed zawarciem umowy ubezpieczenia w odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej;
  - 7) okres ubezpieczenia;
  - 8) opis zabezpieczeń przeciwpożarowych i przeciwkradzieżowych;
  - 9) opis posiadanych zabezpieczeń przeciwpowodziowych;
  - 10) ilość i wielkość szkód z wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych w okresie trzech ostatnich lat;
  - 11) inne informacje niezbędne do oceny ryzyka ubezpieczeniowego, z tym że, jeżeli ubezpieczane mienie znajduje się w różnych miejscach ubezpieczenia, to należy oddzielnie dla każdego miejsca ubezpieczenia określić ubezpieczane mienie wraz z sumami ubezpieczenia.
6. Jeżeli wniosek nie zawiera wymaganych danych ubezpieczający zobowiązany jest na wezwanie PZU odpowiednio go uzupełnić.
7. PZU może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od oględzin miejsca i przedmiotu ubezpieczenia oraz zapoznania się z dokumentacją niezbędną dla dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka.
8. Na podstawie indywidualnej oceny ryzyka PZU może wprowadzić do umowy ubezpieczenia odrębny limit odpowiedzialności PZU oraz franszyzę redukcyjną dla ubezpieczanego

- mienia lub szkód powstałych wskutek określonych wypadków ubezpieczeniowych.
9. Zawarcie umowy na odległość następuje z chwilą potwierdzenia przez PZU przyjęcia wniosku ubezpieczającego oraz po uprzednim zapoznaniu się z Regulaminem i OWU oraz ich zaakceptowaniu przez ubezpieczającego.
  10. Zawarcie umowy ubezpieczenia PZU potwierdza dokumentem ubezpieczenia (polisą).
  11. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego). Obowiązek zapłaty składki ubezpieczeniowej ciąży na ubezpieczającym.
  12. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego) zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU, PZU może podnieść również przeciwko ubezpieczonemu.
  13. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego), ubezpieczony może żądać, by PZU udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej umowy ubezpieczenia oraz OWU w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków ubezpieczonego.
  14. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości PZU wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU zapytuje w formularzu oferty (wniosku) albo przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
  15. W czasie trwania umowy ubezpieczenia ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU o zmianie okoliczności wymienionych w ust. 14 niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
  16. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek, obowiązki określone w ust. 14 i 15 spoczywają zarówno na ubezpieczającym, jak i na ubezpieczonym, chyba że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
  17. PZU nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 14–16, nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 14–16 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek ubezpieczeniowy przewidziany umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.
  18. Do umowy na odległość nie stosuje się postanowień, o których mowa w ust. 14–17.
  19. Składkę ubezpieczeniową ustala się na podstawie taryfy skladek obowiązującej w dniu przygotowania przez PZU oferty ubezpieczenia dla ubezpieczającego. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU.
  20. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU według taryfy obowiązującej w dniu przygotowania przez PZU oferty ubezpieczenia dla ubezpieczającego, z uwzględnieniem rodzaju prowadzonej działalności, przedmiotu ubezpieczenia, zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, wysokości sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej i limitów odpowiedzialności PZU, zakresu ubezpieczenia oraz indywidualnej oceny ryzyka, w tym oceny ryzyka w związku z zamontowanymi zabezpieczeniami przeciwpożarowymi.:
    - 1) rodzaju prowadzonej działalności w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej;
    - 2) przedmiotu, zakresu i okresu ubezpieczenia;
    - 3) wysokości sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej;
  - 4) wysokości obrotu za ostatni rok obrachunkowy przed zawarciem umowy ubezpieczenia w odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej;
  - 5) limitów lub podlimitów odpowiedzialności PZU;
  - 6) indywidualnej oceny ryzyka;
  - 7) rodzaju zastosowanych zabezpieczeń przeciwpożarowych lub przeciwkradzieżowych;
  - 8) kontynuacji ubezpieczenia w PZU;
  - 9) przebiegu ubezpieczenia.
  21. Zapłata składki ubezpieczeniowej następuje przy zawarciu umowy ubezpieczenia, chyba że w umowie ubezpieczenia określono inny tryb i terminy zapłaty składki. Dopuszcza się możliwość zapłaty składki za roczny okres ubezpieczenia w ratach. Terminy płatności rat oraz ich wysokość określa się w umowie ubezpieczenia.
  22. Zapłata składki następuje w formie bezgotówkowej albo w porozumieniu z PZU w formie gotówkowej. W przypadku umowy direct zapłata składki następuje w formie bezgotówkowej, a szczegółowe zasady opłacania składki określa Regulamin.
  23. Jeżeli zapłata składki ubezpieczeniowej albo raty składki ubezpieczeniowej dokonywana jest w formie bezgotówkowej, za dzień zapłaty uważa się dzień uznania rachunku bankowego PZU pełną, wymagalną kwotą składki albo raty składki określoną w umowie ubezpieczenia.
  24. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki ubezpieczeniowej, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania, druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym składając oświadczenie w tym zakresie.
  25. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony podał do wiadomości PZU nieprawdziwe dane mające wpływ na wysokość składki ubezpieczeniowej, ubezpieczający zobowiązany jest do dopłaty składki ubezpieczeniowej wynikającej z różnicy pomiędzy składką ubezpieczeniową, jaka należałaby się PZU gdyby podano dane prawdziwe a składką przyjętą w umowie ubezpieczenia. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego roszczenie PZU o dopłatę różnicy składki ubezpieczeniowej staje się natychmiast wymagalne i płatne najpóźniej w dniu wypłaty odszkodowania. Postanowienia, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (umowa direct albo umowa na odległość).
  26. W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.
  27. Jeżeli suma ubezpieczenia lub gwarancja, limity odpowiedzialności oraz franszyzy redukcyjne wyrażone są w umowie ubezpieczenia w walucie obcej, równowartość tych kwot w złotych ustala się przy zastosowaniu ostatniego opublikowanego na dzień poprzedzający przygotowanie przez PZU oferty ubezpieczenia dla ubezpieczającego, kursu średniego NBP, określonego w tej ofercie.

§ 34

1. Jeżeli w okresie ubezpieczenia nastąpi wzrost wartości ubezpieczonego mienia, ubezpieczający może za zgodą PZU, podwyższyć sumę ubezpieczenia. Podwyższenie sumy ubezpieczenia skutkuje obowiązkiem zapłaty dodatkowej składki liczonej od różnicy między podwyższoną a dotychczasową sumą ubezpieczenia.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, kwotę dodatkowej składki oblicza się proporcjonalnie za okres od następnego dnia po dokonaniu za zgodą PZU zmian w umowie do upływu okresu ubezpieczenia.
  3. Jeżeli w okresie ubezpieczenia wartość ubezpieczonego mienia ulega zmniejszeniu, ubezpieczający może żądać odpowiedniego zmniejszenia sumy ubezpieczenia. Zmniejszenia sumy ubezpieczenia może z tej samej przyczyny dokonać jednostronnie PZU, zawiadamiając o tym jednocześnie ubezpieczającego.
  4. Zmniejszenie sumy ubezpieczenia pociąga za sobą odpowiednie zmniejszenie składki ubezpieczeniowej począwszy od dnia pierwszego tego miesiąca, w którym ubezpieczający zażądał zmniejszenia sumy ubezpieczenia lub w którym PZU zawiadomił ubezpieczającego o jednostronnym zmniejszeniu tej sumy.
- lub jej pierwsza rata nie została zapłacona najpóźniej w dniu poprzedzającym pierwszy dzień okresu ubezpieczenia, odpowiedzialność PZU rozpoczyna się nie wcześniej niż od dnia następnego po zapłaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty. Jeżeli składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie zostanie zapłacona do trzydziestego dnia od dnia początku okresu ubezpieczenia, umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z tym dniem.
4. W umowie direct oraz w umowie na odległość odpowiedzialność PZU rozpoczyna się w dniu określonym w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia.

§ 37

1. Ochrona ubezpieczeniowa w zakresie danego ubezpieczenia wygasa:
  - 1) z upływem okresu ubezpieczenia określonego w umowie ubezpieczenia;
  - 2) w ubezpieczeniu mienia z chwilą unicestwienia przedmiotu ubezpieczenia, co oznacza całkowite zniszczenie przedmiotu ubezpieczenia w takim stopniu, że nie jest możliwa jego naprawa albo odbudowa;
  - 3) z dniem wyczerpania sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej wskutek wypłaty odszkodowania bądź odszkodowań;
  - 4) z dniem zbycia przedmiotu ubezpieczenia, chyba że wraz z przeniesieniem własności przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę zostały przeniesione prawa z umowy ubezpieczenia na zasadach określonych w § 35 ust. 1, 2 i 5;
  - 5) z dniem doręczenia ubezpieczającemu oświadczenia PZU o wypowiedzeniu umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
  - 6) z upływem 7 dni od dnia otrzymania przez ubezpieczającego wezwania do zapłaty kolejnej raty składki ubezpieczeniowej wysłanego po upływie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania spowoduje ustanie odpowiedzialności;
  - 7) z dniem doręczenia oświadczenia drugiej stronie o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, o którym mowa w § 33 ust. 25;
  - 8) z dniem zaprzestania prowadzenia działalności przez ubezpieczonego;
  - 9) z dniem odstąpienia przez ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia w przypadku, o którym mowa w ust. 2 i 3.
2. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia, w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, składając oświadczenie w tym zakresie. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy PZU nie poinformował ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zaplaceniu składki ubezpieczeniowej za okres, w jakim PZU udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
3. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość (umowa direct albo umowa na odległość), w której ubezpieczający jest konsumentem, termin, w ciągu którego może on odstąpić od umowy ubezpieczenia składając pisemne oświadczenie w tym zakresie, wynosi 30 dni od dnia poinformowania go o zawarciu umowy ubezpieczenia lub od dnia doręczenia mu informacji,

PRZENIESIENIE PRAW Z UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 35

1. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia, o którym mowa w § 3 ust. 1, § 8 ust. 1, § 13 ust. 1, § 25 ust. 1 i 5, prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia.
2. Z zastrzeżeniem ust. 5, przeniesienie praw wymaga zgody PZU. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą PZU umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki ubezpieczeniowej przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
3. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
4. Postanowienia ust. 1–3 nie stosuje się przy przenoszeniu wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajęcia przewidzianego w umowie wypadku ubezpieczeniowego.
5. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia na rzecz banku (przewłaszczenie na zabezpieczenie), przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia nie wymaga zgody PZU.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 36

1. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej przy jednoczesnej obecności obu stron tej umowy, jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU rozpoczyna się od dnia następującego po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zaplaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Jeżeli w umowie ubezpieczenia określono termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty przypadający na dzień, w którym rozpoczyna się określony w tej umowie okres ubezpieczenia, albo na dzień przypadający po tym dniu, odpowiedzialność PZU rozpoczyna się w dniu określonym w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia.
3. Jeżeli w umowie ubezpieczenia określono termin zapłaty składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty przypadający przed dniem, w którym rozpoczyna się określony w tej umowie okres ubezpieczenia, a składka ubezpieczeniowa

które należy przekazać konsumentowi na podstawie przepisów dotyczących zawierania umów na odległość, jeżeli jest to termin późniejszy. Termin uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem oświadczenie zostało wysłane.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO I UBEZPIECZONEGO

§ 38

Ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest:

- 1) prowadzić ewidencję ubezpieczonego mienia wraz z jego opisem i wskazaniem wartości, według której mienie to zostało ubezpieczone, w sposób umożliwiający w przypadku szkody bezsporne ustalenie wartości przedmiotu ubezpieczenia, przy czym w razie ubezpieczenia środków trwałych według wartości księgowej brutto, ewidencję może stanowić ewidencja prowadzona dla celów rachunkowych wraz z wartościami księgowymi brutto w niej wskazanymi;
- 2) zabezpieczyć ewidencję, o której mowa w pkt 1, przed kradzieżą, zniszczeniem bądź zaginięciem;
- 3) w odniesieniu do ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej – dostarczyć PZU orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym zajęcie stanowiska co do wniesienia środka odwoławczego;
- 4) umożliwić PZU dokonanie oględzin ubezpieczonego mienia oraz zapoznanie się z dokumentami mającymi związek z umową ubezpieczenia, w celu oceny ryzyka ubezpieczeniowego oraz sformułowania ewentualnych rekomendacji i zaleceń dotyczących kontroli tego ryzyka.

§ 39

1. Ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest także:

- 1) eksploatować ubezpieczone mienie zgodnie z zaleceniami i wskazówkami producenta lub dostawcy tego mienia, przestrzegać obowiązujących przepisów prawa, w tym przepisów prawa budowlanego w zakresie eksploatacji, wykonywania przeglądów i konserwacji budynków i budowli wraz z instalacjami, przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej, ochrony osób i mienia, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych oraz wykonywać dozór techniczny nad tymi urządzeniami;
- 2) przestrzegać wymogów w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia w okresie obowiązywania umowy, o których mowa w Załączniku nr 3 do OWU oraz ustalonych w umowie ubezpieczenia wymogów dotyczących zabezpieczeń przeciwpożarowych lub przeciwnieżydrowych;
- 3) zamontować w miejscu ubezpieczenia zadeklarowane we wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia zabezpieczenia przeciwpożarowe i utrzymywać je w należytym stanie;
- 4) przeprowadzać konserwację przewodów i urządzeń doprowadzających i odprowadzających wodę lub inne płyny (wodociągów, kanalizacyjnych, centralnego ogrzewania i innych związanych z prowadzeniem działalności);
- 5) wykonywać niezwłocznie remonty i naprawy niezbędne dla prawidłowego działania instalacji, o których mowa w pkt 3;
- 6) stosować środki ochronne w celu zabezpieczenia przed mrozem przewodów i urządzeń służących do rozprowadzania wody lub innych cieczy;
- 7) zamknąć, opróżnić z wody lub innych cieczy i utrzymywać opróżnione instalacje, urządzenia wodne i centralnego ogrzewania w obiektach nieużywanych i niedozorowanych lub czasowo nieczynnych;
- 8) przechowywać ubezpieczone mienie w sposób zgodny z zaleceniami producenta i wymogami technicznymi;

- 9) przeprowadzać konserwację i okresowe remonty ubezpieczonego mienia;
  - 10) przestrzegać obowiązujące przepisy prawa dotyczące warunków transportu wartości pieniężnych w przypadku objęcia ochroną ubezpieczeniową transportu wartości pieniężnych;
  - 11) przestrzegać obowiązujące przepisy prawa dotyczące wymaganych przeglądów środka transportu, którym dokonywany jest transport wartości pieniężnych;
  - 12) w przypadku wystąpienia katastrofy budowlanej zgłosić ten fakt do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego.
2. Nieprzestrzeganie przez ubezpieczonego obowiązków, o których mowa w ust. 1, stanowi ważny powód wypowiedzenia umowy ubezpieczenia w rozumieniu art. 812 § 5 kodeksu cywilnego.
  3. W razie naruszenia z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa obowiązków, o których mowa w ust. 1, PZU wolny jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności, z zastrzeżeniem ust. 4.
  4. W ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej w razie naruszenia z winy umyślnej obowiązków, o których mowa w ust. 1, PZU wolny jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.

§ 40

1. W przypadku ubezpieczenia mienia ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym niezwłocznie, najpóźniej w ciągu 3 dni roboczych od jego zajścia.
2. W przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym niezwłocznie, najpóźniej w terminie 14 dni od dnia jego zajścia lub powzięcia o nim wiadomości.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązkowi, o których mowa w ust. 1 i 2, obciążają także ubezpieczonego, chyba że ubezpieczony nie wie o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
4. W razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 2, PZU może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU ustalenie okoliczności i skutków wypadku ubezpieczeniowego.
5. Skutki braku zawiadomienia PZU o wypadku ubezpieczeniowym nie nastąpią, jeżeli PZU w terminach, o którym mowa w ust. 1 i 2, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

§ 41

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający lub ubezpieczony obowiązany jest:
  - 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, między innymi wezwać straż pożarną oraz zawiadomić policję, o ile zachodzi taka potrzeba, w szczególności w przypadku kradzieży z włamaniem albo rabunku;
  - 2) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić PZU pomocy dostarczając w szczególności informacje oraz dokumenty niezbędne do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych.

2. Jeżeli ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 pkt 1, PZU jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
3. PZU obowiązany jest w granicach sumy ubezpieczenia bądź sumy gwarancyjnej zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli środki te były celowe chociażby okazały się bezskuteczne. Jeżeli przedmiotowe koszty poniesione zostały na polecenie PZU, to zwracane są one w pełnej wysokości.
4. Każdorazowa wypłata kosztów wynikłych z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, powoduje zmniejszenie sumy ubezpieczenia lub sumy gwarancyjnej, o wypłaconą kwotę.
4. W przypadku ubezpieczenia assistance, jeżeli ubezpieczony (lub osoba działająca w jego imieniu) z przyczyn od siebie niezależnych nie mógł skontaktować się telefonicznie z PZU Pomoc w sposób wskazany w ust. 3, i we własnym zakresie zorganizował i pokrył koszty usług assistance określonych w § 31, powinien poinformować o tym fakcie PZU w terminie 7 dni od dnia, w którym skontaktowanie się z PZU Pomoc stało się możliwe, i wówczas PZU zwraca ww. koszty usług assistance na podstawie przedłożonych przez ubezpieczonego dokumentów potwierdzających fakt zajścia wypadku ubezpieczeniowego i poniesienia tych kosztów.
5. W razie naruszenia z winy umyślnej lub z rażącego niedbalstwa obowiązku powiadomienia o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym w terminie, określonym w ust. 4, PZU może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie to uniemożliwiło PZU ustalenie okoliczności i skutków wypadku ubezpieczeniowego.

§ 42

1. W przypadku powstania szkody w ubezpieczonym mieniu ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany ponadto jest :
  - 1) niezwłocznie zawiadomić policję o każdym wypadku pożaru w ubezpieczonym mieniu, a także o każdej szkodzie powstałej wskutek przestępstwa;
  - 2) pozostawić uszkodzone mienie bez dokonywania w nim zmian do czasu przeprowadzenia oględzin przez przedstawiciela PZU, chyba że dokonanie zmian jest uzasadnione koniecznością zabezpieczenia mienia pozostałego po szkodzie lub zmniejszenia rozmiaru szkody lub PZU nie przeprowadził oględzin w terminie uzgodnionym z ubezpieczającym lub ubezpieczonym;
  - 3) udzielić przedstawicielowi PZU pomocy i wyjaśnień w uzyskaniu informacji dotyczących okoliczności zajścia wypadku ubezpieczeniowego, przyczyn powstania szkody, jej przedmiotu i rozmiaru, a także współpracować z PZU w ustalaniu wysokości szkody, w szczególności udzielić niezbędnych informacji dotyczących mienia objętego szkodą, w tym jego ilości, rodzaju, specyfiki, pochodzenia, wartości;
  - 4) dostarczyć PZU posiadane dokumenty niezbędne do ustalenia zasadności roszczenia i wysokości odszkodowania.
2. W przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest ponadto:
  - 1) niezwłocznie, najpóźniej w terminie 7 dni zawiadomić PZU o wystąpieniu poszkodowanego przeciwko ubezpieczonemu z roszczeniem o odszkodowanie;
  - 2) w razie wystąpienia z roszczeniem, o którym mowa w pkt 1, na drogę sądową niezwłocznie, najpóźniej w terminie 7 dni od otrzymania pozwu, zawiadomić o tym PZU;
  - 3) dostarczyć PZU orzeczenie sądu w terminie umożliwiającym zajęcie stanowiska co do wniesienia środka odwoławczego;
  - 4) w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego do podjęcia aktywnej współpracy z PZU w celu wyjaśnienia wszelkich okoliczności i przyczyn powstania szkody oraz ustalenia jej rozmiaru.
3. W przypadku ubezpieczenia assistance, w celu skorzystania ze świadczeń określonych w OWU, ubezpieczony (lub osoba działająca w jego imieniu) powinien przed podjęciem działań we własnym zakresie niezwłocznie zawiadomić telefonicznie o wypadku ubezpieczeniowym PZU Pomoc, którego numer telefonu wskazany jest na polisie i podać następujące informacje:
  - 1) imię i nazwisko ubezpieczonego albo nazwę ubezpieczonego oraz adres miejsca ubezpieczenia;
  - 2) numer telefonu, pod którym PZU Pomoc może skontaktować się z ubezpieczonym lub osobą działającą w jego imieniu;
  - 3) opis wypadku i rodzaj potrzebnej pomocy.

OBOWIĄZKI PZU

§ 43

PZU jest zobowiązany:

- 1) po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego wypadku ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu wypadku ubezpieczeniowego może zgłosić również ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w tym przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;
- 2) jeżeli w terminach określonych w § 47 ust. 1 i 2 nie wypłaciła odszkodowania, do zawiadomienia pisemnie:
  - a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
  - b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie,
 – o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania;
- 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
  - a) osoby występującej z roszczeniem oraz

- b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
– wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
- 4) do udostępnienia ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU;
- 5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
- 6) na żądanie ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, jak również wysokości odszkodowania;
- 7) na żądanie ubezpieczającego lub ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.
- 10) dla nakładów adaptacyjnych – według kosztów niezbędnych do przywrócenia stanu przed szkodą tj. wg cen zakupu albo zgodnie z kosztorysem;
- 11) dla wymiennych nośników danych – według kosztów wymiany lub cen zakupu tych nośników;
- 12) dla danych na wymiennych nośnikach – według kosztów niezbędnych do odzyskania bądź odtworzenia utraconych danych;
- 13) dla sztyb i innych przedmiotów ubezpieczonych od stłuczenia (rozbitcia) – według udokumentowanej wartości uszkodzonego przedmiotu, a w razie braku możliwości udokumentowania – według przeciętnej wartości uszkodzonego przedmiotu tego samego lub podobnego rodzaju i gatunku, ustalonej na podstawie cen detalicznych, albo w razie naprawy – według kosztów naprawy ustalonych stosownie do zakresu rzeczywistych uszkodzeń na podstawie przeciętnych cen zakładów usługowych (dokonanie naprawy we własnym zakresie) bądź według kosztów naprawy udokumentowanych rachunkiem naprawy (dokonanie naprawy przez firmę zewnętrzną);
- 14) dla stałych elementów lokalu, o których mowa w klauzuli ubezpieczenia mienia lokatora – według kosztów naprawy; dla ruchomości domowych o których mowa w klauzuli ubezpieczenia mienia lokatora – według kosztów naprawy lub cen zakupu tego mienia.
2. Przy ustalaniu wysokości szkody w maszynach, urządzeniach i wyposażeniu uwzględnić się, niezbędne koszty transportu, demontażu, montażu, cło i inne tego typu koszty, według cen ich poniesienia.
3. Przy ustaleniu wysokości szkody dokumentuje się:
  - 1) koszty odbudowy, remontu, naprawy, wymiany, zakupu oraz koszty wymienione w ust. 2 – fakturą albo rachunkiem wraz z kosztorysem lub kalkulacją;
  - 2) koszty wytworzenia – kalkulacją kosztów wytworzenia;
  - 3) koszty odzyskania bądź odtworzenia danych – fakturą albo rachunkiem, a w przypadku odtworzenia lub odzyskania danych dokonanych we własnym zakresie – w inny sposób potwierdzający poniesienie tych kosztów (np. wynagrodzenie za pracę w nadgodzinach, wynagrodzenie dla zatrudnionego dodatkowo personelu).
4. Przedłożone faktury, rachunki, kalkulacje, kosztorysy dotyczące naprawy lub wymiany ubezpieczonego mienia PZU weryfikuje w zakresie zgodności ze stanem faktycznym wynikającym z:
  - 1) ustalenia co do przyczyny i zakresu szkody;
  - 2) wysokości poniesionych i udokumentowanych przez ubezpieczonego kosztów:
    - a) robót i użytych materiałów, z uwzględnieniem dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia ubezpieczonego budynku lub budowli,
    - b) dotyczących nabycia maszyn, urządzeń i wyposażenia, takich samych co uszkodzone lub zastąpzone a przypadku wycofania już ich z produkcji o najbardziej zbliżonych parametrach technicznych,
    - c) zasad kalkulacji cenowej lub kosztorysowej stosowanych w danej branży.
5. Równowartość w złotych sum ubezpieczenia, limitów odpowiedzialności PZU lub franszyz wyrażonych w walutach obcych, ustala się według średniego kursu NBP z dnia powstania szkody.

USTALENIE WYSOKOŚCI SZKODY

§ 44

1. Wysokość szkody ustalana jest na podstawie cen z dnia powstania szkody:
  - 1) dla budynków, budowli, obiektów małej architektury, maszyn, urządzeń i wyposażenia, w tym sprzętu elektronicznego, przy ubezpieczeniu w wartości odtworzeniowej – według wartości odtworzeniowej;
  - 2) dla budynków, budowli, obiektów małej architektury, maszyn, urządzeń i wyposażenia, w tym sprzętu elektronicznego, przy ubezpieczeniu w wartości księgowej brutto – według wartości księgowej brutto;
  - 3) dla mienia, o którym mowa w pkt 1, przy ubezpieczeniu według wartości rzeczywistej – według wartości rzeczywistej;
  - 4) dla niskocennych składników majątku – według wartości odtworzeniowej;
  - 5) dla środków obrotowych – według kosztów ich zakupu albo kosztów wytworzenia zgodnie z kalkulacją tych kosztów;
  - 6) dla mienia osób trzecich – według wartości rzeczywistej bądź według kosztów naprawy uszkodzonego mienia według cen zakupu bądź kalkulacji kosztów;
  - 7) dla mienia osobistego pracowników – według cen jego zakupu albo według kosztorysu naprawy uszkodzonego mienia;
  - 8) dla wartości pieniężnych:
    - a) krajowych i zagranicznych znaków pieniężnych (gotówek) – według jej wartości nominalnej, przy czym wartość waluty obcej przelicza się na złote według średniego kursu NBP z dnia powstania szkody,
    - b) dokumentów zastępujących w obrocie gotówkę – w cenie sprzedaży, z dnia powstania szkody;
  - 9) dla zniszczonych lub uszkodzonych zabezpieczeń lokalu – według kosztów naprawy;

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

§ 45

1. W ubezpieczeniach, o których mowa w § 1 ust. 3, z wyłączeniem ubezpieczenia OC i assistance, wysokość

odszkodowania ustala się w granicach sumy ubezpieczenia lub limitów odpowiedzialności PZU ustalonych dla danego mienia w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody, ustalonemu zgodnie z zasadami określonymi w § 44, z zastrzeżeniem ust. 2–17.

2. Wysokość odszkodowania:

- 1) nie obejmuje marży naliczonej przez ubezpieczonego oraz wartości ubytków w granicach obowiązujących norm;
- 2) zmniejsza się o wartość pozostałości, które mogą być przeznaczone do dalszego użytku, przeróbki, odbudowy lub sprzedaży;
- 3) zwiększa się o udokumentowane przez ubezpieczonego koszty określone w § 5, § 10, § 15, § 27 i § 41 ust. 3.

3. Odszkodowanie nie uwzględnia:

- 1) wartości naukowej, zabytkowej, kolekcjonerskiej, artystycznej lub pamiątkowej;
- 2) zwiększonych kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą;
- 3) kosztów modernizacji lub ulepszeń przedmiotu szkody;
- 4) kosztów konserwacji przedmiotu szkody;
- 5) kosztów poniesionych na usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza oraz rekultywację gruntów.

4. W przypadku ubezpieczenia mienia według wartości odtworzeniowej albo w wartości księgowej brutto, podstawą ustalenia wysokości odszkodowania dla mienia ubezpieczonego w wartości odtworzeniowej jest wartość odtworzenia, dla mienia ubezpieczonego w wartości księgowej brutto jest wartość księgowa brutto, pod warunkiem przystąpienia nie później niż w terminie 12 miesięcy od daty powstania szkody – do odbudowy, remontu, naprawienia lub ponownego wytworzenia mienia i udokumentowanego faktu rozpoczęcia ponoszenia przez ubezpieczonego kosztów z tego tytułu albo pod warunkiem zakupu nowego mienia nie później niż w terminie 12 miesięcy od daty powstania szkody, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Jeżeli ubezpieczony odstąpi od odbudowy, remontu, naprawienia lub ponownego wytworzenia mienia, albo zrezygnuje z zakupu nowego mienia, w terminie, o którym mowa w ust. 4 – o czym ma obowiązek powiadomić PZU, to podstawą ustalania wysokości odszkodowania będzie wartość rzeczywista dla mienia ubezpieczonego w wartości odtworzeniowej, natomiast dla mienia ubezpieczonego w wartości księgowej brutto, podstawą ustalania wysokości odszkodowania będzie:

- 1) wartość rzeczywista, jeśli nie jest ona wyższa na dzień powstania szkody od wartości księgowej brutto tego mienia;
- 2) wartość księgowa brutto, jeśli jest ona niższa na dzień powstania szkody od wartości rzeczywistej tego mienia.

6. Jeśli ubezpieczony przedmiot po szkodzie nie jest ani naprawiany ani wymieniany, albo jeśli części zapasowe produkowane seryjnie nie są już dostępne (przedmioty przestarzałe), odszkodowanie zostanie określone z uwzględnieniem faktycznego zakresu szkody w kwocie uwzględniającej stopień zużycia technicznego na dzień powstania szkody.

7. Jeżeli odbudowa, remont, naprawa albo ponowne wytworzenie jest wykonywane:

- 1) we własnym zakresie przez ubezpieczonego, PZU zwraca udokumentowane koszty materiałów niezbędnych do wykonania odbudowy, remontu, naprawy albo ponownego wytworzenia, niezbędne koszty robocizny oraz uzasadnioną kwotę na pokrycie kosztów ogólnych; PZU zwraca te koszty do wysokości średnich kosztów, jakie byłyby poniesione w przypadku gdyby czynności dokonywane były przez firmy zewnętrzne działające na danym terenie obejmującym miejsce szkody lub, gdy nie ma takich firm

na danym terenie, przez inne firmy zewnętrzne specjalizujące się w danej branży działające poza tym terenem – maksymalnie do wysokości sumy ubezpieczenia; PZU weryfikuje przedstawione koszty do średnich cen rynkowych występujących na danym terenie lub odpowiednio do średnich cen specjalizujących się w danej branży;

- 2) przez firmę zewnętrzną i ich koszt jest wyższy o co najmniej 10% od kosztów naprawienia szkody ustalonych przez PZU na podstawie cen funkcjonujących na danym rynku usług oferowanych przez inne firmy zewnętrzne, PZU ustali odszkodowanie z uwzględnieniem cen usług tych innych firm zewnętrznych, chyba że zatrudnienie danej firmy zewnętrznej było warunkiem koniecznym w celu zachowania (remont, naprawa) lub nabycia (odbudowa, wymiana) przez ubezpieczonego uprawnienia z gwarancji lub rękojmi dotyczącej tego mienia.

8. W przypadku zryb i innych przedmiotów ubezpieczonych od stłuczenia odszkodowanie obejmuje także następujące koszty:

- 1) demontażu i montażu uszkodzonego przedmiotu z uwzględnieniem kosztów ustawienia rusztowań wraz z kosztami transportu;
- 2) wykonania napisów reklamowych i informacyjnych oraz ozdób znajdujących się na ubezpieczonych przedmiotach w związku z ich stłuczeniem (rozbiciem);
- 3) pokrycia oszkleń folią przeciwsłoneczną, przeciwwłamaniową lub inną.

9. Wysokość odszkodowania za mienie osobiste pracownika ustala się w kwocie odpowiadającej rozmiarowi szkody do wysokości nie przekraczającej kwoty zadeklarowanej wartości mienia na jednego pracownika w umowie ubezpieczenia.

10. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania uwzględnia się okoliczności powstania szkody i stan faktyczny oraz informacje i dokumenty dostarczone przez ubezpieczającego lub ubezpieczonego zgodnie z § 42 ust. 1 pkt 3 i 4.

11. Jeżeli suma ubezpieczenia przewyższa przyjętą w umowie ubezpieczenia wartość odtworzeniową lub księgową brutto lub rzeczywistą lub wytworzenia ubezpieczonego mienia (nadubezpieczenie), PZU odpowiada tylko do powyższych wartości przedmiotu szkody.

12. Jeżeli suma ubezpieczenia jest niższa niż wartość mienia w dniu zawarcia umowy (nieubezpieczenie), odszkodowanie wypłaca się w takim stosunku (proporcji) do wysokości powstałej szkody, w jakim przyjęta suma ubezpieczenia pozostaje do faktycznej wartości ubezpieczonego mienia, jednak w wysokości nie wyższej niż przyjęta suma ubezpieczenia.

13. W celu ustalenia czy występuje nieubezpieczenie, poprawność zadeklarowanych sum ubezpieczenia będzie weryfikowana z uwzględnieniem zasad, o których mowa w ust. 12 oddzielnie dla poszczególnych pojedynczych składników mienia lub kategorii mienia, o których mowa w § 7 ust. 2, § 12 ust. 2 i § 29 ust. 3. W przypadku braku możliwości ustalenia sum ubezpieczenia dla poszczególnych pojedynczych składników mienia w ramach danej kategorii mienia, sumy ubezpieczenia odnoszą się do kategorii mienia.

14. Obniżenie wysokości odszkodowania, o którym mowa w ust. 10, nie ma zastosowania:

- 1) w ubezpieczeniach na pierwsze ryzyko;
- 2) jeżeli rozmiar szkody nie przekracza 10 000 zł;
- 3) jeżeli wartość przedmiotu ubezpieczenia w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia nie przekracza 120% sumy ubezpieczenia tego przedmiotu.

15. Odszkodowanie wypłacane jest z uwzględnieniem podlimitów lub limitów odpowiedzialności oraz fransyzj redukcyjnych ustalonych w umowie ubezpieczenia, w tym w klauzulach dodatkowych.

16. W przypadku szkód, do których mogą mieć zastosowanie co najmniej dwa różne podlimity lub limity odpowiedzialności, odszkodowanie wypłacane jest w granicach najniższego podlimitu lub limitu.
17. W przypadku zadeklarowania przez ubezpieczającego franszyzy redukcyjnej, kwotę odszkodowania ustaloną zgodnie z wcześniejszymi postanowieniami niniejszego paragrafu, pomniejsza się o kwotę tej franszyzy. W przypadku szkód, do których mogą mieć zastosowanie co najmniej dwie różne franszyzy redukcyjne, odszkodowanie wypłacane jest z uwzględnieniem wyższej z nich.
18. Jeżeli w umowie ubezpieczenia ustalono franszyzę redukcyjną, ma ona również zastosowanie do klauzuli dodatkowych, o które rozszerzony został zakres ubezpieczenia, chyba że dla danej klauzuli ustalono odrębną franszyzę redukcyjną. W takim przypadku dla szkód objętych zakresem tej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną ustaloną w tej klauzuli.
19. W ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej zaspokojenie lub uznanie przez ubezpieczonego roszczenia odszkodowawczego, skierowanego przeciwko niemu przez poszkodowanego, nie wywołuje skutków prawnych względem PZU, jeżeli PZU nie wyraził na to uprzedniej zgody.

PŁATNICY PODATKU VAT

§ 46

Jeżeli ubezpieczony jest uprawniony do odliczania podatku od towarów i usług VAT, naliczanego przy nabyciu mienia stanowiącego przedmiot ubezpieczenia, to wartości będące podstawą ustalenia sumy ubezpieczenia, wysokości szkody, wysokości odszkodowania dla tego mienia nie uwzględniają tego podatku.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA

§ 47

1. PZU wypłaca odszkodowanie lub świadczenie w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.
2. Gdyby wyjaśnienie w terminie określonym w ust. 1 okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU albo wysokości odszkodowania lub świadczenia okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia PZU wypłaca w terminie określonym w ust. 1.
3. Jeżeli tytułem odszkodowania z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej przysługują poszkodowanemu zarówno świadczenia jednorazowe jak i renty, PZU zaspokaja je z obowiązującej sumy gwarancyjnej w następującej kolejności:
  - 1) świadczenia jednorazowe;
  - 2) renty czasowe;
  - 3) renty dożywotnie.
4. Jeżeli po wypłacie odszkodowania ubezpieczony odzyskał utracone przedmioty, zobowiązany jest zwrócić niezwłocznie PZU odszkodowanie wypłacone za te przedmioty albo zrzec się praw do tych przedmiotów na rzecz PZU. W razie odzyskania przedmiotów w stanie uszkodzonym lub niekompletnym, zwrotowi na rzecz PZU podlega kwota odpowiadająca wartości przedmiotu w dniu odzyskania. PZU wypłaca odszkodowanie lub świadczenie na podstawie uznania roszczenia, ugody lub prawomocnego orzeczenia sądu.

PRZEJŚCIE ROSZCZEŃ NA PZU

§ 48

1. Z dniem wypłaty przez PZU odszkodowania roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZU do wysokości zapłaconego odszkodowania, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3. Jeżeli PZU pokrył tylko część szkody, ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU.
2. Nie przechodzą na PZU roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi ubezpieczony, będący osobą fizyczną, pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
3. Jeżeli ubezpieczony bez zgody PZU zrzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę albo je ograniczył, PZU może odmówić wypłaty odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu przez PZU odszkodowania, wówczas PZU może żądać od ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.

PODWÓJNE UBEZPIECZENIE

§ 49

1. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka u dwóch lub więcej ubezpieczycieli na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, ubezpieczony nie może żądać świadczenia przenoszącego wysokość szkody. Między ubezpieczycielami każdy z nich odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczenia pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia.
2. Jeżeli w którejkolwiek z umów ubezpieczenia, o jakich mowa w ust. 1, uzgodniono, że suma wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia może być wyższa od poniesionej szkody, zapłaty świadczenia w części przenoszącej wysokość szkody ubezpieczony może żądać tylko od tego ubezpieczyciela. W takim przypadku dla określenia odpowiedzialności między ubezpieczycielami należy przyjąć, że w ubezpieczeniu, o którym mowa w niniejszym postanowieniu, suma ubezpieczenia równa jest wartości ubezpieczeniowej.

WŁAŚCIWOŚĆ SĄDU

§ 50

1. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 51

1. Reklamację, skargę lub zażalenie składa się w każdej jednostce PZU obsługującej klienta.
2. Reklamacja, skarga lub zażalenie mogą być złożone:

- 1) **na piśmie** – osobiście albo wysłane przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU SA ul. Postępu 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji);
  - 2) **na piśmie** – wysłane na adres do doręczeń elektronicznych PZU SA w rozumieniu ustawy o doręczeniach elektronicznych, poczynwszy od dnia wpisania tego adresu do bazy adresów elektronicznych;
  - 3) **w formie ustnej** – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801 102 102 albo osobiście do protokołu podczas wizyty w jednostce, o której mowa w ust. 1;
  - 4) **w postaci elektronicznej** – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
3. PZU rozpatruje reklamację, skargę lub zażalenie i udziela na nie odpowiedzi bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, z zastrzeżeniem ust. 4.
  4. W szczególnie skomplikowanych przypadkach uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 3, PZU przekazuje osobie, która złożyła reklamację, skargę lub zażalenie informację, w której:
    - a. wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
    - b. wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
    - c. określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji, skargi lub zażalenia i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji, skargi lub zażalenia.
  5. Odpowiedź PZU na reklamację, skargę lub zażalenie zostanie dostarczona osobie, która je złożyła:
    - a. w przypadku, gdy klientem jest osoba fizyczna – na piśmie, z tym, że odpowiedź można dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek klienta;
    - b. w przypadku, gdy klientem jest inny podmiot niż wskazany w pkt. 1 – na piśmie lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji.
  6. Osobie fizycznej, która złożyła reklamację przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
    - a. nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
    - b. niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
7. Reklamacje, skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostki organizacyjne PZU, które są właściwe ze względu na przedmiot sprawy.
  8. Reklamacje uregulowane są w ustawie o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego, i o Rzeczniku Finansowym i o Funduszu Edukacji Finansowej oraz w ustawie o dystrybucji ubezpieczeń.
  9. PZU przewiduje możliwość pozasądowego rozwiązywania sporów.
  10. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla PZU do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy, którego adres strony internetowej jest następujący: www.rf.gov.pl.
  11. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
  12. W przypadku umowy ubezpieczenia zawartej drogą elektroniczną, konsument ma prawo skorzystać z pozasądowego sposobu rozstrzygania sporów i złożyć skargę za pośrednictwem platformy internetowej systemu rozstrzygania sporów (Platforma ODR) zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady nr 524/2013 z dnia 21 maja 2013 r. – adres: <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>. Za działanie Platformy ODR odpowiada Komisja Europejska. Adres poczty elektronicznej do kontaktu z PZU jest następujący: reklamacje@pzu.pl.
  13. Językiem stosowanym przez PZU w relacjach z konsumentem jest język polski.
  14. PZU podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
  15. W sprawach nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.

KLAUZULA PRZEPięC

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU w ubezpieczeniu od ognia i innych żywiołów rozszerza zakres ubezpieczenia o szkody powstałe wskutek przepięcia w rozumieniu postanowień § 2 pkt 59 OWU oraz koszty, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 OWU, w odniesieniu do elektrycznych oraz elektronicznych maszyn, urządzeń i instalacji oraz niskocennych składników majątku;
- 2) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu;
- 3) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody powstałe:
  - a) w licznikach oraz miernikach,
  - b) w bezpiecznikach, wkładkach topikowych bezpieczników elektrycznych, stycznikach, odgromnikach, żarówkach, grzejnikach, lampach,
  - c) w czasie naprawy oraz podczas prób dokonywanych na maszynach i urządzeniach, z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z okresowymi badaniami eksploatacyjnymi (ogłędzinami i przeglądami);
- 4) ubezpieczający jest zobowiązany przeprowadzać okresowe badania eksploatacyjne (ogłędziny i przeglądy) ubezpieczonych maszyn lub urządzeń, w tym instalacji elektrycznych oraz elektronicznych, a także zainstalowanych w nich zabezpieczeń przeciwprzepięciowych, stosownie do obowiązujących przepisów lub zaleceń producentów;
- 5) w razie naruszenia obowiązków, o których mowa w pkt 4 z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa, PZU wolny jest od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

KLAUZULA DEWASTACJI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się dla ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów oraz dla ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, co następuje:

- 1) PZU w ubezpieczeniu od ognia i innych żywiołów i w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku rozszerza zakres ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów o szkody powstałe wskutek dewastacji w rozumieniu postanowień § 2 pkt 11 OWU oraz o koszty, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 OWU, w odniesieniu do mienia wymienionego w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. a–d OWU (z wyłączeniem nasadzonych roślin, drzew, krzewów) oraz w § 3 ust. 1 pkt 2 OWU, z zastrzeżeniem pkt 2 i 3;
- 2) mienie wymienione w § 3 ust. 1 pkt 1 lit. e–h i pkt 2 OWU objęte jest ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli, jeżeli znajduje się wewnątrz budynku, budowli lub lokalu;
- 3) na podstawie niniejszej klauzuli ochroną ubezpieczeniową objęte są także urządzenia znajdujące się na zewnątrz budynku lub budowli, które są trwałe przymocowane do budynku lub budowli: anteny, oświetlenie, markizy, szyldy, zadaszenia, urządzenia stanowiące osprzęt do różnych instalacji, klimatyzatory;
- 4) rozszerza się zakres ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku o szkody powstałe wskutek dewastacji, w odniesieniu do znajdującego się wewnątrz budynku, budowli lub lokalu mienia wymienionego w § 8 ust. 1 pkt 1 lit. a–d i pkt 2 OWU, w rozumieniu postanowień § 2 pkt 12 OWU, oraz

w odniesieniu do zwrotu kosztów wymienionych w § 10 ust. 1 pkt 2, w wysokości przekraczającej kwotę 1 000 PLN;

- 5) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU;
- 6) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody:
  - a) polegające na uszkodzeniu ubezpieczonego mienia w wyniku graffiti,
  - b) w obiektach budowlanych opuszczonych lub niewykorzystywanych do prowadzenia działalności, przez okres dłuższy niż 60 dni,
  - c) polegające na stłuczeniu przedmiotów stanowiących wyposażenie lub urządzenie budynków, budowli lub lokali, w których prowadzona jest działalność, wykorzystywanych zgodnie z ich przeznaczeniem.

KLAUZULA GRAFFITI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU w ubezpieczeniu od ognia i innych żywiołów rozszerza zakres ubezpieczenia o szkody w ubezpieczonym mieniu stanowiącym obiekty budowlane, powstałe wskutek graffiti w rozumieniu postanowień § 2 pkt 19 OWU;
- 2) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody:
  - a) w obiektach budowlanych opuszczonych lub niewykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej, przez okres dłuższy niż 60 dni,
  - b) w obiektach budowlanych przeznaczonych do rozbiórki;
- 3) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU;
- 4) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA AKTÓW TERRORYZMU

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU w ubezpieczeniu od ognia i innych żywiołów i w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego rozszerza zakres ubezpieczenia o szkody będące następstwem aktów terroryzmu w rozumieniu postanowień § 2 pkt 1 OWU oraz akcji ratowniczej prowadzonej w związku z tym ryzykiem;
- 2) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody spowodowane wskutek decyzji administracyjnej powodującej konfiskatę, rekwizycję, nacjonalizację lub innego rodzaju przejęcie zniszczenie ubezpieczonego mienia w wyniku decyzji władz RP;
- 3) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU ustalonego, wspólnego dla ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów oraz ubezpieczenia sprzętu elektronicznego.

KLAUZULA DROBNYCH PRAC REMONTOWO-BUDOWLANYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU w ubezpieczeniu od ognia i innych żywiołów rozszerza zakres ubezpieczenia o szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w związku z prowadzeniem przez ubezpieczonego lub na jego zlecenie w miejscu ubezpieczenia drobnych prac ziemnych i remontowo-budowlanych pod warunkiem, że prace te:
  - a) prowadzone są w obiektach oddanych do użytkowania i nie wymagają pozwolenia na budowę,
  - b) realizacja ich nie wiąże się z naruszeniem konstrukcji nośnej budynku, budowli lub konstrukcji dachu;
- 2) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianej niniejszą klauzulą wyłączone są szkody powstałe wskutek:
  - a) niewłaściwego zabezpieczenia mienia sąsiadującego przed skutkami prowadzonych prac remontowo-budowlanych,
  - b) przeprowadzenia prac niezgodnie z zasadami sztuki budowlanej, zastosowania wadliwych materiałów lub niewłaściwej technologii wykonawstwa,
  - c) awarii urządzeń lub instalacji spowodowanych wadliwym montażem,
  - d) dokonania rozruchu niezgodnie z instrukcją producenta lub dostawcy,
  - e) katastrofy budowlanej, przez którą należy rozumieć zawalenie się ubezpieczonego budynku, budowli lub obiektu małej architektury (zwanych dalej obiektem budowlanym) tj. samoistne, niezamierzone i gwałtowne zniszczenie całości obiektu budowlanego lub jego części niezależnie od przyczyny pierwotnej;
- 3) PZU ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w związku z prowadzeniem drobnych prac remontowo-budowlanych:
  - a) w mieniu będącym przedmiotem drobnych prac remontowo-budowlanych – do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU; limit ten powinien uwzględniać wartość mienia będącego przedmiotem drobnych prac oraz koszt ich wykonania,
  - b) w pozostałym mieniu stanowiącym przedmiot ubezpieczenia – do sumy ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów.

KLAUZULA KOSZTÓW ODTWORZENIA DOKUMENTACJI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się dla ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów oraz dla ubezpieczenia mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, co następuje:

- 1) PZU pokrywa do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności (ponad sumę ubezpieczenia lub ponad limit odpowiedzialności PZU wyodrębniony w ramach tej sumy dla danego mienia), uzasadnione i udokumentowane koszty odtworzenia dokumentacji, niezbędnej do prowadzenia działalności, uszkodzonej, zniszczonej lub utraconej wskutek wystąpienia szkody w ubezpieczonym mieniu, za którą PZU przyjął odpowiedzialność w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów lub w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku;
- 2) do dokumentacji, o której mowa w pkt 1, zalicza się:
  - a) dokumenty urzędowe związane z prowadzoną działalnością lub posiadanym mieniem: zezwolenie na działalność, licencje, certyfikaty, koncesje, wypisy z ksiąg wieczystych, umowy cywilnoprawne,
  - b) księgi rachunkowe, faktury i rachunki,
  - c) dokumentację techniczną budynków lub maszyn i urządzeń;
- 3) dokumenty zawarte na elektronicznych nośnikach informacji mogą być objęte ubezpieczeniem pod warunkiem wykonywania przez ubezpieczonego przynajmniej raz w tygodniu

kopii zapasowych, które powinny być przechowywane w zamkniętym pojemniku typu szafa ogniotrwała lub sejf w innej strefie pożarowej;

- 4) PZU pokrywa poniesione i udokumentowane koszty robocizny na odtworzenie dokumentacji, a w przypadku dokumentów zawartych na elektronicznych nośnikach informacji – koszty wprowadzenia danych z kopii zapasowych lub koszt ręcznego wprowadzenia danych z dokumentów źródłowych;
- 5) PZU na podstawie niniejszej klauzuli nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - a) powstałe w wyniku kradzieży z włamaniem w dokumentach znajdujących się w budynkach i lokalach nie spełniających wymogów w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia, określonych w Załączniku nr 3 do OWU, o ile miało to wpływ na powstanie lub rozmiar szkody,
  - b) w dokumentach, których odtworzenie nie jest konieczne do prowadzenia dalszej działalności gospodarczej: notatki, protokoły, projekty umów, oferty, pisma wewnętrzne, pisma informacyjne do klientów, materiały reklamowe i wycinki prasowe,
  - c) w dokumentach uszkodzonych w takim stopniu, że możliwe jest ich odczytanie lub w stopniu nie powodującym ich unieważnienia,
  - d) polegające na pokryciu kosztów zmian merytorycznych w dokumentach dokonanych po wystąpieniu szkody;
- 6) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU określonego w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA KOSZTÓW UPRAŹNIENIA POZOSTAŁOŚCI PO SZKODZIE

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU pokrywa do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności (ponad sumę ubezpieczenia lub ponad limit odpowiedzialności PZU wyodrębniony w ramach tej sumy dla danego mienia), uzasadnione i udokumentowane koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, poniesione przez ubezpieczonego w związku ze szkodą, za którą PZU ponosi odpowiedzialność w ramach umowy ubezpieczenia;
- 2) za koszty uprzątnięcia pozostałości po szkodzie, o których mowa w pkt 1, uznaje się koszty rozbiórki, demontażu i wywozu części niezdatnych do użytku (odpadów), jak również koszty ich składowania lub utylizacji;
- 3) ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli nie są objęte koszty poniesione na usunięcie zanieczyszczeń gleby, wody i powietrza oraz rekultywację gruntów;
- 4) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU wspólnie dla ubezpieczenia: mienia od ognia i innych żywiołów, mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku, szyb i innych przedmiotów od stłuczenia oraz sprzętu elektronicznego.

KLAUZULA MIEJSCA UBEZPIECZENIA (LOKALIZACJI)

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) rozszerza się zakres ubezpieczenia w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów, w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku oraz w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego o mienie znajdujące się w nowych lokalizacjach na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, których użytkowanie ubezpieczony rozpocznie w okresie ubezpieczenia, przy czym ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się

- od dnia przyjęcia danej lokalizacji przez ubezpieczonego do użytku (np. podpisania umowy najmu) pod warunkiem, że:
- a) adresy lokalizacji wraz z wartością znajdującego się w nich mienia, zostaną podane do wiadomości PZU w ciągu 30 dni od dnia przyjęcia ich do użytku,
  - b) lokalizacje spełniają wymagania określone w Załączniku nr 3 w zakresie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych oraz wymagania w zakresie ochrony przeciwpożarowej przewidziane w przepisach prawa;
- 2) ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli nie jest objęte mienie:
- a) w transporcie,
  - b) na wystawach, pokazach i targach,
  - c) stanowiące przedmiot prac remontowo-budowlanych;
- 3) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU w wysokości 20% łącznej sumy ubezpieczenia dla wszystkich kategorii mienia na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, jednakże nie wyższego niż 10 mln PLN;
- 4) składka ubezpieczeniowa, za objęcie ochroną ubezpieczeniową mienia znajdującego się w każdej nowej lokalizacji, obliczana będzie za okres świadczonej ochrony ubezpieczeniowej, na podstawie taryfy składek mającej zastosowanie do umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA UBEZPIECZENIA NOWYCH INWESTYCJI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) ochroną ubezpieczeniową w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów, w ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku oraz w ubezpieczeniu sprzętu elektonicznego obejmowane są nowe inwestycje, przez które należy rozumieć środki trwałe tj. budynki, budowle, maszyny, urządzenia i wyposażenie, obiekty małej architektury oraz sprzęt elektroniczny stacjonarny i przenośny – z dniem ich wpisu do rejestru środków trwałych lub udokumentowanego zakupu;
- 2) zgłaszanie do ubezpieczenia nowych inwestycji odbywa się w następujący sposób – do dnia 20 każdego miesiąca, ubezpieczający poinformuje PZU o nowych inwestycjach wpisanych do rejestru środków trwałych w miesiącu poprzednim;
- 3) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU w wysokości 20% łącznej sumy ubezpieczenia dla wszystkich kategorii mienia na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia, jednakże nie wyższego niż 10 mln PLN;
- 4) składka ubezpieczeniowa za objęcie ochroną ubezpieczeniową każdej nowej inwestycji zgłaszanej do ubezpieczenia obliczana będzie za okres świadczonej ochrony ubezpieczeniowej, na podstawie taryfy składek mającej zastosowanie do umowy ubezpieczenia.

KLAUZULA KATASTROFY BUDOWLANEJ

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU w ubezpieczeniu od ognia i innych żywiołów rozszerza zakres ubezpieczenia o szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe wskutek katastrofy budowlanej;
- 2) przez użyte w ust. 1 określenie katastrofa budowlana należy rozumieć zawalenie się budynku, budowli lub obiektu małej architektury (zwanych dalej obiektem budowlanym) tj. samoistne, niezamierzone i gwałtowne zniszczenie całości

obiektu budowlanego lub jego części niezależnie od przyczyn pierwotnej;

- 3) z zakresu ochrony ubezpieczeniowej przewidzianego niniejszą klauzulą wyłączone są szkody w obiektach budowlanych:
  - a) nie posiadających odbioru końcowego robót dokonanego przez organ nadzoru budowlanego,
  - b) tymczasowych bądź dopuszczonych tymczasowo do użytkowania,
  - c) użytkowanych niezgodnie z przeznaczeniem,
  - d) powstałe wskutek przeprowadzenia drobnych prac remontowo-budowlanych, przez które należy rozumieć prace prowadzone w obiektach oddanych do użytkowania i nie wymagające pozwolenia na budowę, oraz których realizacja nie wiąże się z naruszeniem konstrukcji nośnej budynku, budowli lub konstrukcji dachu;
- 4) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności;
- 5) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszję redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA KOSZTÓW POSZUKIWANIA PRZYCZYNY SZKODY

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU w ubezpieczeniu od ognia i innych żywiołów pokrywa do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności, uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez ubezpieczającego w związku z wystąpieniem szkody, dotyczące poszukiwania przyczyn szkody;
- 2) za koszty poszukiwania przyczyn szkody, o których mowa w pkt 1, uznaje się koszty wykonania czynności niezbędnych dla ustalenia elementów, których uszkodzenie lub wada była bezpośrednią przyczyną powstania szkody, za którą PZU ponosi odpowiedzialność;
- 3) ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli nie są objęte koszty naprawy pieców, bojlerów, podgrzewaczy i innych urządzeń połączonych z systemem rur instalacji wodno-kanalizacyjnej;
- 4) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszję redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA UBEZPIECZENIA KOSZTÓW AWARYJNEJ WYMIANY WODY W BASENIE

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, PZU w ubezpieczeniu od ognia i innych żywiołów rozszerza zakres ubezpieczenia, do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU o koszty wymiany wody w basenie (krytym lub otwartym) znajdującym się na terenie należącym do ubezpieczonego.
2. PZU pokrywa poniesione i udokumentowane przez ubezpieczonego koszty awaryjnej wymiany wody w basenie w następujące:
  - 1) zanieczyszczenia lub skażenia wody w basenie będącego następstwem szkody, za którą PZU przyjął odpowiedzialność w zakresie ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów, potwierdzonego przez Stację Sanitarno-Epidemiologiczną;
  - 2) ryzyka nieumyślnego zanieczyszczenia wody przez użytkowników basenu;

- jeżeli zanieczyszczenie lub skażenie wody w basenie miało miejsce w okresie ubezpieczenia.
3. Ubezpieczeniem nie są objęte koszty związane z:
    - 1) normalną eksploatacją i użytkowaniem basenu, w tym filtrowaniem, czyszczeniem i dezynfekcją wody, utratą wody i jej uzupełnianiem w trakcie użytkowania basenu;
    - 2) zanieczyszczeniem wody w basenie, z przyczyn innych niż określone w ust. 2;
    - 3) zanieczyszczeniem wody spowodowanym przez zwierzęta;
    - 4) basenem nieużytkowanym przez okres dłuższy niż 60 dni.
  4. Limit odpowiedzialności PZU obowiązuje na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia.
  5. Limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę każdego wypłaconego z tego tytułu odszkodowania. Ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość tego limitu opłacając składkę uzupełniającą. W przypadku uzupełnienia limitu, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zaplaceniu składki uzupełniającej, albo od dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia.
- KLAUZULA UBEZPIECZENIA MASZYN, URZĄDZEŃ OD USZKODZEŃ NA PIERWSZE RYZYKO**
1. Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej PZU w ubezpieczeniu od ognia i innych żywiołów rozszerza zakres ubezpieczenia maszyn, urządzeń o szkody, o których mowa w ust. 3.
  2. Przedmiotem ubezpieczenia mogą być tylko i wyłącznie wykorzystywane w prowadzonej działalności maszyny, urządzenia zamontowane we wskazanym w umowie ubezpieczenia budynku, budowlę, w szczególności: windy, piece, przepompownie, transformatory. Przedmiotem ubezpieczenia mogą być także samojazdne kosiarki, wózki widłowe, pługi śnieżne – wykorzystywane w prowadzonej działalności.
  3. Ochroną ubezpieczeniową objęte są w szczególności następujące szkody powstałe w maszynach, urządzeniach na skutek:
    - 1) błędów projektowych, konstrukcyjnych lub wadliwego wykonania przez producenta, wadliwego materiału, z którego są wykonane;
    - 2) błędów montażowych popełnionych w czasie montażu na stanowisku pracy;
    - 3) błędów w obsłudze maszyn spowodowanych brakiem doświadczenia osób obsługujących;
    - 4) celowego zniszczenia przez osoby trzecie;
    - 5) działania sił odśrodkowych;
    - 6) niedoboru wody w kotłach;
    - 7) nadmiernego ciśnienia lub zmiany temperatury wewnątrz maszyny, urządzenia;
    - 8) dostania się ciała obcego;
    - 9) niezadziałanie lub wadliwego zadziałania urządzeń zabezpieczających, sygnalizacyjnych lub kontrolno-pomiarowych;
    - 10) przepięcia.
  4. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje maszyny, urządzenia w trakcie pracy i postoju, demontażu i ponownego montażu, napraw, remontów i konserwacji, jak również podczas ich przemieszczania w obrębie miejsca ubezpieczenia w związku tymi pracami.
  5. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
    - 1) powstałe wskutek wad lub usterek istniejących w momencie rozpoczęcia odpowiedzialności PZU SA i znanych ubezpieczającemu lub ubezpieczonemu, niezależnie od tego, czy o takich wadach lub defektach wiedział PZU SA;
    - 2) spowodowane przez zdarzenia określone w § 4 ust. 1 OWU;
    - 3) spowodowane kradzieżą z włamaniem, kradzieżą zwykłą (bez oznak włamania), rabunkiem lub usiłowaniami dokonania kradzieży z włamaniem, kradzieży zwykłej (bez oznak włamania), rabunku;
    - 4) powstałe w czasie naprawy, remontu, modernizacji lub konserwacji dokonywanej przez zewnętrzne służby techniczne lub zakłady naprawcze;
    - 5) powstałe w wyniku przeprowadzanych prób lub testów, z wyjątkiem prób dokonywanych w związku z okresowymi badaniami eksploatacyjnymi lub powstałe w wyniku zamierzonego przeciążenia, doświadczeń lub eksperymentów;
    - 6) za które odpowiedzialny jest producent, sprzedawca, dostawca lub zakład naprawczy z mocy prawa lub zawartej umowy;
    - 7) powstałe w wyniku naturalnego zużycia, kawitacji, erozji, korozji, starzenia się izolacji lub powstałe z powodu kamienia kotłowego, szlamu lub osadu; wyłączenie to dotyczy maszyn, urządzeń lub ich części bezpośrednio uszkodzonych lub zniszczonych w wyniku tych przyczyn;
    - 8) powstałe na skutek eksploatacji wcześniej uszkodzonej i nie naprawionej maszyny;
    - 9) spowodowane wirusami komputerowymi oraz za koszty poniesione w związku z konserwacją, modernizacją, remontami lub naprawami gwarancyjnymi ubezpieczonych maszyn;
    - 10) ekologiczne polegające na zanieczyszczeniu środowiska w wyniku zaistniałych szkód w ubezpieczonych maszynach;
    - 11) w olejach (za wyjątkiem olei w transformatorach), smarach, paliwach, katalizatorach, czynnikach chłodniczych, płynach chłodzących oraz w materiałach eksploatacyjnych;
    - 12) powstałe w częściach urządzeń i materiałach, które z uwagi na swoją funkcję lub warunki pracy ulegają zużyciu lub podlegają okresowej wymianie w ramach konserwacji, tj.: w nożach, wiertłach, elektrodach, filtrach, stemplach, matrycach, formach, rusztach palenisk, dyszach palników, szczotkach, filtrach, sitach, membranach, węzłach, łańcuchach, pasach, linach, obmurzach kotłów, wymurówkach pieców, okładzinach i powłokach ognioodpornych, powłokach malarskich i antykorozyjnych, częściach szklanych, ceramicznych, gumowych, częściach wykonanych z tkanin filcu i materiałów uszczelniających, oponach, bezpiecznikach elektrycznych, wkładkach topikowych bezpieczników elektrycznych, stycznikach, odgromnikach, żarówkach, grzejnikach, lampach oraz w częściach i materiałach, które ulegają szybkiemu zużyciu lub z uwagi na swoje specyficzne funkcje podlegają okresowej wymianie – chyba że szkody takie powstały w wyniku eksploatacji maszyn, urządzeń;
    - 13) w danych znajdujących się na nośnikach danych stanowiących integralną część ubezpieczonych maszyn, urządzeń.
  6. Każdorazowa wypłata odszkodowania powoduje zmniejszenie limitu odpowiedzialności o wypłaconą kwotę; ubezpieczający może uzupełnić limit odpowiedzialności opłacając dodatkową, ustaloną z PZU SA, składkę ubezpieczeniową.
  7. Dla szkód określonych w niniejszej klauzuli wprowadza się franszyzę redukcyjną określoną w umowie ubezpieczenia.
  8. Odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU określonego w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA WYNAGRODZENIA EKSPERTÓW

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ustala się, co następuje:

- 1) PZU ubezpieczeniu od ognia i innych żywiołów i ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku rozszerza zakres ubezpieczenia o pokrycie poniesionych przez ubezpieczonego koniecznych i uzasadnionych kosztów sporządzenia ekspertyz przez ekspertów związanych z ustaleniem przyczyny, zakresu i rozmiaru szkody, z zastrzeżeniem uzgodnienia z PZU faktu powołania danego eksperta;
- 2) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do limitu odpowiedzialności ustalanego w umowie ubezpieczenia;
- 3) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA STRAJKÓW, ROZRUCHÓW, ZAMIESZEK WEWNĘTRZNYCH

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w następstwie strajków, rozruchów i zamieszek wewnętrznych do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU dla ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów oraz ubezpieczenia sprzętu elektronicznego,
- 2) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA KOSZTÓW FRACHTU LOTNICZEGO Z ZAGRANICZĄ

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, że PZU w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o dodatkowe koszty dostawy, frachtem lotniczym z zagranicy, części zamiennych dla naprawy sprzętu elektronicznego po szkodzie, do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU, przy czym:

- 1) limit odpowiedzialności PZU obowiązuje na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia;
- 2) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający i powinien on odpowiadać najwyższej kwocie przewidywanych dodatkowych kosztów frachtu;
- 3) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę kosztów, wypłaconych z tytułu ubezpieczenia w ramach niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności PZU opłacając składkę uzupełniającą; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłaceniu składki uzupełniającej albo od dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA KOSZTÓW DOJAZDÓW SPECJALISTÓW BĄDŹ EKSPERTÓW Z ZAGRANICZĄ

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, że PZU w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego w przypadku szkody w sprzęcie elektronicznym rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej o koszty dojazdu specjalistów bądź ekspertów z zagranicy, do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU, przy czym:

- 1) limit odpowiedzialności PZU obowiązuje na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia;
- 2) wysokość limitu odpowiedzialności PZU deklaruje ubezpieczający i powinien on odpowiadać najwyższej kwocie przewidywanych dodatkowych kosztów dojazdu specjalistów bądź ekspertów z zagranicy;
- 3) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę kosztów, wypłaconych z tytułu ubezpieczenia w ramach niniejszej klauzuli; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość limitu odpowiedzialności opłacając składkę uzupełniającą; w przypadku uzupełnienia limitu odpowiedzialności podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłaceniu składki uzupełniającej albo od dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA KOSZTÓW UTRATY MEDIÓW

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ustala się, co następuje:

- 1) PZU w ubezpieczeniu od ognia i innych żywiołów rozszerza zakres ubezpieczenia o udokumentowane koszty utraty wody lub gazu w ubezpieczonym budynku lub budowli, wskazanych w umowie ubezpieczenia, pod warunkiem zajścia wypadku ubezpieczeniowego objętego ochroną ubezpieczeniową;
- 2) odpowiedzialność PZU z tytułu ryzyka objętego niniejszą klauzulą ograniczona jest do limitu odpowiedzialności na jedno i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe w okresie ubezpieczenia.

KLAUZULA EWAKUACJI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, ustala się, co następuje:

- 1) PZU zobowiązuje się do rozszerzenia zakresu ubezpieczenia w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów o zwrot kosztów ewakuacji powstałych w związku z wystąpieniem szkody w ubezpieczonym mieniu;
- 2) za ewakuację uważa się zorganizowanie przemieszczenia ubezpieczonego lub lokatorów wraz z mieniem z ubezpieczonego budynku, na polecenie Policji, Straży Pożarnej lub Straży Miejskiej, lub innego uprawnionego podmiotu, pod kierunkiem lub w obecności tych służb;
- 3) za koszty ewakuacji uważa się ekonomicznie uzasadnione i udokumentowane koszty związane z:
  - a) opuszczeniem ubezpieczonego budynku przez ubezpieczonego lub lokatorów, lub wyniesieniem mienia z tego budynku należącego do ubezpieczonego lub lokatora,
  - b) transportem mienia wyniesionego z ubezpieczonego budynku, należącego do ubezpieczonego lub lokatora, do lokalu lub profesjonalnego magazynu, znajdującego się w odległości nie większej niż 50 km od miejsca ubezpieczenia,
  - c) magazynowaniem i przechowywaniem mienia, o którym mowa w lit. b, w lokalu lub profesjonalnym magazynie przez okres wyłączenia budynku lub lokalu z użytkowania, lecz nie dłużej niż 180 dni liczonych od dnia ewakuacji;
- 4) odpowiedzialność PZU z tytułu ryzyka objętego niniejszą klauzulą ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności w odniesieniu do lokatora na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe w okresie ubezpieczenia;

- 5) limit odpowiedzialności PZU ulega pomniejszeniu o kwotę każdego wypłaconego z tego tytułu odszkodowania; ubezpieczający; ubezpieczający może za zgodą PZU uzupełnić wysokość tego limitu odpłacając składkę uzupełniającą; w; w przypadku uzupełnienia limitu, podwyższony limit stanowi granicę odpowiedzialności PZU od dnia następnego po zapłaceniu składki uzupełniającej, albo od dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia;
- 6) PZU nie ponosi odpowiedzialności za uszkodzenie lub zniszczenie mienia podczas ewakuacji.

KLAUZULA KOSZTÓW NAJMU LOKALU ZASTĘPCZEGO

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ustala się co następuje:

- 1) PZU zobowiązuje się do rozszerzenia zakresu ubezpieczenia w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów o zwrot kosztów, o których mowa w pkt 2, poniesionych przez lokatora, w razie zlecenia przez Inspektora Nadzoru Budowlanego opuszczenia ubezpieczonego budynku lub zajmowanego lokalu znajdującego się w tym budynku, z uwagi na rozmiar zniszczeń i uszkodzeń stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia;
- 2) odpowiedzialnością PZU objęte są ekonomicznie uzasadnione i udokumentowane koszty poniesione przez lokatora, wymienione poniżej:
  - a) koszty najmu lokalu zastępczego bez kosztów eksploatacyjnych,
  - b) koszty transportu do lokalu zastępczego do 50 km od miejsca położenia ubezpieczonego budynku;
- 3) przez koszty eksploatacyjne, o których mowa w pkt 2 lit. a, należy rozumieć koszty: zużycia energii elektrycznej, zużycia wody, zużycia gazu, odprowadzania ścieków, ogrzewania, Internetu, telewizji;
- 4) koszty, o których mowa w pkt 2, pokrywane są przez okres wyłączenia budynku lub lokalu z użytkowania, lecz nie dłużej niż przez okres 180 dni od dnia opuszczenia ubezpieczonego budynku lub zajmowanego lokalu znajdującego się w tym budynku;
- 5) odpowiedzialność PZU z tytułu ryzyka objętego niniejszą klauzulą ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności w odniesieniu do lokatora na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe w okresie ubezpieczenia;
- 6) PZU nie ponosi odpowiedzialności za koszty, o których mowa w pkt 2, spowodowane:
  - a) decyzją właściwych władz lub organów administracji publicznej, która opóźnia lub uniemożliwia odbudowę lub odtworzenie zniszczonego mienia lub dalsze prowadzenie działalności przez ubezpieczonego,
  - b) brakiem wystarczających środków finansowych ubezpieczonego niezbędnych do odbudowy lub odtworzenia zniszczonego budynku w jak najszybszym trybie, także w przypadku gdy brak ten wynika z wysokości uzyskanej kwoty odszkodowania lub niedobezpieczenia budynku w ramach ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów,
  - c) innowacjami i ulepszeniami wprowadzonymi w trakcie odbudowy, odtworzenia lub naprawy zniszczonego budynku,
  - d) nieuzasadnioną zwłoką w odbudowie lub odtworzeniu dotkniętego szkodą budynku,
  - e) kosztami reklamy.

KLAUZULA UBEZPIECZENIA MIENIA LOKATORA

Z zachowaniem pozostałych nie zmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU i za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej ustala się co następuje:

- 1) PZU zobowiązuje się do rozszerzenia zakresu ochrony ubezpieczeniowej w ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów o szkody w mieniu należącym do lokatorów wymienione w pkt 4, powstałe w okresie ubezpieczenia w wyniku zalania, o którym mowa w pkt 2;
- 2) przez zalanie w niniejszej klauzuli należy rozumieć – działania pary, wody lub innych cieczy, na skutek:
  - a) awarii instalacji wodnej instalacji: kanalizacyjnej, klimatyzacyjnej, centralnego ogrzewania,
  - b) cofnięcia się wody lub ścieków z sieci kanalizacyjnej,
  - c) zaprzestania prawidłowego działania urządzeń domowych, przerw w dostawie prądu, uszkodzenia akwarium lub łódka wodnego,
  - d) nieumyślnego pozostawienia otwartych kranów lub innych zaworów zamontowanych na instalacji, – obejmuje również zalanie spowodowane przez osoby trzecie wodą lub inną cieczą, która pochodzi spoza lokalu mieszkalnego lub lokalu użytkowego lokatora.
- 3) w ramach niniejszej klauzuli ochroną ubezpieczeniową objęte jest mienie lokatora zajmującego lokal mieszkalny wskazane w pkt 4 i 5 lub lokatora zajmującego lokal użytkowy wskazane w pkt 4 i 6;
- 4) za mienie należące do lokatora, objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli, przyjmuje się następujące stałe elementy lokalu mieszkalnego lub użytkowego:
  - a) elementy zamontowane lub wbudowane na stałe wewnątrz lokalu mieszkalnego lub użytkowego, w szczególności:
    - meble wykonane na wymiar wraz z zamontowanym w nich sprzętem gospodarstwa domowego,
    - wykładziny: ścian, podłóg, schodów, sufitów, słupów,
    - kominki,
    - schody wewnętrzne, antresole, podwieszane sufity,
    - tynki, powłoki malarskie,
    - wewnętrzne ścianki działowe,
    - stolarka okienna lub drzwiowa wraz z oszkleniami i zamknięciami,
    - instalacje wraz z urządzeniami oraz osprzętem (na przykład umywalki, zlewy, wanny, kabiny prysznicowe, brodziki, piece, grzejniki, podgrzewacze wody, gniazda wtyczkowe, włączniki),
    - lustra wmontowane w ścianach,
  - b) elementy, o których mowa w lit. a, które nie zostały jeszcze zamontowane lub wbudowane na stałe,
  - c) trwałe związane z mieszkaniem: urządzenia klimatyzacyjne, urządzenia wentylacyjne, kraty, żaluzje, rolety, czujki, sygnalizatory, instalacja monitoringu wraz z urządzeniami oraz osprzętem (na przykład kamera wraz z rejestratorem), inne elementy zabezpieczeń przeciwkradzieżowych i zabezpieczeń przeciwpożarowych,
  - d) domofon, videodomofon – wraz z instalacją;
- 5) za mienie należące do lokatora, objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli, przyjmuje się ruchomości domowe w lokalu mieszkalnym – mienie ruchome, w szczególności:
  - a) meble, z wyłączeniem mebli wbudowanych lub zamontowanych na stałe,
  - b) sprzęt gospodarstwa domowego,
  - c) elementy dekoracji wnętrz,
  - d) przedmioty ze srebra, złota, platyny lub palladu, monety, biżuteria,
  - e) gotówka,

- f) odzież i inne przedmioty osobistego użytku,
  - g) zapasy gospodarstwa domowego,
  - h) sprzęt audiowizualny (w tym również anteny telewizyjne i anteny radiowe, zainstalowane na zewnątrz mieszkania, budynku i trwale z nim związane), sprzęt komputerowy, sprzęt fotograficzny, instrumenty muzyczne, telefony,
  - i) sprzęt do prowadzenia działalności, mienie służbowe, mienie wypożyczone,
  - j) sprzęt turystyczny, ogrodniczy lub sportowy,
  - k) drony,
  - l) wózki dziecięce, wózki inwalidzkie, rowery,
  - m) części zamienne do samochodów, motocykli lub motorowerów oraz ich dodatkowy osprzęt,
  - n) rośliny doniczkowe;
- 6) za mienie należące do lokatora, objęte ochroną ubezpieczeniową na podstawie niniejszej klauzuli, przyjmuje się następujące mienie ruchome w lokalu użytkowym: środki obrótowe, maszyny, urządzenia, wyposażenie, służące do prowadzenia działalności gospodarczej;
- 4) odpowiedzialność PZU z tytułu ryzyka objętego niniejszą klauzulą ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności w odniesieniu do jednego lokalu mieszkalnego lub lokalu użytkowego na jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe w okresie ubezpieczenia;
- 5) wysokość szkody ustalana jest na podstawie cen z dnia powstania szkody dla stałych elementów, ruchomości domowych oraz mienia ruchomego w lokalu użytkowym – według wartości odtworzeniowej uszkodzonego mienia;
- 6) odpowiedzialność PZU z tytułu ryzyka objętego niniejszą klauzulą ograniczona jest do ustalonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności na jeden lokal mieszkalny lub użytkowy jeden i wszystkie wypadki ubezpieczeniowe w okresie ubezpieczenia;
- 7) do niniejszej klauzuli nie mają zastosowania postanowienia § 45 OWU; przy ustalaniu wysokości odszkodowania nie uwzględnia się:
- a) wartości naukowej, zabytkowej, kolekcjonerskiej, artystycznej lub pamiątkowej,
  - b) zwiększonych kosztów wynikających z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu istniejącego przed szkodą,
  - c) kosztów modernizacji lub ulepszeń przedmiotu szkody,
  - d) kosztów konserwacji przedmiotu szkody;
- 8) PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
- a) które ubezpieczony wyrządził umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa; to wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy mimo rażącego niedbalstwa zapłała odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności,
  - b) niewykonania określonych przepisami prawa przeglądów technicznych przedmiotów ubezpieczenia oraz ich okresowych kontroli, jeżeli obowiązek ich wykonania należał do ubezpieczonego; to wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego,
  - c) pęknięcia rur lub osprzętu instalacji w wyniku zamarznięcia wody lub innej cieczy spowodowanego nieutrzymaniem właściwej temperatury w pomieszczeniach, jeżeli obowiązek utrzymywania właściwej temperatury w pomieszczeniach należał do ubezpieczonego; to wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;
  - d) zalania wskutek opadu:
    - poprzez niezamknięte, nieszczelne lub niezabezpieczone okna, drzwi lub inne otwory, jeżeli obowiązek ich

zamknięcia, uszczelnienia lub zabezpieczenia należał do ubezpieczonego; to wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego;

- poprzez niekonserwowane lub nienależycie konserwowane: dach, ściany, balkony, tarasy lub okna, jeżeli obowiązek ich konserwacji należał do ubezpieczonego; to wyłączenie nie dotyczy sytuacji, gdy niedopełnienie tego obowiązku nie miało wpływu na wystąpienie wypadku ubezpieczeniowego.

KLAUZULA SPRZĘTU PRZENOŚNEGO, W TYM TELEFONÓW KOMÓRKOWYCH, POZA MIEJSCEM UBEZPIECZENIA

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) zakres ubezpieczenia sprzętu elektronicznego, w tym telefonów komórkowych, zostaje rozszerzony o szkody w stosunku do przenośnego sprzętu elektronicznego, w tym telefonów komórkowych, użytkowanego w celach służbowych poza miejscem ubezpieczenia określonym w umowie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem pkt 2;
- 2) PZU obejmuje ubezpieczeniem szkody powstałe w wyniku kradzieży z włamaniem:
  - a) do pojazdu mechanicznego pod warunkiem, że:
    - przenośny sprzęt elektroniczny, w tym telefony komórkowe, pozostawiony w pojeździe jest niewidoczny z zewnątrz,
    - kradzież z włamaniem z pojazdu pozostawionego poza parkingiem strzeżonym lub poza zamkniętym garażem, miała miejsce pomiędzy godziną 6.00 a 22.00 (ograniczenia czasowego nie stosuje się, gdy pojazd ze sprzętem znajduje się na parkingu strzeżonym lub w zamkniętym garażu),
    - pojazd mechaniczny został prawidłowo zamknięty na wszystkie zamki i posiadał włączony sprawnie działający system alarmowy, w sytuacji gdy szkoda powstała w trakcie postoju,
    - pojazd mechaniczny posiada trwałe zadaszenie stanowiące jednolitą sztywną konstrukcję,
  - b) do lokalu innego niż wskazany w umowie ubezpieczenia jako miejsce ubezpieczenia pod warunkiem, że lokal zabezpieczony jest zgodnie z wymogami określonymi w Załączniku nr 3 do OWU;
- 3) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do limitu odpowiedzialności ustalonego w ramach sumy ubezpieczenia;
- 4) dla szkód objętych zakresem niniejszej klauzuli stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości określonej w umowie ubezpieczenia.

KLAUZULA SPRZĘTU PRZENOŚNEGO, W TYM TELEFONÓW KOMÓRKOWYCH, POZA TERYTORIUM RP

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) zakres terytorialny ubezpieczenia sprzętu elektronicznego w odniesieniu do przenośnego sprzętu elektronicznego, w tym telefonów komórkowych, użytkowanego w celach służbowych poza miejscem ubezpieczenia określonym w umowie ubezpieczenia jest rozszerzony poza terytorium RP;
- 2) odpowiedzialność PZU z tytułu niniejszej klauzuli ograniczona jest do określonego w umowie ubezpieczenia limitu odpowiedzialności PZU ustalonego w ramach sumy ubezpieczenia.

KLAUZULA SPRZĘTU W OKRESIE TYMCZASOWEGO MAGAZYNOWANIA LUB CHWILOWEJ PRZERWY W EKSPLOATACJI

Z zachowaniem pozostałych niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU ustala się, co następuje:

- 1) PZU w ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego rozszerza zakres ochrony ubezpieczeniowej i przyjmuje odpowiedzialność za szkody z tytułu utraty lub uszkodzenia sprzętu elektronicznego zgłoszonego do ubezpieczenia spełniającego następujące warunki:
  - a) sprawnego technicznie i dopuszczonego do eksploatacji, który pozostaje czasowo nie użytkowany lub
  - b) nowo zakupionego – od daty dostawy do planowanej daty włączenia do eksploatacji,,
- 2) sprzęt elektroniczny, o którym mowa w pkt 1, jest ubezpieczony pod warunkiem, że:
  - a) jest tymczasowo magazynowany w miejscu ubezpieczenia wskazanym w umowie ubezpieczenia, które nadaje się do przechowywania w/w mienia,
  - b) termin magazynowania i montażu nie przekracza 6-ciu m-cy; za zgodą PZU termin ten może zostać przedłużony na okres przekraczający 6 m-cy;
- 3) ochrona ubezpieczeniowa w ramach niniejszej klauzuli kończy się z chwilą przekazania sprzętu elektronicznego do eksploatacji;
- 4) PZU nie ponosi odpowiedzialności za:
  - a) szkody, które powstały w związku z transportem lub montażem ubezpieczonego sprzętu, z wyłączeniem szkód, za które odpowiada producent, dostawca lub podmiot dokonujący montażu,
  - b) sprzęt magazynowany przeznaczony na cele handlowe, najem lub leasing.

ZAŁĄCZNIK NR 2 DO OWU

KLAUZULE MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ

KLAUZULA NR 5

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY WYRZĄDZONE PRACOWNIKOM UBEZPIECZONEGO W ZWIĄZKU Z WYPADKIEM PRZY PRACY

(OC pracodawcy)

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną za szkody rzeczowe lub szkody na osobie, wyrządzone pracownikom w związku z wypadkiem przy pracy, w następstwie którego ubezpieczony zobowiązany jest do ich naprawienia.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje świadczeń przysługujących poszkodowanemu na podstawie Ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

KLAUZULA NR 6

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY POWSTAŁE W ZWIĄZKU Z PRZEDOSTANIEM SIĘ NIEBEZPIECZNYCH SUBSTANCJI DO POWIETRZA, WODY LUB GRUNTU ORAZ O KOSZTY ZWIĄZANE Z USUNIĘCIEM, OCZYSZCZENIEM I UTYLIZACJĄ JAKICHKOLWIEK ZANIECZYSZCZEŃ

(OC z tytułu przedostania się niebezpiecznych substancji do powietrza, wody lub gruntu)

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną za szkody powstałe w związku z przedostaniem się niebezpiecznych substancji do powietrza, wody lub gruntu, a także koszty poniesione przez osoby trzecie w celu usunięcia i oczyszczenia z powietrza, wody lub gruntu substancji niebezpiecznej oraz jej utylizacji, pod warunkiem łącznego spełnienia następujących okoliczności:
  - 1) przyczyna przedostania się substancji niebezpiecznej była nagła, przypadkowa, niezamierzona oraz niemożliwa do przewidzenia przez ubezpieczonego;
  - 2) początek procesu przedostania się niebezpiecznych substancji miał miejsce w okresie ubezpieczenia;
  - 3) przyczyna procesu przedostania się niebezpiecznych substancji została stwierdzona protokołem służby ochrony środowiska, Policji lub straży pożarnej.
2. Przez przedostanie się niebezpiecznej substancji do powietrza, wody lub gruntu rozumie się: wprowadzenie bezpośrednie lub pośrednie, wydzielanie, rozrzućenie, rozpylenie, rozlanie, wyciek, wylanie, wtłoczenie, wyrzucenie oraz inne formy uwolnienia niebezpiecznych substancji do powietrza, wody lub gruntu.
3. Przez substancje niebezpieczne rozumie się pierwiastki chemiczne i ich związki, mieszaniny i roztwory występujące w środowisku lub powstałe w wyniku działalności człowieka.
4. PZU nie odpowiada w zakresie wskazanym niniejszą klauzulą za koszty badania, monitorowania i kontroli zanieczyszczenia środowiska.

KLAUZULA NR 7

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY POWSTAŁE W NIERUCHOMOŚCIACH, Z KTÓRYCH

UBEZPIECZONY KORZYSTAŁ NA PODSTAWIE UMOWY NAJMU, DZIERŻAWY, UŻYTKOWANIA, UŻYCZENIA, LEASINGU LUB INNEJ PODOBNEJ FORMY KORZYSTANIA Z CUDZEJ RZECZY (OC najemcy nieruchomości)

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną za szkody rzeczowe w nieruchomościach, z których ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - 1) w gruntach;
  - 2) wynikłych z normalnego zużycia mienia;
  - 3) powstałych w urządzeniach, instalacjach lub rzeczach ruchomych, o ile nie stanowią one części składowej nieruchomości, z których ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy.

KLAUZULA NR 8

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY POWSTAŁE W RZECZACH RUCHOMYCH, Z KTÓRYCH UBEZPIECZONY KORZYSTAŁ NA PODSTAWIE UMOWY NAJMU, DZIERŻAWY, UŻYTKOWANIA, UŻYCZENIA, LEASINGU LUB INNEJ PODOBNEJ FORMY KORZYSTANIA Z CUDZEJ RZECZY

(OC najemcy ruchomości)

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną za szkody rzeczowe w rzeczach ruchomych, z których ubezpieczony korzystał na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy.
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - 1) polegających na utracie rzeczy ruchomych z innych przyczyn niż zniszczenie lub uszkodzenie;
  - 2) wynikłych z normalnego zużycia rzeczy ruchomych;
  - 3) powstałych w pojazdach lub ich wyposażeniu lub rzeczach pozostawionych w tych pojazdach;
  - 4) powstałych w następstwie prac naprawczych lub remontowych, za wyjątkiem napraw koniecznych, do których zobowiązany jest ubezpieczony na podstawie obowiązujących przepisów prawa.
3. W rozumieniu niniejszej klauzuli zwierzęta nie są rzeczami ruchomymi.

KLAUZULA NR 11

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY POWSTAŁE W POJAZDACH NA PARKINGU

(OC za szkody w przechowywanych na parkingu pojazdach)

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, strony postanowiły rozszerzyć zakres w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej za szkody rzeczowe w pojazdach przechowywanych, kontrolowanych lub chronionych przez ubezpieczonego w ramach prowadzonego przez ubezpieczonego parkingu strzeżonego.

2. Ochrona ubezpieczeniowa jest udzielana, jeżeli pojazdy przechowywane są na parkingu strzeżonym.
3. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - 1) powstałych w pojazdach powierzonych wskutek wykonywania przez ubezpieczonego czynności obróbki, naprawy, czyszczenia, konserwacji, serwisowania lub innych podobnych usług;
  - 2) powstałych w pojazdach, z których ubezpieczony korzysta na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej formy korzystania z cudzej rzeczy;
  - 3) polegających na zaginięciu, zamianie, brakach inwentarowych mienia, powstałych w związku z poświadczeniem nieprawdy, podstępem, wymuszeniem, szantażem, przywłaszczeniem, oszustwem, niszczeniem, usuwaniem, ukrywaniem, przerabianiem lub podrabianiem dokumentów lub znaków identyfikacyjnych przez ubezpieczonego.
4. W razie kradzieży pojazdu, ubezpieczający lub ubezpieczony jest zobowiązany powiadomić o zdarzeniu Policję niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia powzięcia wiadomości o zdarzeniu. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował się do obowiązku określonego w zdaniu poprzedzającym, PZU jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
5. Dla celów niniejszej klauzuli przyjmuje się definicję pojazdu w brzmieniu ustalonym w ustawie Prawo o ruchu drogowym.

KLAUZULA NR 13

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY WYRZĄDZONE PRZEZ PODWYKONAWCÓW BEZ PRAWA DO REGRESU

(OC za szkody wyrządzone przez podwykonawców bez prawa do regresu)

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego za szkody wyrządzone przez podwykonawców, w przypadku gdy ubezpieczony na podstawie obowiązujących przepisów prawa ponosi za nich odpowiedzialność jak za działania własne, bez prawa PZU do regresu.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone tylko przez podwykonawców, z którymi ubezpieczony zawarł umowy w formie pisemnej. Oryginały tych umów przechowywane są przez ubezpieczonego i w razie powstania szkody pozostają do wglądu PZU.

KLAUZULA NR 16

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY WYRZĄDZONE W ZWIĄZKU Z PRZEPROWADZANIEM IMPREZY

(OC organizatora imprez niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia)

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone w związku z przeprowadzaniem imprezy.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody wyrządzone w związku z przeprowadzaniem imprezy niemającej charakteru imprezy masowej podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.
3. PZU nie odpowiada za szkody:
  - 1) poniesione przez Policję, Państwową Straż Pożarną, inne jednostki ochrony przeciwpożarowej, agencję ochrony

oraz służbę zdrowia, w związku z działaniem w miejscu i w czasie trwania imprezy;

- 2) powstałe w pojazdach oraz w rzeczach w nich pozostawionych;
- 3) powstałe w następstwie pokazu sztucznych ognii (fajerwerków).

KLAUZULA NR 16A

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY WYRZĄDZONE W ZWIĄZKU Z PRZEPROWADZANIEM IMPREZY, W TYM ZA SZKODY POWSTAŁE W NASTĘPSTWIE POKAZU SZTUCZNYCH OGNI, FAJERWERKÓW

(OC organizatora imprez niepodlegających obowiązkowi ubezpieczenia z włączeniem ognii sztucznych)

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone w związku z przeprowadzaniem imprezy.
2. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje szkody wyrządzone w związku z przeprowadzaniem imprezy niemającej charakteru imprezy masowej podlegającej obowiązkowemu ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.
3. Ubezpieczenie obejmuje także szkody powstałe w następstwie pokazu sztucznych ognii, fajerwerków.
4. PZU nie odpowiada za szkody:
  - 1) poniesione przez Policję, Państwową Straż Pożarną, inne jednostki ochrony przeciwpożarowej, agencję ochrony oraz służbę zdrowia, w związku z działaniem w miejscu i w czasie trwania imprezy;
  - 2) powstałe w pojazdach oraz w rzeczach w nich pozostawionych.

KLAUZULA NR 18

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY WYRZĄDZONE PRZEZ PRODUCENTA W ZWIĄZKU Z WPROWADZENIEM PRODUKTU DO OBROTU

(OC za produkt)

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, strony postanowiły rozszerzyć zakres w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przez wprowadzenie do obrotu produktów.
2. Do niniejszej klauzuli mają zastosowanie następujące definicje:
  - a) produkt – rzecz ruchoma, choćby była połączona z inną rzeczą; za produkt uważa się także wodę oraz energię;
  - b) wprowadzenie produktu do obrotu – chwila faktycznej trwałej utraty władztwa nad produktem przez producenta;
3. Powstanie wszystkich szkód będących wynikiem wprowadzenia do obrotu partii (serii) produktów posiadających tę samą wadę lub które można przypisać tej samej przyczynie uważa się za jeden wypadek ubezpieczeniowy, niezależnie od liczby poszkodowanych, przy czym za chwilę ich powstania przyjmuje się chwilę powstania pierwszej szkody. Ochroną ubezpieczeniową objęte są wszystkie szkody z takiej serii, nawet jeśli powstały po zakończeniu okresu ubezpieczenia, pod warunkiem, że pierwsza szkoda z tej serii powstała w okresie ubezpieczenia (szkoda seryjna).
4. PZU nie odpowiada za szkody:
  - 1) polegające na uszkodzeniu bądź zniszczeniu samego produktu oraz z tytułu korzyści jakie poszkodowany mógłby osiągnąć w związku z jego używaniem;

- 2) których przyczyną była jawna wada produktu na co producent wyraźnie zwrócił uwagę;
  - 3) powstałe w wyniku używania produktu niezgodnie z jego przeznaczeniem lub załączoną instrukcją obsługi lub innym dokumentem opisującym właściwości produktu oraz sposób jego wykorzystania;
  - 4) wyrządzone przez produkt nie posiadający ważnego atestu (certyfikatu, zezwolenia) dopuszczającego do obrotu, o ile atest (certyfikat, zezwolenie) jest wymagany przez przepisy obowiązujące w kraju, w którym produkt został wprowadzony do obrotu.
5. Ponadto, o ile zakres ochrony nie został rozszerzony poprzez włączenie klauzuli dodatkowej nr 19, PZU nie odpowiada za szkody wyrządzone innym producentom wskutek zmieszania, połączenia, przetworzenia lub dalszej obróbki wadliwych produktów dostarczonych przez ubezpieczonego.
6. Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia poprzez włączenie klauzuli, o której mowa w ust. 5, następuje tylko w takim zakresie, w jakim zostało to ustalone w treści właściwej klauzuli.

KLAUZULA NR 19

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY WYRĄDZONE INNYM PRODUCENTOM WSKUTEK ZMIESZANIA, POŁĄCZENIA, PRZETWORZENIA LUB DALSZEJ OBRÓBK WADLIWYCH PRODUKTÓW DOSTARCZONYCH PRZEZ UBEZPIECZONEGO

(OC za szkody powstałe przez zmieszanie lub dalszą obróbkę wadliwych produktów)

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, postanowień Klauzuli Nr 18 oraz za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone innym producentom wskutek zmieszania, połączenia, przetworzenia lub dalszej obróbki wadliwych produktów dostarczonych przez ubezpieczonego.
2. Ubezpieczenie obejmuje szkody powstałe wskutek zmieszania, połączenia, przetworzenia lub dalszej obróbki produktów dostarczonych przez ubezpieczonego z innymi rzeczami należącymi do producentów w celu wytworzenia produktów finalnych.
3. Ochrona ubezpieczeniowa wynikająca z niniejszej klauzuli, z zastrzeżeniem ust. 4, obejmuje odpowiedzialność cywilną za szkody poniesione przez każdego producenta, który zmieszał, połączył, przetworzył lub poddał dalszej obróbce produkt dostarczony przez ubezpieczonego.
4. PZU ponosi odpowiedzialność wyłącznie:
  - 1) w przypadku kiedy naprawa produktu finalnego jest możliwa i ekonomicznie uzasadniona, tzn. kiedy koszty, które muszą zostać poniesione na usunięcie wad w produkcie finalnym, spowodowanych wadą produktu dostarczonego przez ubezpieczonego, nie przekraczają łącznych kosztów związanych z wytworzeniem produktu finalnego w stanie nieuszkodzonym, za:
    - a) koszty poniesione przez producentów na usunięcie wad w produkcie finalnym,
    - b) utracę korzyści z tytułu sprzedaży produktu finalnego po obniżonej cenie, jeżeli pomimo poniesienia kosztów na usunięcie wad w produkcie finalnym, produkt finalny może być sprzedany wyłącznie po obniżonej cenie, z zastrzeżeniem ust. 5,
    - c) koszty wyszukania wadliwych produktów pochodzących od ubezpieczonego przed ich dalszym przetworzeniem,
    - d) koszty wyszukania wadliwych produktów finalnych przed ich wprowadzeniem do obrotu,

- e) koszty składowania przez okres, w którym bez zbędnej zwłoki, nie dłuższy 3 miesiące, można było zagospodarować wadliwe produkty dostarczone przez ubezpieczonego lub wadliwe produkty finalne,
  - f) koszty utylizacji wadliwych produktów dostarczonych przez ubezpieczonego oraz nienaprawionych lub niesprzedanych produktów finalnych po naprawie;
- 2) w przypadku kiedy naprawa produktu finalnego jest niemożliwa lub nie jest ekonomicznie uzasadniona, tzn. kiedy koszty, które muszą zostać poniesione na usunięcie wad w produkcie finalnym, spowodowanych wadą produktu dostarczonego przez ubezpieczonego, przekraczają łączne koszty związane z wytworzeniem produktu finalnego w stanie nieuszkodzonym, za:
- a) koszty nabycia zniszczonych lub uszkodzonych materiałów i surowców, które zostały zmieszane lub połączone w celu wytworzenia produktu finalnego,
  - b) koszty inne niż wymienione w lit. a, poniesione przez producentów na wytworzenie produktu finalnego, który nie może być zbyty,
  - c) koszty składowania przez okres, w którym bez zbędnej zwłoki nie dłuższy 3 miesiące można było zagospodarować wadliwe produkty dostarczone przez ubezpieczonego lub wadliwe produkty finalne,
  - d) koszty utylizacji wadliwych produktów dostarczonych przez ubezpieczonego oraz wadliwych produktów dostarczonych przez ubezpieczonego oraz wadliwych produktów finalnych.
5. W odniesieniu do utraconych korzyści z tytułu sprzedaży produktu finalnego po obniżonej cenie PZU nie pokrywa szkody w części, która stanowi stosunek zapłaty za dostarczony przez ubezpieczonego wadliwy produkt do ceny sprzedaży produktu finalnego w stanie nieuszkodzonym.
6. PZU nie odpowiada za:
- 1) koszty poniesione na zakup wadliwych produktów pochodzących od ubezpieczonego oraz konieczność ich ponownego zakupu, a także za koszty ponownego nabycia produktów finalnych;
  - 2) utracę przez producentów lub inne podmioty zysk, z zastrzeżeniem utraconych korzyści wskazanych w ust. 4;
  - 3) koszty transportu wszelkiego rodzaju;
  - 4) szkody wynikłe z opóźnień jakiegokolwiek rodzaju;
  - 5) jakiegokolwiek inne straty niż objęte ubezpieczeniem stosownie do postanowień ust. 4.

KLAUZULA NR 27

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY POLEGAJĄCE NA POWSTANIU CZYSTEJ STRATY FINANSOWEJ

(OC za szkody mające postać czystych strat finansowych)

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną za szkody mające postać czystej straty finansowej.
2. PZU nie odpowiada za szkody:
  - 1) powstałe w następstwie działalności nieobjętej umową ubezpieczenia;
  - 2) wyrządzone przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej;
  - 3) wynikające z naruszenia przepisów dotyczących ochrony danych osobowych, zwalczania nieuczciwej konkurencji lub przepisów prawa antymonopolowego;
  - 4) wyrządzone podmiotom powiązanym kapitałowo z ubezpieczonym, jeżeli powstały w wyniku udzielonych porad, zaleceń lub instrukcji;

- 5) wyrządzone przez ubezpieczonego innemu ubezpieczonemu objętych tą samą umową ubezpieczenia lub wyrządzone przez ubezpieczonego ubezpieczającemu;
- 6) związane ze stosunkiem pracy;
- 7) wynikające z niedotrzymania terminów;
- 8) wynikające z przekroczenia ustalonych kosztorysów;
- 9) wyrządzone przez wadliwy produkt;
- 10) wynikające z działalności reklamowej;
- 11) powstałe z tytułu świadczenia usług informatycznych;
- 12) wyrządzone przez wirusy lub innego rodzaju programy zakłócające pracę programu komputerowego, całego komputera, sieci, niezależnie od źródła ich pojawienia się;
- 13) polegające na konieczności poniesienia kosztów na przebudowę i naprawę części lub całości przedmiotu umowy;
- 14) związane z poleceniami, wskazówkami lub poradami udzielonymi powiązanym kapitałowo lub gospodarczo podmiotom;
- 15) związane z działalnością polegającą na projektowaniu, doradztwie, planowaniu, kontroli lub wycenie.

KLAUZULA NR 66

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY SPOWODOWANE PRZENIESIENIEM CHOROÓB ZAKAŹNYCH

(OC za szkody spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych)

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU, strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną za szkody spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych.
2. PZU nie ponosi odpowiedzialności za szkody:
  - 1) powstałe w następstwie działalności nie objętej umową ubezpieczenia;
  - 2) spowodowane przeniesieniem chorób zakaźnych, o których istnieniu u jednego lub większej liczby pracowników w chwili zawierania umowy ubezpieczony wiedział;
  - 3) spowodowane przeniesieniem choroby Creutzfeldta-Jakoba lub innych encefalopatii gąbczastych oraz HIV.

KLAUZULA NR 73

ROZSZERZENIE ZAKRESU ODPOWIEDZIALNOŚCI O SZKODY WYRZĄDZONE PRZEZ CZŁONKÓW WŁADZ WSPÓLNOTY MIESZKANIOWEJ

(OC zarządu wspólnoty mieszkaniowej)

1. Z zachowaniem pozostałych, niezmienionych niniejszą klauzulą postanowień OWU oraz za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, strony postanowiły rozszerzyć zakres ubezpieczenia o odpowiedzialność cywilną ubezpieczonego

za szkody wyrządzone wskutek zajmowania stanowiska lub sprawowania funkcji członka władz wspólnoty mieszkaniowej, zwanej dalej „Wspólnotą”, powstałe w trakcie zarządzania nieruchomością wspólną.

2. Dla celów niniejszej klauzuli przyjmuje się, że przyjęte w OWU pojęcia oznaczają:
  - 1) szkoda – wyrażony w pieniądzu uszczerbek polegający na rzeczywistej stracie finansowej, z wyłączeniem utraczonych korzyści, poniesionej przez Wspólnotę;
  - 2) wypadek ubezpieczeniowy – powstanie czystej straty finansowej.
3. Odpowiedzialność PZU:
  - 1) rozpoczyna się od dnia powołania na stanowisko lub funkcję członka Zarządu albo Rady Nadzorczej Wspólnoty, nie wcześniej niż od dnia wskazanego w umowie ubezpieczenia jako początek okresu ubezpieczenia;
  - 2) kończy się z dniem zakończenia sprawowania funkcji lub stanowiska członka Zarządu albo Rady Nadzorczej, zawieszenia prawa do wykonywania ww. funkcji lub stanowiska, pozbawienia prawa do wykonywania ww. funkcji lub stanowiska, nie później niż z dniem wskazanym w umowie ubezpieczenia jako koniec okresu ubezpieczenia.
4. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje szkód:
  - 1) związanych z popełnieniem przestępstwa, naruszeniem przepisów prawa lub podjętych uchwał, przekroczeniem zakresu kompetencji określonych przez Wspólnotę lub zakresu udzielonych pełnomocnictw;
  - 2) na osobie i rzeczowych;
  - 3) powstałych w wyniku decyzji podjętych przez ubezpieczonego w zakresie sprawowanej przez niego funkcji, za które ubezpieczony uzyskał korzyść majątkową lub dążył do jej uzyskania dla siebie lub innych osób;
  - 4) powstałych wskutek nieuiszczenia przez Wspólnotę kwot z tytułu zobowiązań podatkowych;
  - 5) powstałych w wyniku naruszenia patentów, praw autorskich, nazw handlowych, firmy, znaków towarowych lub zarejestrowanych projektów;
  - 6) dochodzonych przeciwko ubezpieczonemu przed sądami zagranicznymi lub wynikłych z naruszenia lub nieprzestrzegania przez ubezpieczonego prawa obcego;
  - 7) spowodowanych naruszeniem przepisów o ochronie danych osobowych lub ujawnieniem tajemnicy handlowej;
  - 8) wynikłych z naruszenia dóbr osobistych;
  - 9) spowodowanych wypłaceniem przez Wspólnotę jakichkolwiek odpraw lub wynagrodzeń z tytułu odwołania ubezpieczonego z funkcji członka władz Wspólnoty;
  - 10) powstałych wskutek zawarcia przez Wspólnotę kontraktów walutowych lub walutowych transakcji opcyjnych;
  - 11) będących następstwem zawarcia przez Wspólnotę umów kredytowych denominowanych w walutach obcych.

**KONSTRUKCJA BUDYNKÓW I LOKALI ORAZ ZABEZPIECZENIE
OKIEN, DRZWI I INNYCH OTWORÓW****§ 1**

1. Ubezpieczone mienie – z zastrzeżeniem § 2 i 3 – powinno znajdować się w budynkach wykonanych z materiałów i w technologii właściwej dla przeznaczenia użytkowego danego budynku – zgodnie z przepisami prawa budowlanego. Elementy konstrukcyjne budynków i wyodrębnionych w nich lokali tj. ściany, okna, drzwi, podłogi, stropy, dachy powinny być w należyтым stanie technicznym, o konstrukcji niemożliwej do zdemontowania bez użycia siły lub narzędzi oraz bez równoczesnego jej uszkodzenia lub zniszczenia przy użyciu narzędzi. Obiekty budowlane wykonane w całości lub w części z siatki drucianej lub z innych konstrukcji azurowych, a także z brezentu i powłok z tworzyw sztucznych (np. budowlę pneumatyczne, tunele foliowe, namioty) nie są uważane za należyte zabezpieczone.

2. Ponadto powinny być spełnione następujące warunki:

- 1) budynek lub lokal, w którym znajduje się ubezpieczone mienie nie może posiadać niezabezpieczonych otworów, tj. wszelkie otwory w drzwiach, ścianach, stropach, podłogach, dachach są zabezpieczone w taki sposób, że nie jest możliwe wydostanie przedmiotów z wnętrza bez użycia siły lub narzędzi; drzwi, okna oraz zabezpieczenia innych otworów budynku lub lokalu muszą być w należyтым stanie technicznym oraz tak skonstruowane, osadzone i zamknięte, aby ich wyłamanie lub wyważenie nie było możliwe bez pozostawienia śladów stanowiących dowód użycia siły lub narzędzi:
  - a) drzwi są zamykane na dwa zamki wielozastawkowe lub jeżeli ze względów konstrukcyjnych stosowanie zamków nie jest możliwe – co najmniej na dwie różne kłódki wielozastawkowe zawieszane na oddzielnych skoblach albo na jeden zamek o podwyższonej odporności na włamanie potwierdzonej atestem lub certyfikatem, świadectwem kwalifikacji jakości lub innym dokumentem wydanym przez upoważniony podmiot,
  - b) w drzwiach dwuskrzydłowych, jedno skrzydło musi być unieruchomione u góry i u dołu przy pomocy blokad zainstalowanych od wewnątrz lokalu,
  - c) drzwi oszklone nie mogą być zaopatrzone w zamki, które można otworzyć bez użycia klucza przez otwór wybity w szybie,
  - d) oszklenia okien, drzwi i innych otworów lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie, do których jest dostęp z ulic, bram, dachów, przybudówek, balkonów lub tarasów, są w należyтым stanie technicznym i tak osadzone w ramach, aby wyjęcie szyby nie było możliwe bez uprzedniego jej rozbicia oraz są zabezpieczone kratami, antywłamaniowymi roletami lub żaluzjami mającymi świadectwo kwalifikacyjne upoważnionego podmiotu albo okiennicami; kraty, rolety, żaluzje lub okiennice są takiej konstrukcji oraz tak założone i zamknięte, aby przedostanie się do wnętrza lokalu nie było możliwe bez uprzedniego ich uszkodzenia przy pomocy narzędzi; ruchome przeciwwłamaniowe osłony mechaniczne są zamknięte co najmniej na jedną kłódkę wielozastawkową lub inne atestowane zabezpieczenie uniemożliwiające otwarcie bez użycia siły lub narzędzi;

- 2) jeżeli drzwi zewnętrzne do budynku lub jego wydzielonej części, w której znajduje się ubezpieczone mienie, nie są zabezpieczone zgodnie z wymaganiami określonymi w pkt 1 lit. a, wówczas wymagania dotyczące drzwi zewnętrznych odnoszą się do drzwi wewnętrznych prowadzących do poszczególnych lokali, z zastrzeżeniami wymienionymi w pkt 3 i 4;
- 3) gdy ubezpieczone mienie znajduje się w lokalu mieszczącym się w budynku biurowym, galerii, centrum handlowym lub handlowo-rozrywkowym, dla którego ustanowiono stały dozór, dopuszcza się:
  - a) zamknięcie drzwi prowadzących do poszczególnych lokali na jeden zamek wielozastawkowy lub
  - b) zabezpieczenie wejścia do lokalu antywłamaniową roletą zamykaną na jeden zamek wielozastawkowy w przypadku, gdy lokal nie posiada drzwi;
- 4) gdy ubezpieczone mienie znajduje się w budynku lub lokalu, w którym ustanowiono stały dozór, albo w budynku lub lokalu wyposażonym w czynne przeciwkradzieżowe urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, dopuszcza się zamknięcie drzwi do budynku lub lokalu:
  - a) na jeden zamek otwierany za pomocą złożonego kodu dostępu innego niż klucz (karta magnetyczna, kod cyfrowy, czytnik biologiczny np. linii papilarnych, tęczówki itp.),
  - b) za pomocą rolet lub bram sterowanych elektronicznie lub bram garażowych zamykanych na jeden zamek wielozastawkowy z minimum dwoma bocznymi blokadami. Przez zamek wielozastawkowy należy rozumieć zamek posiadający przynajmniej dwie ruchome zastawki służące do blokowania zasuwki zamka. Ilość zastawek w zamku można ustalić na podstawie nacięć profilowanych w kluczu.
3. Postanowienia ust. 2 pkt 1 lit. d dotyczące mechanicznego zabezpieczenia oszkleń nie mają zastosowania jeśli:
  - 1) ustanowiono stały dozór danego budynku lub lokalu, wewnętrzny lub zewnętrzny lub
  - 2) budynek lub lokal wyposażony w czynne przeciwkradzieżowe urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe:
    - a) o działaniu miejscowym ze stałym adresemat (odbiorcą) alarmu, którym może być ubezpieczony bądź osoba wyznaczona przez ubezpieczonego jako odpowiedzialna za odbiór sygnału alarmu i podjęcie działań interwencyjnych lub
    - b) włączone do systemu monitorowania alarmów policji bądź koncesjonowanego przedsiębiorstwa ochrony osób i mienia (ochrona zewnętrzna) z obowiązkiem interwencji lub
  - 3) oszklenia w budynku lub lokalu wykonane są ze szkła warstwowego o zwiększonej odporności na rozbicie – co najmniej klasy P2, stwierdzonej stosownym atestem lub certyfikatem, lub innym dokumentem wydanym przez upoważniony podmiot.

§ 2

1. Tymczasowe obiekty budowlane (w szczególności kontenery) są zabezpieczone co najmniej w sposób określony w § 1 ust. 2. Ruchome elementy konstrukcyjne tych obiektów, z wyjątkiem drzwi i okien, których sposób zabezpieczenia określa § 1 ust. 2, są zamykane na zamki lub kłódki wielozastawkowe w ilości przewidzianej konstrukcyjnie dla ich należytego zabezpieczenia.

2. Maksymalny limit odpowiedzialności PZU dla mienia przechowywanego w sposób określony w ust. 1 wynosi 20 000 PLN. Mienie o wartości powyżej 20 000 PLN może być przechowywane w tymczasowych obiektach budowlanych, o których mowa w ust. 1, jeżeli znajdują się one na terenie oświetlonym w porze nocnej i dozorowanym przez pracownika ochrony co najmniej poza godzinami prowadzenia działalności. Postanowienia w części dotyczącej dozoru nie mają zastosowania, jeśli tymczasowy obiekt budowlany wyposażono w przeciwkradzieżowe urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, o których mowa w § 1 ust. 4 pkt 2 lit. a lub b.

ZABEZPIECZENIE POJAZDÓW MECHANICZNYCH NA PARKINGU STRZEŻONYM STANOWIĄCYM MIENIE OSÓB TRZECICH

§ 3

1. Pojazdy mechaniczne stanowiące mienie osób trzecich mogą być przechowywane na parkingu strzeżonym.
2. W pojazdach, o których mowa w ust. 1, nie mogą być pozostawione kluczyki przy stacjach zapłonowych, wszystkie posiadane systemy zabezpieczające powinny być uruchomione, dodatkowo w pojazdach krytych wszystkie drzwi powinny być zamykane na zamek fabryczny.

ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH OD KRADZIEŻY Z WŁAMANIEM ORAZ LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU

§ 4

1. Ubezpieczający i ubezpieczony będący przedsiębiorcami, zobowiązani są do przechowywania i transportu wartości pieniężnych zgodnie z wymaganiami i procedurami określonymi w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne, z zastrzeżeniem pozostałych postanowień §§ 5–7.
2. Wartości pieniężne powinny być:
  - 1) przechowywane w lokalu zabezpieczonym co najmniej w sposób określony w § 1 ust. 1 i 2, a w przypadku gdy wartość ich przekracza kwotę 70 000 PLN, winny być przechowywane w lokalu zabezpieczonym ponadto w sposób wskazany w § 1 ust. 4 pkt 2 i spełniającym wymagania określone w rozporządzeniu wymienionym w ust. 1 oraz
  - 2) zamknięte w urządzeniach lub pojemnikach bezpiecznych do przechowywania wartości pieniężnych, o udokumentowanych klasach odporności na włamanie wymienionych w ust. 4 w Tabeli nr 1.
3. Dla wartości pieniężnych przechowywanych:
  - 1) w urządzeniach bez udokumentowanej klasy odporności na włamanie, zamykanych na co najmniej jeden zamek kluczowy lub szyfrowy ustala się następujące maksymalne limity odpowiedzialności PZU:
    - a) w kasetach stalowych i kasach fiskalnych – 10 000 PLN, jednakże nie więcej niż 2 500 PLN w jednej kasiecie albo kasie fiskalnej,
    - b) w szafie stalowej, szafie stalowo-betonowej, szafie panczernej i sejfowej – 30 000 PLN;
  - 2) poza urządzeniami do przechowywania wartości pieniężnych w godzinach zamknięcia lokalu – ochrona ubezpieczeniowa ograniczona jest do maksymalnego limitu odpowiedzialności PZU w wysokości 10 000 PLN;

postanowienie to ma zastosowanie do wartości pieniężnych w postaci złota, srebra i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych i peret, a także platyny i innych metali z grupy platynowców w sklepach jubilerskich, zegarmistrzowskich i lombardach.

4. Maksymalne limity odpowiedzialności PZU dla wartości pieniężnych, przechowywanych w sposób określony w ust. 2, przedstawia poniższa Tabela nr 1:

Tabela nr 1

Klasa odporności na włamanie urządzeń i pojemników bezpiecznych do przechowywania wartości pieniężnych	Maksymalne limity odpowiedzialności PZU w PLN na urządzenia i pojemniki bezpieczne
Urządzenia	O – IV
	V lub wyżej
Pojemniki bezpieczne	S1
	S2
	300 000
	500 000
	30 000
	50 000

5. Użyte w Tabeli nr 1 pojęcia oznaczają:

- 1) urządzenie do przechowywania wartości pieniężnych – urządzenie mechaniczne o określonej klasie odporności na włamanie służące do przechowywania i transportu wartości pieniężnych;
- 2) pojemnik bezpieczny – pojemnik wykonany ze stopu metali używany w celu ochrony zawartości przed włamaniem;
- 3) klasa odporności na włamanie – przyjęte we właściwej Polskiej Normie klasyfikacyjne oznaczenie odporności na włamanie, które określa:
  - a) wydany przez uprawnioną jednostkę certyfikującą certyfikat zgodności albo wydana przez producenta lub importera deklaracja zgodności, potwierdzająca zgodność z zasadniczymi lub szczegółowymi wymaganiami w rozumieniu przepisów o systemie zgodności – jeżeli dla danego wyrobu, wymagania takie zostały ustalone,
  - b) wydane przez jednostkę certyfikującą akredytowaną przez Polskie Centrum Akredytacji poświadczenie zgodności z Polskimi Normami – jeżeli dla danego wyrobu nie ustalono wymagań, o których mowa w lit. a.

6. Wszystkie urządzenia i pojemniki bezpieczne o masie do 1 000 kg (za wyjątkiem kaset stalowych i kas fiskalnych) zabezpieczające wartości pieniężne, powinny być trwale przymocowane do podłoża lokalu, w którym się znajdują. Natomiast urządzenia i pojemniki bezpieczne, o których mowa w ust. 2 pkt 2, powinny być oznaczone tabliczkami znamionowymi lub innymi trwałymi oznaczeniami wydanyymi przez jednostkę certyfikującą.

ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH OD RABUNKU W LOKALU ORAZ LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU

§ 5

1. Wartości pieniężne powinny być:
  - 1) przechowywane w lokalu zabezpieczonym co najmniej w sposób określony w § 1 ust. 1 i 2, a w przypadku gdy wartość ich przekracza kwotę 70 000 PLN, winny być przechowywane w lokalu zabezpieczonym ponadto w sposób wskazany w § 1 ust. 4 pkt 2 i spełniającym wymagania określone w rozporządzeniu wymienionym w § 5 ust. 1 oraz

- 2) zamknięte w urzędzeniu do przechowywania wartości pieniężnych lub w pojemniku bezpiecznym, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Wartości pieniężne mogą znajdować się poza urządzeniami do przechowywania wartości pieniężnych lub poza pojemnikami bezpiecznymi:
  - a) w przypadku wykonywanych przez ubezpieczonego czynności liczenia lub transportu wewnętrznego – wewnątrz ubezpieczonego lokalu,
  - b) w czasie trwania obsługi kasowej – na stanowisku operacji wartościami pieniężnymi,
  - c) w czasie otwarcia lokalu w odniesieniu do wartości pieniężnych w postaci złota, srebra i wyrobów z tych metali, kamieni szlachetnych, pereł, bursztynu, a także platyny i innych metali z grupy platynowców, znajdujących się w sklepach jubilerskich, zegarmistrzowskich i lombardach.
3. Maksymalny limit odpowiedzialności PZU na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe w okresie ubezpieczenia dla wartości pieniężnych ubezpieczonych od rabunku dokonanego w lokalu wynosi 500 000 PLN, przy czym w ramach tego limitu ustala się następujące podlimity:
  - za szkody powstałe w wyniku rabunku z zamkniętych urządzeń do przechowywania wartości pieniężnych – do kwoty 500 000 PLN,
  - za szkody powstałe w wyniku rabunku dokonanego z jednego stanowiska operacji wartościami pieniężnymi albo w czasie wykonywania czynności liczenia albo w czasie transportu wewnętrznego – do kwoty 50 000 PLN,
  - za szkody powstałe w wyniku rabunku wartości pieniężnych określonych w ust. 2 pkt 3 w czasie otwarcia lokalu – do kwoty 50 000 PLN.

ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH OD RABUNKU PODCZAS PRZENOSZENIA LUB PRZEWOŻENIA (TRANSPORTU) ORAZ LIMITY ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU

§ 6

1. Maksymalne limity odpowiedzialności PZU dla wartości pieniężnych ubezpieczonych od rabunku podczas przenoszenia lub przewożenia (transportu) określa poniższa Tabela nr 2:

Tabela nr 2

Rodzaj transportu	Ochrona transportu	Maksymalne limity odpowiedzialności PZU w PLN
Transport wykonywany pieszo, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, albo samochodem osobowym, z zastrzeżeniem ust. 4	Transport chroniony jest wyłącznie przez osobę transportującą	do 20 000
	Transport chroniony jest co najmniej przez jedną nieuzbrojoną osobę niezależnie od osoby transportującej	do 50 000
	Transport chroniony jest co najmniej przez jednego pracownika ochrony, który może być nieuzbrojony, niezależnie od osoby transportującej	do 100 000
	Transport chroniony jest co najmniej przez jednego uzbrojonego pracownika ochrony, niezależnie od osoby transportującej	do 150 000
	Transport przy zastosowaniu zabezpieczeń technicznych (pojemniki, sygnalizatory przeciw- rabunkowe)	do 500 000

2. Użyte w Tabeli nr 2 pojęcie pracownik ochrony oznacza osobę posiadającą licencję pracownika ochrony fizycznej lub licencję pracownika zabezpieczenia technicznego i wykonującą zadania ochrony w ramach wewnętrznej służby ochrony albo na rzecz przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie ochrony osób i mienia, lub osobę wykonującą zadania ochrony w zakresie niewymagającym licencji.
3. Transport może być wykonywany pieszo, gdy spełniony jest dodatkowo następujący warunek: odległość na jaką wykonuje się transport nie uzasadnia użycia samochodu.
4. Transport wykonywany jest drogą najkrótszą, z wyłączeniem środków komunikacji zbiorowej oraz tras prowadzących przez miejsca odosobnione i uznawane za niebezpieczne: parki, skwery, podwórka. Wartości pieniężne powyżej kwoty 20 000 PLN transportowane są z użyciem pojemników specjalistycznych spełniających wymagania określone w poniższej Tabeli nr 3:

Tabela nr 3

Klasa	Wymagania techniczne	Maksymalny limit odpowiedzialności PZU w odniesieniu do jednego pojemnika w PLN
„A”	Pojemnik zamykany co najmniej jednym zamkiem kluczowym lub szyfrowym, wyposażony w system paralizatora lub inny system zabezpieczający	do 100 000
„B”	Pojemnik zamykany co najmniej jednym zamkiem kluczowym lub szyfrowym, wyposażony w system paralizatora oraz system sygnalizacji akustycznej lub dymnej	do 150 000
„C”	Pojemnik zamykany co najmniej dwoma zamkami kluczowymi lub szyfrowanymi, wyposażony w system paralizatora i system uszkodzania banknotów oraz system sygnalizacji akustycznej lub dymnej.	do 500 000

5. Załadunek i wyładunek wartości pieniężnych na środek transportu powinien się odbywać przy zachowaniu szczególnych środków bezpieczeństwa w miejscu o możliwie ograniczonym dostępie dla osób postronnych.
6. Przewóz wartości pieniężnych może być realizowany środkami transportu własnego lub obcego przy zachowaniu stosownych wymagań dotyczących warunków bezpieczeństwa określonych w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 7

1. PZU może, na podstawie oceny ryzyka zagrożenia szkodą, określić indywidualne warunki w zakresie środków bezpieczeństwa określonych w § 1–4.
2. Wyższe limity odpowiedzialności PZU od określonych w § 5–7 mogą być ustalane przez ubezpieczającego za zgodą PZU, po dokonaniu przez PZU indywidualnej oceny ryzyka i pod warunkiem zastosowania uzgodnionych z PZU dodatkowych zabezpieczeń.

INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH DLA KLIENTA

	INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH DLA UBEZPIECZAJĄCEGO	INFORMACJA ADMINISTRATORA DANYCH OSOBOWYCH DLA UBEZPIECZONEGO
ADMINISTRATOR I DANE KONTAKTOWE ADMINISTRATORA I INSPEKTORA OCHRONY DANYCH	Administratorem danych osobowych jest PZU SA z siedzibą w Warszawie, przy Rondzie Ignacego Daszyńskiego 4, 00-843 Warszawa. Kontakt z administratorem jest możliwy za pośrednictwem adresu e-mail kontakt@pzu.pl lub pisemnie na wyżej wskazany adres siedziby administratora. We wszystkich sprawach z zakresu ochrony danych osobowych może Pani/Pan kontaktować się z wyznaczonym przez administratora Inspektorem Ochrony Danych. Taki kontakt może się odbyć drogą elektroniczną na adres e-mail IODpzu@pzu.pl lub pisemnie na adres PZU SA, IOD, Rondo Ignacego Daszyńskiego 4, 00-843 Warszawa.	
OBOWIĄZEK PODANIA DANYCH	Podanie danych osobowych w związku z zawieraniem umowy jest konieczne do zawarcia i wykonywania umowy ubezpieczenia oraz do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego – bez podania danych osobowych nie jest możliwe zawarcie umowy ubezpieczenia. Podanie danych osobowych w celach marketingowych jest dobrowolne.	
ZAKRES I ŹRÓDŁO DANYCH		Administrator otrzymał Pani/Pana dane od Ubezpieczającego w związku z objęciem Pani/Pana ochroną ubezpieczeniową. Pani/Pana dane zostały przekazane administratorowi w zakresie: danych identyfikacyjnych, danych adresowych.
PRZETWARZANIE DANYCH Administrator może przetwarzać Pani/Pana dane w celu:	• zawarcia i wykonania umowy ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do zawarcia i wykonywania umowy, • oceny ryzyka ubezpieczeniowego w sposób zautomatyzowany w ramach profilowania klientów przed zawarciem umowy – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratora wynikającego z przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, • marketingu bezpośredniego produktów i usług własnych administratora, obejmującego profilowanie w celu dostosowania przesyłanych treści marketingowych – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest dostarczanie klientom informacji o produktach ubezpieczeniowych i innych produktach finansowych oferowanych przez PZU SA; w przypadku wyrażenia zgody na przetwarzanie danych osobowych w celach marketingowych w przypadku nieposiadania ubezpieczenia w PZU SA, tj. w przypadku niezawarcia umowy ubezpieczenia lub po rozwiązaniu umowy ubezpieczenia, zgoda ta będzie podstawą prawną dla przetwarzania danych osobowych; • do celów marketingu wykorzystywane będą podane dane kontaktowe, dane kontaktowe pozyskane w przyszłości oraz dane dotyczące posiadanych produktów, • ewentualnie w celu dochodzenia roszczeń lub obrony przed roszczeniami związanymi z zawartą z Panią/Panem umową ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość dochodzenia przez niego roszczeń oraz obrony przed roszczeniami wynikającymi z zawartej umowy ubezpieczenia, • reasekuracji ryzyk – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest zmniejszenie ryzyka ubezpieczeniowego związanego z umową zawartą z Panią/Panem, • wypełniania przez administratora obowiązków dotyczących przechowywania dowodów księgowych dotyczących umów ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o rachunkowości, • oceny ryzyka ubezpieczeniowego w sposób zautomatyzowany w ramach profilowania przed objęciem ubezpieczeniem – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, • marketingu bezpośredniego produktów i usług własnych administratora, obejmującego profilowanie w celu dostosowania przesyłanych treści marketingowych – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest dostarczanie klientom informacji o produktach ubezpieczeniowych i innych produktach finansowych oferowanych przez PZU SA; do celów marketingu wykorzystywane będą otrzymane dane kontaktowe, dane kontaktowe pozyskane w przyszłości oraz dane dotyczące posiadanych produktów, • ewentualnie w celu dochodzenia roszczeń lub obrony przed roszczeniami związanymi z umową ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość dochodzenia przez niego roszczeń oraz obrony przed roszczeniami wynikającymi z zawartej umowy ubezpieczenia, • reasekuracji ryzyk – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest zmniejszenie ryzyka ubezpieczeniowego związanego z umową zawartą z Panią/Panem, • wypełniania przez administratora obowiązków dotyczących przechowywania dowodów księgowych dotyczących umów ubezpieczenia – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z przepisów o rachunkowości, • ustalania wysokości składek ubezpieczeniowych, składek reasekuracyjnych oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości – podstawą prawną przetwarzania jest konieczność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora;	

	- wypełniania przez administratora obowiązków wynikających z przepisów prawa, w szczególności w zakresie weryfikacji list sankcyjnych - podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze wynikającego z odpowiednich przepisów, - ustalania wysokości składek ubezpieczeniowych, składek reasekuracyjnych oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest ustalenie składek w wysokości, która zapewni co najmniej wykonanie wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycie kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń, - podejmowania ewentualnych czynności w związku z przeciwdziałaniem wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość przeciwdziałania wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań. Decyzje dotyczące wysokości składki ubezpieczeniowej będą podejmowane automatycznie tj. bez udziału człowieka, na podstawie Pani/Pana danych niezbędnych do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego przez ubezpieczyciela w odniesieniu do przedmiotu ubezpieczenia. Decyzje będą oparte o profilowanie, tj. automatyczną ocenę ryzyka ubezpieczeniowego zawarcia z Panią/Panem umowy ubezpieczenia. W związku ze zautomatyzowanym podejmowaniem decyzji dotyczącej wysokości składki ubezpieczeniowej, ma Pani/Pan prawo do zakwestionowania tej decyzji, prawo do wyrażenia własnego stanowiska oraz wystąpienia o ponowne przeanalizowanie Pani/Pana sprawy i podjęcie decyzji przez pracownika.	uzasadnionym interesem administratora jest ustalenie składek w wysokości, która zapewni co najmniej wykonanie wszystkich zobowiązań z umów ubezpieczenia i pokrycie kosztów wykonywania działalności ubezpieczeniowej zakładu ubezpieczeń, podejmowania ewentualnych czynności w związku z przeciwdziałaniem wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań – podstawą prawną przetwarzania jest niezbędność do realizacji prawnie uzasadnionego interesu administratora; uzasadnionym interesem administratora jest możliwość przeciwdziałania wypłacaniu nienależnych świadczeń lub odszkodowań. Decyzje dotyczące wysokości składki ubezpieczeniowej będą podejmowane automatycznie tj. bez udziału człowieka, na podstawie Pani/Pana danych niezbędnych do dokonania oceny ryzyka ubezpieczeniowego przez ubezpieczyciela w odniesieniu do przedmiotu ubezpieczenia. Decyzje będą oparte o profilowanie, tj. automatyczną ocenę ryzyka ubezpieczeniowego objęcia Pani/Pana ochroną ubezpieczeniową. W związku ze zautomatyzowanym podejmowaniem decyzji dotyczącej wysokości składki ubezpieczeniowej, ma Pani/Pan prawo do zakwestionowania tej decyzji, prawo do wyrażenia własnego stanowiska oraz wystąpienia o ponowne przeanalizowanie Pani/Pana sprawy i podjęcie decyzji przez pracownika.
OKRES PRZECHOWYWANIA DANYCH	Pani/Pana dane osobowe będą przechowywane do momentu przedawnienia roszczeń z tytułu umowy ubezpieczenia lub do momentu wygaśnięcia obowiązku przechowywania danych wynikającego z przepisów prawa, w szczególności obowiązku przechowywania dokumentów księgowych dotyczących umowy ubezpieczenia, a także do momentu wygaśnięcia uprawnienia do przetwarzania danych w celach ustalania na ich podstawie wysokości składek ubezpieczeniowych, składek reasekuracyjnych oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości. Administrator przestanie wcześniej przetwarzać dane wykorzystywane do celów marketingu bezpośredniego, obejmującego profilowanie, jeżeli zgłosi Pani/Pan sprzeciw wobec przetwarzania Pani/Pana danych w tym celu. W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania danych jest zgoda, Pani/Pana dane osobowe będą przetwarzane do czasu jej wycofania.	
PRZEKAZYWANIE DANYCH	Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępnione podmiotom i organom upoważnionym do przetwarzania tych danych na podstawie przepisów prawa. Pani/Pana dane osobowe mogą być udostępnione zakładom reasekuracji, a także mogą być przekazywane innym spółkom z Grupy PZU, jeśli wyraziła Pani/Pan zgodę na takie przekazanie. Pani/Pana dane osobowe mogą być przekazywane podmiotom przetwarzającym dane osobowe na zlecenie administratora, w tym m.in: dostawcom usług IT, podmiotom przetwarzającym dane w celu windykacji należności, agencjom marketingowym, czy też agentom ubezpieczeniowym, przy czym takie podmioty przetwarzają dane na podstawie umowy z administratorem i wyłącznie zgodnie z poleceniami administratora. W zależności od rodzaju ubezpieczenia, Pani/Pana dane osobowe mogą być przekazane podmiotom znajdującym się w państwach poza Europejskim Obszarem Gospodarczym jeżeli okaże się to niezbędne do wykonania zawartej umowy ubezpieczenia. Więcej informacji o przekazaniu danych osobowych, w tym o państwach, do których dane mogą być przekazywane, można uzyskać kontaktując się z administratorem lub z Inspektorem Ochrony Danych, korzystając ze wskazanych wyżej danych kontaktowych.	
PANI/PANA PRAWA	Przysługuje Pani/Panu prawo dostępu do swoich danych osobowych oraz prawo żądania ich sprostowania, ich usunięcia lub ograniczenia ich przetwarzania. Przysługuje Pani/Panu prawo do przenoszenia danych osobowych, tj. do otrzymania od administratora Pani/Pana danych osobowych, w ustrukturyzowanym, powszechnie używanym formacie nadającym się do odczytu maszynowego. Może Pani/Pan przesłać te dane innemu administratorowi. W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest przesłanka prawnie uzasadnionego interesu administratora, przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania Pani/Pana danych osobowych. W szczególności przysługuje Pani/Panu prawo sprzeciwu wobec przetwarzania danych na potrzeby marketingu bezpośredniego w tym profilowania. W zakresie, w jakim podstawą przetwarzania Pani/Pana danych osobowych jest zgoda, ma Pani/Pan prawo jej wycofania. Zgodę można odwołać w każdym czasie w oddziale lub wysyłając e-mail na adres kontakt@pzu.pl albo pismo na adres PZU, ul. Postępu 18a, 02-676 Warszawa. Wycofanie zgody nie wpływa na zgodność z prawem przetwarzania dokonanego na podstawie zgody przed jej wycofaniem. W celu skorzystania z powyższych praw należy skontaktować się z administratorem lub z Inspektorem Ochrony Danych, korzystając ze wskazanych wyżej danych kontaktowych. Przysługuje Pani/Panu prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego. W Polsce takim organem nadzorczym jest Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.	

Kompleksowe Ubezpieczenie Wspólnot Mieszkaniowych i Spółdzielni Mieszkaniowych oraz TBS

Dokument zawierający informacje o produkcie ubezpieczeniowym

Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółka Akcyjna zarejestrowana w Polsce

Produkt: Ubezpieczenie dla Wspólnot Mieszkaniowych i Spółdzielni Mieszkaniowych oraz TBS

Pełne informacje podane przed zawarciem umowy i informacje umowne podane są w dokumencie ubezpieczenia oraz w ogólnych warunkach kompleksowego ubezpieczenia Wspólnot i Spółdzielni Mieszkaniowych oraz TBS ustalonych uchwałą Zarządu PZU SA z dnia 20 kwietnia 2022 r. nr UZ/111/2022 r. ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/296/2023 z dnia 24 października 2023 r.

Jakiego rodzaju jest to ubezpieczenie?

Ubezpieczenie dla Wspólnot Mieszkaniowych i Spółdzielni Mieszkaniowych oraz TBS to ubezpieczenie kompleksowe w ramach którego ochroną ubezpieczeniową można objąć: ubezpieczenie mienia od ognia i innych żywiołów należy do działu II, grupa 8, ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku należy do działu II, grupa 9, ubezpieczenie szyb i innych przedmiotów od stłuczenia należy do działu II, grupa 9, ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej należy do działu II, grupa 13, ubezpieczenie sprzętu elektronicznego należy do działu II, grupa 9, ubezpieczenie assistance należy do działu II, grupa 9, załączniki do „Ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej”.

Co jest przedmiotem ubezpieczenia?

Umowa obejmuje wyłącznie elementy produktu wybrane przez Klienta. Ubezpieczamy wskazane w polisie mienie związane z prowadzeniem działalności w zakresie zarządzania nieruchomościami.

Ubezpieczenie mienia od ognia i innych żywiołów

- ✓ Ubezpieczamy m.in.: budynki, budowle, lokale, obiekty małej architektury, maszyny, urządzenia i wyposażenie, środki obrotowe, niskocenne składniki majątku, mienie osób trzecich, wartości pieniężne, mienie osobiste pracowników, ewidencjonowane przez ubezpieczonego nakłady adaptacyjne;
- ✓ Dostępne są dwa warianty ubezpieczenia: Od ryzyk nazwanych, Od wszystkich ryzyk, które różnią się zakresem ubezpieczenia;
- ✓ W wariantcie Od ryzyk nazwanych odpowiadamy za szkody spowodowane m.in.: ogniem, wiatrem, powodzią, lawiną, naporem śniegu i lodu, zalaniem, eksplozją, W wariantcie Od Wszystkich Ryzyk odpowiadamy również za inne nietypowe szkody w mieniu nie wyłączone w umowie ubezpieczenia;
- ✓ Zakres ubezpieczenia, na wniosek ubezpieczającego i za zapłatą dodatkowej składki, może zostać rozszerzony o klauzule dodatkowe m.in. przepięć, dewastacji, terrorizmu;
- ✓ Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający i stanowi ona górną granicę odpowiedzialności. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać całkowitej wartości mienia – dla środków trwałych i obrotowych, a dla pozostałego mienia – może odpowiadać maksymalnej przewidywalnej wartości szkody.

Ubezpieczenie mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku

- ✓ Ubezpieczamy m.in.: maszyny, urządzenia i wyposażenie, środki obrotowe, niskocenne składniki majątku, mienie osób trzecich, wartości pieniężne, mienie osobiste pracowników;
- ✓ Odpowiadamy za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w wyniku: kradzieży z włamaniem, rabunku w lokalu oraz rabunku podczas transportu wartości pieniężnych poza lokalem;
- ✓ Odpowiadamy również za naprawę zniszczonych zabezpieczeń lokalu w wyniku dokonania kradzieży z włamaniem albo rabunku;
- ✓ Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający i stanowi ona górną granicę odpowiedzialności. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać całkowitej wartości mienia – dla środków trwałych i obrotowych, a dla pozostałego mienia – może odpowiadać maksymalnej przewidywalnej wartości szkody.

Ubezpieczenie szyb i innych przedmiotów od stłuczenia

- ✓ Ubezpieczamy m.in.: oszklenia okienne i drzwiowe, ścienne i dachowe, szklane przegrody, płyty szklane stanowiące części składowe mebli, gablot reklamowych lub lad chłodniczych, w tym szyby specjalne antywłamaniowe i kuloodporne, a także znajdujące się poza budynkiem lub lokalem tablice reklamowe m.in. szyldy lub gabloty ze szkła, plastiku, neony, reklamy świetlne, tablice świetlne lub elektroniczne;
- ✓ Odpowiadamy za szkody w ubezpieczonym mieniu powstałe w wyniku: przypadkowego stłuczenia, rozbicia lub pęknięcia;

Czego nie obejmuje ubezpieczenie?

Nie odpowiadamy m.in. za szkody powstałe w prototypach i eksponatach muzealnych i wystawowych oraz dziełach sztuki, w mieniu posiadających wartość naukową, zabytkową, kolekcjonerską, artystyczną lub pamiątkową.

W ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów nie odpowiadamy m.in. za:

- ✗ Budynki i budowle przeznaczone do rozbioru wraz z znajdującym się w nich mieniem oraz maszyny, urządzenia i wyposażenie przeznaczone do likwidacji oraz mienie znajdujące się pod ziemią i związane z produkcją wydobywczą.

W ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku nie odpowiadamy m.in. za:

- ✗ Szkody w wartościach pieniężnych powyżej ustalonych limitów odpowiedzialności w polisie w zależności od sposobu ich zabezpieczenia.

W ubezpieczeniu szyb i innych przedmiotów od stłuczenia nie odpowiadamy m.in. za:

- ✗ Szkło stanowiące osprzęt urządzeń technicznych (maszyn, aparatów, instalacji, itp.).
- ✗ Wykładziny podłogowe np. gres, płyty kamienne.
- ✗ Przedmioty przed ich ostatecznym zamontowaniem bądź zainstalowaniem w miejscu przeznaczenia.
- ✗ Szyby lub przedmioty szklane w stanie uszkodzonym oraz szyby w szklarniach, cieplarniach, inspektach lub oranżeriach.

W ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego nie odpowiadamy m.in. za:

- ✗ Sprzęt elektroniczny, który nie jest sprawny technicznie i dopuszczony do eksploatacji.
- ✗ Szkody w sprzęcie powstałe w okresie gwarancji, za które odpowiedzialność ponosi gwarant oraz szkody, za które odpowiedzialni są dostawca, sprzedawca lub spedytor.
- ✗ Szkody w danych i nośnikach danych w przypadku braku ich kopii zapasowych i nie przechowywania ich w szafie ogniowodnej, sejfie lub innej strefie pożarowej.

W ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej nie odpowiadamy m.in. za:

- ✗ odpowiedzialności cywilnej będącej przedmiotem ubezpieczeń obowiązkowych, wymaganych przez prawo jakiegokolwiek państwa, jeżeli ubezpieczony podlega obowiązkowi posiadania takiego ubezpieczenia;
- ✗ wynikłe z umownego rozszerzenia odpowiedzialności cywilnej w stosunku do zakresu wynikającego z przepisów prawa właściwego dla zobowiązania, z którego wynika odpowiedzialność ubezpieczonego;
- ✗ roszczeń wynikających z rękojmi, gwarancji lub z przepisów o prawach konsumenta oraz szkód, które mogłyby być zaspokojone na podstawie tych przepisów;
- ✗ roszczeń dotyczących naruszenia dóbr osobistych innych niż życie lub zdrowie człowieka;

- ✓ Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający i stanowi ona górną granicę odpowiedzialności. Suma ubezpieczenia powinna odpowiadać maksymalnej przewidywalnej wartości szkody.

Ubezpieczenie sprzętu elektronicznego

- ✓ Ubezpieczamy wskazany w polisie sprzęt elektroniczny stacjonarny i przenośny, również medyczny, wymienne nośniki danych i dane wykorzystywane do prowadzenia i w miejscu prowadzenia działalności.
- ✓ Odpowiadamy za szkody spowodowane m.in.: ogniem, wiatrem, powodzią, zalaniem, przepięciem, dewastacją, kradzieżą z włamaniem, działaniem człowieka, ale również za inne nietypowe szkody w sprzęcie, nie wyłączone w umowie ubezpieczenia.
- ✓ Sumę ubezpieczenia ustala ubezpieczający i stanowi ona górną granicę odpowiedzialności.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej

- ✓ Odpowiadamy za szkody wyrządzone osobom trzecim, tj. nie będącym ubezpieczającym lub ubezpieczonym, w związku z prowadzoną działalnością i posiadanym mieniem wykorzystywanym w tej działalności.
- ✓ Ubezpieczamy działalność ubezpieczonego, która jest wskazana w polisie.
- ✓ Ubezpieczeniem są objęte szkody na osobie lub szkody rzeczowe, a w przypadku rozszerzenia odpowiedzialności o szkody polegające na powstaniu czystej straty finansowej także czysta strata finansowa;
- ✓ Ubezpieczamy szkody, które powstają na skutek czynu niedozwolonego lub niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania;
- ✓ Ubezpieczenie obejmujemy szkody wyrządzone przez pracowników ubezpieczonego przy wykonywaniu obowiązków pracowniczych;
- ✓ Odpowiadamy za szkody wyrządzone przez podwykonawców ubezpieczonego jeżeli ubezpieczony zgodnie z przepisami prawa jest zobowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez podwykonawcę;
- ✓ Pokrywamy koszty poniesione przez ubezpieczonego na zapobieżenie szkodzie lub zmniejszenie jej rozmiarów.
- ✓ Wysokość sumy gwarancyjnej wskazuje ubezpieczający i stanowi ona górną granicę odpowiedzialności.

Ubezpieczenie assistance

- ✓ W ramach ubezpieczenia organizujemy i pokrywamy koszty usług świadczonych w miejscu ubezpieczenia w przypadku zajścia określonego zdarzenia przez specjalistów m.in. ślusarza, elektryka, hydraulika, szklarza, technika urządzeń grzewczych, dekarza, murarza, glazurnika, parkieciarza np. w razie kradzieży z włamaniem zorganizujemy pomoc ślusarza w przypadku konieczności wymiany zamków, w razie znacznego uszkodzenia budynku w wyniku ognia zorganizujemy dozór po szkodzie w miejscu ubezpieczenia oraz przewiezienie mienia do lokalu zastępczego;
- ✓ Limity odpowiedzialności dla każdej usługi są określone w umowie ubezpieczenia.

- ✗ powstałe wskutek zapadnięcia się lub osiadania terenu (również budowli na nim wzniesionej) lub innego rodzaju przemieszczeń gruntu;
- ✗ powstałe wskutek powolnego działania temperatury, gazów, oparów, wilgoci, wody, dymu, sadzy, ścieków, zagrzybienia lub działania hałasu;
- ✗ kar pieniężnych, kar umownych, grzywien sądowych i administracyjnych, zadatków, odszkodowań o charakterze karnym (exemplary damages, punitive damages), do zapłacenia których jest zobowiązany ubezpieczony.

W **ubezpieczeniu assistance** nie organizujemy m.in. usług:

- ✗ Wykraczających poza określone w umowie ubezpieczenia.
- ✗ Związanych z usunięciem uszkodzeń, za naprawę których odpowiadają właściwe służby administracyjne lub pogotowia energetycznego, wodno-kanalizacyjnego oraz gazowego.
- ✗ Polegających na zorganizowaniu lokalu zastępczego dla mienia, które ze względu na gabaryty nie może być przewożone samochodem ciężarowym od ładowności powyżej 3,5 tony.
- ✗ Związanych z chorobami przewlekłymi ubezpieczonego w tym również z zaostrzeniami lub powikłaniami tych chorób.

Jakie są ograniczenia ochrony ubezpieczeniowej?

Odszkodowanie pomniejszamy o wysokość określonej w polisie franszyzy redukcyjnej.

W **ubezpieczeniu mienia od ognia i innych żywiołów** nie odpowiadamy m.in. za szkody:

- ! Powstałe w następstwie nieprzestrzegania przepisów w zakresie eksploatacji i konserwacji budynków, budowy i eksploatacji urządzeń technicznych, jeżeli miało to wpływ na zajście szkody;
- ! W następstwie przechowywania mienia w sposób niezgodny z zaleceniami producenta i wymogami technicznymi, w tym powstałe wskutek zalania od podłoża mienia składowanego bądź przechowywanego w pomieszczeniach usytuowanych poniżej poziomu gruntu, jeżeli ubezpieczone mienie było składowane lub przechowywane poniżej 10 cm ponad podłogą;
- ! Powstałe wskutek gradu, naporu śniegu lub lodu, lub deszczu poprzez niezamknięte, nieszczelne lub niezabezpieczone okna, drzwi lub inne otwory, jeżeli obowiązek ich zamknięcia lub zabezpieczenia należał do ubezpieczonego;
- ! W opuszczonym lub niewykorzystywanym mieniu, przez okres dłuższy niż 60 dni;
- ! Powstałe wskutek systematycznego zawilgocenia pomieszczeń z powodu nieszczelności przewodów, zbiorników i urządzeń wodociągowych, instalacji centralnego ogrzewania lub innych instalacji wodno-kanalizacyjnych, pocenia się rur, tworzenia się grzyba;
- ! W wariancie od Wszystkich ryzyk spowodowane przez przyczyny działające stopniowo m.in. wady projektowe, materiałowe, konstrukcyjne, złe wykonanie lub błędy w produkcji, wady ukryte.

W **ubezpieczeniu mienia od kradzieży z włamaniem i rabunku** nie odpowiadamy m.in. za szkody:

- ! Powstałe w następstwie nieprzestrzegania wymogów w zakresie zabezpieczenia przeciwkradzieżowego ubezpieczonego mienia;
- ! Powstałe w wyniku kradzieży mienia bez włamania;
- ! Wyrządzone wskutek utraty mienia w wyniku jego przywłaszczenia;
- ! Powstałe w ubezpieczonym mieniu po upływie 60 dni od dnia rozpoczęcia przerwy w prowadzeniu działalności j w lokalu, w którym znajduje się ubezpieczone mienie chyba, że umówiono się inaczej;
- ! Powstałe w wyniku kradzieży z włamaniem w budynkach i lokalach nie spełniających wymogów w zakresie zabezpieczenia ubezpieczonego mienia.

W **ubezpieczeniu szyb i innych przedmiotów od stłuczenia** nie odpowiadamy m.in. za szkody:

- ! Szkody powstałe przy wymianie lub wymontowaniu ubezpieczonego przedmiotu oraz koszty wszelkich modernizacji lub ulepszeń oraz konserwacji mienia, które uległo szkodzie.
- ! Szkody powstałe wskutek zadrapania, porysowania, poplamienia bądź zmiany barwy ubezpieczonego przedmiotu.

W **ubezpieczeniu sprzętu elektronicznego** nie odpowiadamy m.in. za szkody:

- ! Wynikające z bezpośredniej eksploatacji (zużycia) sprzętu;
- ! Spowodowane działaniem wirusa komputerowego, programu lub kodu zakłócającego pracę programu, całego komputera, sieci;
- ! Spowodowane kradzieżą bez włamania, wynikające w z przechowywania sprzętu w lokalach lub budynkach nie spełniających wymogów w zakresie zabezpieczenia przeciwkradzieżowego;
- ! Powstałe w częściach urządzeń i materiałach, ulegają zużyciu lub podlegają okresowej wymianie w ramach konserwacji;
- ! W lampach oraz nośnikach obrazu, z wyłączeniem szkód spowodowanych działaniem ognia, wody i kradzieżą z włamaniem oraz rabunkiem;

W **ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej** nie odpowiadamy m.in. za szkody:

- ! Powstałe w związku z działalnością ubezpieczonego, która nie została objęta ubezpieczeniem; ubezpieczona działalność jest wskazana w polisie;
- ! Które nie powstały w okresie ubezpieczenia,
- ! Wyrządzone umyślnie;
- ! Wyrządzone osobom bliskim ubezpieczonego będącego osobą fizyczną;
- ! Wynikłe z umownego rozszerzenia odpowiedzialności cywilnej w stosunku do zakresu wynikającego z przepisów prawa właściwego dla zobowiązania, z którego wynika odpowiedzialność ubezpieczonego;
- ! Dotyczące ryzyk, które zgodnie z ogólnymi warunkami ubezpieczenia wymagają włączenia do zakresu udzielanej ochrony odpowiednią klauzulą za zapłatą przez ubezpieczonego dodatkowej składki, a takiej klauzuli ubezpieczony nie wykupił;
- ! W mieniu ruchomym powierzonym ubezpieczonemu do obróbki, naprawy, czyszczenia, serwisowania lub innych usług o podobnym charakterze oraz powstałe po wydaniu po wydaniu powierzonego mienia, jeżeli są następstwem wadliwie wykonanej usługi;
- ! Wyrządzone pracownikom ubezpieczonego, powstałe w związku z wypadkiem przy pracy;
- ! Polegające na powstaniu czystej straty finansowej;
- ! Wyrządzone przez producenta w związku z wprowadzeniem produktów do obrotu;
- ! Powstałe w mieniu, z którego ubezpieczony korzysta na podstawie umowy najmu, dzierżawy, użytkowania, użyczenia, leasingu lub innej podobnej umowy korzystania z cudzej rzeczy;
- ! Powstałe w mieniu przechowywanym, kontrolowanym lub chronionym przez ubezpieczonego.

W **ubezpieczeniu assistance** nie odpowiadamy także np. za koszty usług assistance poniesione przez ubezpieczonego bez zgody PZU Pomoc, chyba że skontaktowanie się z PZU Pomoc w sposób określony w umowie ubezpieczenia nie było możliwe.

Gdzie obowiązuje ubezpieczenie?

Ubezpieczenie mienia od ognia i innych żywiołów, kradzieży z włamaniem i rabunku, szyb i innych przedmiotów od stłuczenia, assistance obowiązuje w Polsce. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej, oraz sprzętu elektronicznego obowiązuje w Polsce, ale ochrona ubezpieczeniowa może zostać rozszerzona o szkody powstałe poza terenem Polski.

Co należy do obowiązków ubezpieczonego?

Ubezpieczony:

- ma obowiązek podać wszystkie okoliczności, o które pytamy przy zawarciu umowy,
  - powinien poinformować nas o zmianach tych okoliczności w trakcie trwania umowy najszybciej, jak to możliwe. Ubezpieczony zobowiązany jest m.in.:
    - prowadzić ewidencje ubezpieczonego mienia wraz z jego opisem i wskazaniem wartości według której mienie zostało ubezpieczone, w sposób umożliwiający w przypadku szkody bezsporne ustalenie wartości mienia;
    - przestrzegać obowiązujących przepisów prawa z zakresu ochrony przeciwpożarowej, przeprowadzać konserwacje i okresowe remonty mienia, stosować środki ochronne w celu zabezpieczenia instalacji wodnych i centralnego ogrzewania oraz ich wyposażenia instalacyjnego przed mrozem, w szczególności utrzymywać właściwą temperaturę w pomieszczeniach;
    - użytkować ubezpieczone mienie zgodnie z zaleceniami i wskazówkami producenta lub dostawcy mienia;
    - użyć dostępnych środków w celu zabezpieczenia ocalałego mienia przed dalszym zniszczeniem lub powiększeniem się szkody m.in. wezwać straż pożarną, jeśli zachodzi taka potrzeba, zawiadomić Policję, jeśli doszło do kradzieży z włamaniem;
- ma obowiązek powiadomić nas najszybciej, jak to możliwe, o szkodzie – w przypadku mienia – nie później niż w ciągu 3 roboczych dni od dnia jej zajścia, w przypadku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej – w ciągu 14 dni od dnia jej powstania lub uzyskaniu informacji o wyrządzeniu szkody.

Jak i kiedy należy opłacać składki?

Składkę płaci ubezpieczający. Może to zrobić jednorazowo lub w ratach. Terminy płatności są podane w dokumencie ubezpieczenia.

Kiedy rozpoczyna się i kończy ochrona ubezpieczeniowa?

Ochrona ubezpieczeniowa, trwa:

- od daty wskazanej w dokumencie ubezpieczenia, jeśli termin zapłaty składki lub jej pierwszej raty przypada w pierwszym dniu okresu ubezpieczenia lub później. Jeśli ubezpieczający nie zapłaci składki lub jej raty w terminie możemy wypowiedzieć umowę.
- od daty zapisanej w dokumencie ubezpieczenia, jeśli termin zapłaty składki lub jej pierwszej raty przypada przed pierwszym dniem okresu ubezpieczenia – nie wcześniej niż następnego dnia po zapłaceniu składki lub jej pierwszej raty. Jeśli ubezpieczający nie zapłaci składki lub jej raty do 30 dnia od początku okresu ubezpieczenia, rozwiążemy umowę z tym dniem.

Ochrona ubezpieczeniowa wygasa m.in.:

- z końcem okresu ubezpieczenia albo, w dniu odstąpienia albo na skutek wypowiedzenia;
- w chwili całkowitego zniszczenia mienia – w takim stopniu że jest niemożliwa jego naprawa lub odbudowa;
- z chwilą przeniesienia własności mienia na inną osobę, chyba że zgodziliśmy się na przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia;
- w dniu wyczerpania sumy ubezpieczenia;
- w dniu wyczerpania sumy gwarancyjnej w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej.

Jak rozwiązać umowę?

Ubezpieczający może rozwiązać umowę m.in. poprzez odstąpienie od niej, w przypadku umowy zawartej na ponad 6 miesięcy:

- w ciągu 30 dni od jej zawarcia – jeśli jest konsumentem;
- w ciągu 7 dni od jej zawarcia – jeśli jest przedsiębiorcą.